

naša luč

1978

6

knjige

Vinko Beličič:
NEKJE JE LUČ
Trst 1975.

Pisatelj Vinko Beličič je svojo knjigo črtic in spominov na rodno Belo krajino razdelil v dva dela. V prvem, ki nosi naslov „Tomečka“, obuja spomine na svojo mladost. V drugem delu, ki ima naslov „Drevesnica“, se pa spoprime z dokumentacijo dogodkov in njih oceno iz let 1941—1945.

Višek pisateljske ustvarjalnosti je v prvem delu, kjer avtor s pesniškim zanosom opisuje rodno deželo. Lastna doživetja in spomine na svojo mater prepleta z liričnim opisovanjem tedanjih žalostnih dogodkov. Tomečka je v svojem 61. letu starosti ostala sama na svojem domu z edino kravico Čado. Skoraj štiri leta je še trdo delala, da se je lahko preživljala, dokler ni omagala in odšla k „onstranski luči“.

V drugem delu je avtor polemičen in se spušča v analizo takratnih dogodkov. Želi, da ne bi spomin mrtvih v letih 1941—1945 zbledel in da ne bi dogodkov prerasila „nova rastlina“ (OF in KPS), „presajena iz belokranjske drevesnice“, potem ko „se je en cel kos naroda, odrezan od temena do dna, vzdignil na pot umika proti planinam ... v nepoznan svet“ in potem ko so fantje in moške „... s prevaro vrnjeni z Vetrinjskega polja ... prej ko v treh mesecih drug za drugim ... prejeli ... smrt iz zmagovalčeve roke ter omahnili v jame brezna domovine“.

Pisatelj dodaja v epilogu: „Zdaj je Fronta z elito na čelu imela v svojih rokah tisto, na kar je štiri leta noč in dan mislila in za kar ji nobena žrtev ni bila prevelika: vso oblast.“ Na to oblast pa lega „senca, ki spričuje, da je nekje luč“, namreč v svobodnem pričevanju

tistih, ki so se pred „osvoboditelji“ umaknili v tujino, in tistih, ki so bili primorani ostati doma in skloniti „hrbet in glavo ko pred neurjem.“

Kdor bo prebral knjigo, bo iz nje spoznal globoko pisateljevo ljubezen do ožje domovine, njegovo neomajno vero v resnico in poštenost.

SLIKANICE V OBLIKI „PRAVE KNJIGE“

za otroke od 4. ali 5. leta naprej

Košuta Miroslav: KJE STANUJEŠ, MALA MIŠKA? Ljubljana, MK 1975.

Kovačič Lojze: MOŽIČEK MED DIMNIKI. Ljubljana, MK 1974.

Kovič Kajetan: MAČEK MURI. Ljubljana, MK 1975.

Krüss James: TRI MIŠKE, TRI MUCE, TRI DRUGE REČI. Ljubljana, MK 1974.

Levstik Fran: KDO JE NAPRAVIL VIDKU SRAJČICO. Ljubljana, MK 1973.

Leaf Munro: ZGODBA O FERDINANDU. Ljubljana, MK 1974.

Lakovič France: NENAVADNA TRGOVINA. Ljubljana, Borec 1975.

LISICA IN PETELIN. Ljubljana, MK 1973.

Major N.: KONJIČKI IZ KROMPIRJA. Ljubljana, MK 1972.

Makarovič Svetlana: LISJAČEK V LUNINEM GOZDU. Ljubljana, MK 1976.

Makarovič Svetlana: PEKARNA MIŠMAŠ. Ljubljana, MK 1975.

Makarovič Svetlana: PISANO OKNO. Ljubljana, MK 1975.

Makarovič Svetlana: ŠKRAT KUZMA DOBI NAGRADO. Ljubljana, MK 1975.

Makarovič Svetlana: SAPRAMIŠKA. Ljubljana, MK 1976.

Makarovič Svetlana: ŽIVALSKA OLIMPIADA. Ljubljana, MK 1976

Makarovič Svetlana: SKOZI MESTO. Ljubljana, MK 1975.

revije časopisi

AMERIŠKA DOMOVINA

4117 St. Clair Ave, Cleveland, Ohio 44103, ZDA, Izhaja štirikrat na teden. Letna naročnina zunaj ZDA 30 dolarjev.

AMERIŠKA DOMOVINA izhaja že 79. leto. Je politično informativno glasilo slovenskih katoličanov v Združenih državah Severne Amerike. Urejevana je v duhu severnoameriške demokracije, zato ima posluš za kršenje človekovih pravic po svetu, predvsem še v matični Sloveniji, saj je namenjena Slovencem: za koga naj bi se Slovenec sploh zanimal, če nima srca za svoj narod?

Časopis objavlja na štirih straneh velikega formata mednarodne politične novice, aktualne uvodnike, novice in komentarje iz treh Slovenij: matične, zamejske in izseljenske (pri tej zadnji je poudarek seveda na Sloveniji v ZDA in Kanadi), povest, male oglase in razne zanimivosti.

Brez dvoma ima časopis važno vlogo med slovenskimi izseljenci v ZDA in Kanadi, ki jo tudi z uspehom igra. Da bi postal morebiti osrednje glasilo vseh slovenskih izseljencev po svetu, to najbrž ne prihaja v poštev: tudi ko bi imel dovolj močno denarno osnovo in dovolj osebja, bi že zato, ker izhaja kot dnevnik, praktično ne mogel biti vez med veliko slovensko družino.

Ko mislimo, koliko dobrega je AMERIŠKA DOMOVINA storila med

Slika na naslovni strani:

Moravče, središče Moravske doline.

naša luč

1978 6

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 27
junij 1978

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	4,5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fran.
Francija	40 fr. fran.
Italija	6900 lir
Švica	18 šv. fran.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	38 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	9 kan. dol.
USA	8 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

na prvi strani

Ob 12. svetovnem dnevu družbenih občil (30. aprila) je pozval papež kato-
ličane, naj množična občila bolj zavestno uporabljajo in prek pisem bralcev
ter izbire ponudb izvajajo večji vpliv. Poudaril je: „Le velikodušno sodelo-
vanje vseh vodi lahko k temu, da družbena občila prenehajo z žal ne tako
redkimi primeri, v katerih prevladuje nasilje, spolnost, neokus, samoljubje in
nedopustni posebni interesi, in nudijo namesto tega hitre in stvarne infor-
macije.“

Predsednik nemške škofovske konference kardinal Höffner je pozval krist-
jane k posebnemu dnevu molitve (30. aprila) za preganjano Cerkev. Med dru-
gim je izjavil: „Še nikdar v človeški zgodovini ni bilo število preganjanih
kristjanov tako veliko, še nikdar ni bilo tako organiziranega ateizma, pod-
prtega z državnimi sredstvi, kakor v današnjih dneh. Številne vernike samo
zato, ker so kristjani in katoličani, načrtno s silo zatirajo. Splošne izjave o
človekovih pravicah to zatiranje le zastirajo. Preganjanju kristjanov moramo
reči preganjanje kristjanov, nasilje moramo imenovati nasilje in vedno znova
si moramo priklicati v zavest, da so človekove pravice kršene.“

Zanimivo je spoznanje, ki postaja poznavalcem razmer zadnji čas vedno
bolj jasno, da so korenine oporečništva v Sovjetski zvezi ne politične, mar-
več verske.

Konec aprila je rekel v Turinu sovjetski disident general Grigorjenko:
„Oporečništvo v Sovjetski zvezi sestavlja enotno fronto, a v njej lahko raz-
poznamo različne prvine; najvažnejša je verska.“

To je potrdil iste dni v Gorici drug ruski disident Evgenij Vagin. Povedal
je, da je pripadal v Leningradu klubu kakšnih 30 mladih ljudi, ki so se se-
stajali in prebirali papeške okrožnice in sveto pismo, posebno še evangelije,
ter ob njih debatirali. Tajna policija jih je po treh letih odkrila in aretirala.
Vagin je prebil v kazenskem taborišču osem let. Tam se je njegova vera
samo še utrdila: prišel je v stik s številnimi jetniki, ki so bili prav tako kot
on kaznovani zaradi iskanja duhovnih vrednot mimo marksističnega materia-
lizma.

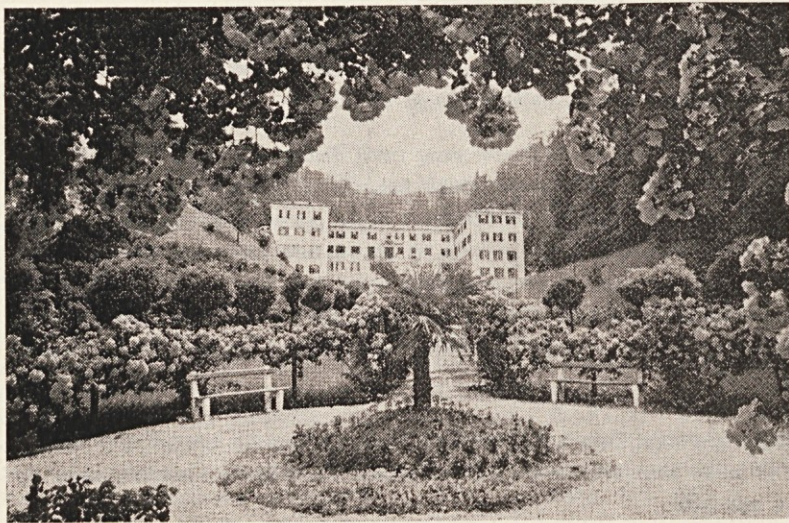
Vagin je pozval Zahod, naj moralno podpre sovjetske oporečnike. Ta pod-
pora je lahko zelo učinkovita, saj sovjetskim voditeljem ni vseeno, kako Za-
hod o njih piše.

no, to pa od doma

ŠKOF DRŽEČNIK UMRL — Na binkoštno soboto, 13. maja, je Gospod poklical k sebi mariborskega škofa dr. Maksimilijana Držečnika.

Rodil se je leta 1903 v Ribnici na Pohorju, bogoslovje je študiral v Rimu in bil tam leta 1932 posvečen v duhovnika. Leta 1936 je bil imenovan za docenta v bogoslovju v Mariboru kjer je deloval do leta 1941, ko ga je gestapo odpeljala v zapor. V škofa je bil posvečen leta 1946, bil je 59. škof od

Rimske Toplice, zdravilišče v gozdu.

ustanovitve lavantinske škofije leta 1228 in 5. naslednik za škofom Slomškom, ki si ga je izbral za svojega vzornika. Posebna poteza njegovega dela je bila ljubezen, ki je dajala vsemu njegovemu prizadevanju posebno prepričljivost in privlačnost. Ljubezen je zadnji odgovor na vse nerazumljive poteze v delovanju škofa Držečnika, nerazumljive za človeka, a toliko bolj prepričljive v duhu evangelija. Naj mu bo Vsemogočni bogat plačnik!

V SLOVENIJI PRVA BORZA OD-PADKOV — Spoznanje, da odpadki niso le nadležno breme, pač pa tudi vir surovin, je prodrlo tudi k nam. Slovenija je prva v Jugoslaviji dobila borzo odpadkov. Borzo odpadkov je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije. Tu gre namreč za informacije o odpadkih oziroma ponudbo in povpraševanje. V marsikateri proizvodnji ne vedo, kam z odpadki, ki bi jih sicer lahko drugje koristno uporabili, če bi vedeli, kje jih je dobiti.

VABILO H KANCLERJU — Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev sta dobila iz pisarne zveznega kanclerja Bruna Kreiskega povabilo na pogovor, ki naj bi se nanašal na navedena vprašanja v zvezi s polo-

Revija Teleks je objavila v letošnji 11. številki intervju z gledališčnikom Dušanom Jovanovičem pod naslovom „Vse mikavno tone v močvirje“. V njem imenovani pravi: „Mlajše generacije nimajo malomeščanskega koncepta kulture... One pojmujejo kulturo kot kritiko, polemiko, kot izziv konformističnemu v družbi, kot vznemirjanje obstoječega... Zavedamo se, da je treba uničiti ta samozadovoljni, vase zaprti in z vseh strani zavarovani bunker, v katerem kraljuje občutek, da se je treba držati skupaj kot čreda, ki ima po možnosti tudi psa...“

Na te vznemirljive ugotovitve je v Komunistu (27. 3. 1978) odgovoril Marjan Kunej. Med drugim je zapisal: „Le komu podtika Jovanović malomeščanski koncept kulture? Zvezi komunistov? Kakšen ‚bunker‘ bi rad uničil? Kdo je po njegovem ‚čreda‘ in kdo ‚pes‘-čuvaj?“

Po tujini je razkropljenih približno 35 slovenskih učiteljic (med njimi je tudi nekaj učiteljev), ki najmanj enkrat na teden zberejo okrog sebe svoje male rojake... Dve desetini njih je te prve dni pomladi pripotovalo v Portorož..., da bi se o svojih izkušnjah in spoznanjih... pogovorili med seboj in s strokovnjaki... Referati... so govorili... o družbeno političnem poslanstvu učiteljice oziroma učitelja...

Delo, Ljubljana, 25. marca 1978, str. 2.

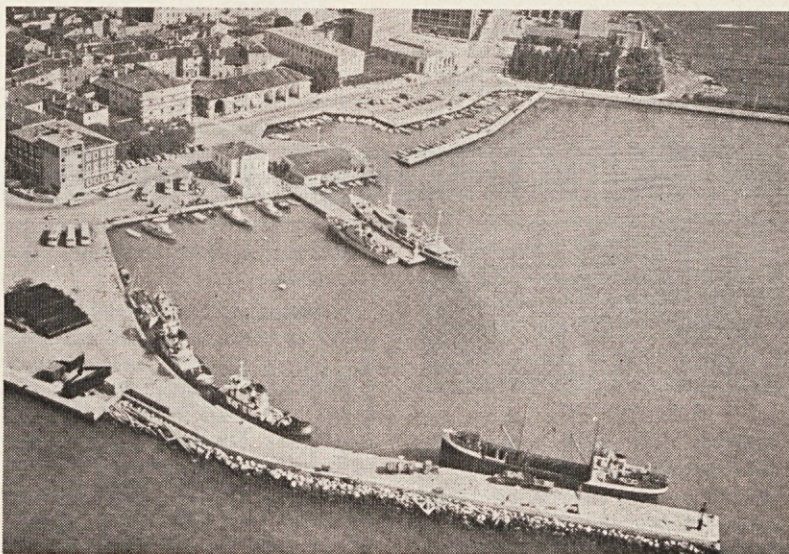
žajem slovenske manjšine v Avstriji.

CEMENT V CISTERNAH — Pred kratkim je začel na progi Anhovo-Ljubljana voziti direktni tovorni vlak za prevoz cementa v cisternah. Dnevno tako pride v Ljubljano 500 ton cementa, ki ga potem tovornjaki razvozijo potrošnikom. Omenjene cisterne so najeli na Švedskem, v kratkem pa bo iz kočevskega „Itasa“ dobilo železniško gospodarstvo Ljubljana še 70 podobnih cistern domače izdelave.

NAJSODOBNEJŠA SEIZMOLOŠKA POSTAJA — Na Rudniku bodo do konca leta zgradili seizmološko postajo, ki bo spremljala zemeljske premike in bo naj sodobnejša na Balkanu. Opremljena bo z najmodernejšimi aparati, kakršne uporabljajo v svetu za te namene. Spremljali bodo lahko sleherni premik tal na območju balkanskega polotoka.

„ATENTAT“ V 70. DEŽELAH — Film režiserja Veljka Bulajića, „Atentat v Sarajevu“, ki so ga prikazovali v 70. državah, je najbolj gledani jugoslovanski film v svetu v zadnjih nekaj letih. Velik uspeh je doživel zlasti na Poljskem, kjer se je po številu obiskovalcev uvrstil na prvo mesto med filmi, ki so jih prikazali lani. Za prikazovanje filma v tujih državah so izdelali več kot 300 kopij.

PREOBREMENJENOST SLOVENSkih CEST — Avtobusni medkrajevni in mestni promet potnikov predstavlja več kot 90 odstotkov vsega našega potniškega prometa, kar znaša več kot 300 milijonov prepeljanih potnikov. Razen tega je na slovenskih cestah tudi gost tujski potniški in tovorni cestni promet. V Sloveniji prestopi državno mejo v obe smeri več kot 40 milijonov potnikov. Če primerjamo Slovenijo z Jugoslavijo, potem ugotovimo, da ima izrazito visok odstotek prometnih nesreč, kar dokazuje, kako močno je zaostal razvoj cestnega omrežja v Sloveniji, za razvojem motorizacije.

ŠE VEDNO PREMALO CEMENTA — Po mnenju „Biroja za gradbeništvo“ Slovenije lahko v prvem polletju letos ponovno pričakujemo pomanjkanje cementa, posebno za široko potrošnjo. Cementarne so obljubile, da bodo za Slovenijo oskrbele letos 1,561.000 ton cementa, kar je nekoliko več, kot naj bi ga potrebovali. Žal pa vseh pošiljk ne morejo dobiti dovolj hitro in zato ponekod v Sloveniji že manjka tega gradbenega materiala.

DOVOLJ ELEKTRIKE — Zadnji čas, ko je bilo dovolj vode v rekah in zbiralnih jezerih, je bilo do-

Koper, edino pristanišče severnega Primorja za večje ladje.

volj elektrike, tako da so jo lahko nekaj izvažali.

PETKRAT NA LETO V KINO — Po letu 1960, ko je začela televizija pridobivati vedno več naročnikov in gledalcev — danes ima skoraj dalje na 10. strani

Makole, nekdanji trg ob zahodnem koncu Haloz.

studenci božjega življenja

Naš Gospod sam je v svoji neizmerni ljubezni odprl studence božjega življenja — zakramente. Iz njih vre ta živa voda sama od sebe, brez naših naporov, torej čisto drugače, kot je to pri molitvi ali pri opravljanju dobrih del.

Seveda pa dajejo zakramenti božje življenje le tistim, ki mu ne postavljajo ovir. Tudi sonce ogreje slehernika, ki hoče. Tistega, ki se postavi za drevo ali za hišo, seveda ne more ogreti.

Koliko božjega življenja nekdo iz nekega zakramenta dobi, je odvisno tudi od njegove dobre volje, od njegove žeje po njem. Saj je tudi s studenčnico isto: koliko vode nekdo pri studencu zajame, ni odvisno samo od moči vira, marveč tudi od tega, kako velika je posoda, s katero nekdo vodo zajema.

Od vseh sedmih zakramentov sta dva, iz katerih lahko kristjan pogosto v življenju črpa božje življenje: spoved in evharistija.

SPOVED — BOŽJA PSIHOLOGIJA

Nekatoličani nas, katoličane, pogosto zavidajo za spoved: ne le da je osebna spoved pravi razgovor s psihologom, marveč dobi pri njej vernik tudi zagotovilo, da mu je Bog grehe odpustil, česar ne more dati noben psiholog.

Sicer je postavil Kristus spoved predvsem za odpuščanje grehov, vendar nam spoved tako kot ostali zakramenti tudi podeli oziroma pomnoži milost. Torej tudi v primeru, ko bi ne imel spovedanec na vesti nobenega težkega greha, se mu pri spovedi pomnoži božje življenje.

Najbolj se je treba pri spovedi ogibati duha rutine: da bi se spovedovali za božič in za veliko noč, ker je pač taka navada; da bi naštevati vedno iste grehe; da bi pojmovali spoved kot avtomat, v katerega je treba vstaviti določena dejanja, pa pride iz njega odpuščanje. Vsaka spoved naj bi bila

resnično spreobrnjenje in prenovitev našega duha.

Pred spovedjo si redno izprašamo vest. To opravimo kolikor moč iskreno, pa spet ne tako, da bi z bolno natančnostjo brskali po vseh kotičkih svoje duše. Ne gre toliko za najmanjše izraze naše grešnosti kot za vzroke in nagibe zanje. Povedano s primero: bolj pametno kot mašiti pri vodovodni cevi posamezne luknje, skozi katere voda uhaja, je, zapreti pipo.

Za dobro in celó veljavno spoved sta najvažnejša kesanje in trd-

pot

Ne imej strahu pred resnico, čeprav ti resnica prinese smrt.

Ni mi všeč toliko leporečja: strahopetnosti rekate preudarnost. — In vaša „preudarnost“ je priložnost, da se božji sovražniki, brez idej v možganih — delajo modre in se povzpenjajo na mesta, do katerih se ne bi smeli nikdar povzpeti.

Tisti nered ni nepopravljiv. — Privoliti, da se nadaljuje kot brezizhodna stvar in kot taka, ki je ni moč popraviti, je pomanjkanje značaja.

Ne odričaj dolžnosti. — Izpolni jo premočrtno, čeprav jo drugi puščajo neizpolnjeno.

Pripoveduješ, kot pravijo, „mnogo pravljic“. — A z vsem svojim besedičenjem ne boš uspel, da bi jaz opravičil — kakor da bi bilo po previdnosti!, si mi dejal — to, kar ni opravičljivo.

Ali bo res — ne verjamem, ne verjamem — da na zemlji ni ljudi, marveč trebuhi?

„Molite, da bi se jaz nikdar ne hotel muditi pri lahkih stvareh.“ — Sem že molil za to. Sedaj se moraš potruditi, da izpolniš ta lepi sklep.

Vera, veselje, optimizem. — A ne neumnost, da bi zapiral oči pred stvarnostjo.

Kako zanimiv način, da kdo živi v praznih neumnostih in da postaja nekaj v življenju

PROGRAM DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

CILJ:

postati drugi Kristus

SREDSTVA:

negativna —

boj proti grehu

boj proti svetu

boj proti sebi

pozitivna —

zakramenti

kreposti

molitev

ostalo

ni sklep — brez njiju je spoved neveljavna.

Pri kesanju ne gre za občuteno notranjo skrušenost in solze, saj to oboje ni v naši oblasti. Gre za povsem trezno spoznanje, da je greh zlo, ker skuša razdreti Stvarnikove načrte, in iz tega spoznanja izvirajoča obsodba storjenih grehov ter trdna volja v prihodnje jih ne več storiti.

Pravi trdni sklep ni neka splošna, omedlna volja poboljšati se, marveč konkretni, jasen sklep, kaj bom v prihodnje opustil, kaj začel opravljati, kaj uresničeval bolj zares.

— s povzpenjanjem, s povzpenjanjem — zaradi „majhne teže“, zaradi tega, ker nima ne v možganih ne v srcu ničesar!

o

Tvoj značaj je kaj malo trden: kako se poganjaš, da bi bil povsod zraven. — Hočeš biti sol na vseh krožnikih... In — ne boš se ujezil, če ti govorim odkrito — nisi toliko privlačen, da bi bil sol, in nisi sposoben, da bi se izničil in te ne bi bilo opaziti — tako kot ta začimba.

Escrivá de Balaguer

EVHARISTIJA — SREDIŠČE ŽIVLJENJA

Evharistija v svoji dvojni resničnosti, obhajilu in daritvi, je središče vsega krščanskega življenja, saj ne nosi v sebi le božjega življenja, ampak sam vir tega — samega božjega Sina. Vse versko življenje se mora razvijati okrog tega središča.

OBHAJILO — BOŽJI KRUH ZA NA POT

Kristus se nam daje v obhajilu kot kruh življenja, kot hrana za našo duhovnost. A s tem kruhom ni tako kot pri običajni hrani: le-tó mi spreminjamo vase, pri obhajilu nas pa Gospod spreminja vase, nas pobožuje.

Za vredni prejem obhajila se zahteva naslednje:

— ne imeti na vesti težkega greha;

— imeti pravi namen (ne iti k obhajilu npr. zato, da bi me drugi videli ali iz navade);

— biti eno uro pred obhajilom tešč (vodo smemo piti neposredno pred obhajilom);

— primerna priprava in zahvala.

Predvsem je važno, da nas žene k obhajilu žeja in lakota po njem: to je druga oblika ljubezni. Ljubezen pa vedno prinaša sadove.

Za božji kruh naj bi se zahvaljevali v prijateljskem razgovoru z Gospodom, kjer mu bomo razodevali svoje načrte, težave in veselja.

Ne bi bilo prav, ko bi se izogibali pogostemu obhajilu iz napačno vzgojene vesti, češ da je že vsaka malenkost smrtni greh, iz sramu pred ljudmi ali iz česa podobnega. Nadnaravni kruh je za naše duhovno življenje prav tako potreben, kot je naravna hrana potrebna za naše telesno življenje.

Kadar gremo mimo cerkve, stopimo vanjo za nekaj minut in pogovorimo se z Gospodom!

MAŠA — DARITEV BOŽJEGA SINA OČETU

Maša je v bistvu ista Jezusova daritev kot na križu in je zato sa-

ma v sebi neskončne vrednosti. Sadove iz nje pa dobimo v meri svoje priprave.

Daritev je sploh najvišje versko dejanje: z njo Boga častimo, mu plačujemo za svoje grehe, ga prosimo in se mu zahvaljujemo. Česar ne dosežemo z mašo, tega ne bomo z nobenim drugim verskim dejanjem dosegli.

Svetniki, ki so vse precenjevali v božji luči, so imeli mašo za središče svojega življenja, za vir svoje duhovnosti in za žarišče, okrog katerega se je razvijalo vse njihovo življenje in delovanje.

Najlepše smo pri maši, če se skupaj z Gospodom darujemo Očetu z vsem, kar smo in kar imamo.

*Studencev močnih, čistih
sem željan,
rad bi napil se iz sončnega
korita...*

— — —

*V zahvalo radostno za vse
dari
postavil v srcu žrtvenik sem
nov
in spet sem vitki vrč za
božjo kri.*

— — —

*Pritisnem usta naj na rob
posod,
ki še diše po Tebi, vinu
starem,
s poljubom težkim snubiš
me povsod!*

France Balantič

cerkev živi in vpliva

● *Komunistične države delajo verskim oddajam po radiu in TV običajno precejšnje težave oziroma jih sploh ne dovoljujejo. To je očiten primer kršenja človekovih pravic. Je pa to po različnih deželah različno.*

Na Madžarskem televizijskih oddaj ni, je pa 18-krat na leto polurna verska oddaja po radiu.

Na Poljskem in v Jugoslaviji je Cerкви dostop do RTV zabranjen. Jugoslovanska RTV pripravi od časa do časa sama oddaje o Cerkvah in verstvih, a te oddaje zavestno vzbujajo vtis, da je vera nekaj zastarelega in preživetega. Zadnji čas so poljski škofje odločno zahtevali verske oddaje na RTV, saj je več kot 90 % občanov katoličanov. O podobni zahtevi jugoslovanskih škofov ni bilo čuti.

Najmanj slabo glede verskih oddaj je v Vzhodni Nemčiji: vsako nedeljo je verski program po radiu, objavljen pa so tudi verske oddaje po TV ob cerkvenih praznikih in posebnih priložnostih.

● *Sredi aprila je nastopilo 180 pomurskih otrok na koncertu cerkvene ljudske in umetne pesmi na Tišini pri Murski Soboti. Najprej so otroški pevski zbori iz Kobilja, Dokležovja, Tišine in Odranec med mašo skupaj peli vstajenske pesmi, po maši je pa nastopil vsak zbor posamič s tremi pesmimi. Na koncu so vsi skupaj zapeli še dve pesmi ob spremljavi pozavn.*

● *Osem skupin verne obalne mladine se je zbralo sredi aprila v piranskem veroučnem prostoru: bilo je skoraj 200 mladincev. Beseda in pesem, maša z ustreznimi prošnjami in nagovor, vmesne izpovedi in misli — vse to je ustva-*

nobenega dvoma ni:

tvoje ravnanje je podoba tvoje molitve

Kristjan, ki moli, se zaveda, da to ni šala. Pri igri ne more slepariti. Ko moli, podpisuje menice, ki se kmalu spremenijo v dejanja, v življenje. Obsojen je, da zaživi svojo molitev. Če ni brezvestnež, ne more začeti lahkomišelnol moliti. To zmore le brezvestnež in razuzdanec. Razuzdanec ločuje spolnost od ljubezni. Prav tako imamo duhovne razuzdance, ki ločujejo molitev od življenja. In molitev, ki je ločena od življenja, postane velika duhovna revščina.

Če hočeš spraviti kristjana v zadrego, zaloti ga pri molitvi! Nato ga prisili, da zaživi svojo molitev, da spremeni v vsakdanje dejanje to, za kar je prosil!

Če si molil za mir, trudi se, da boš okrog sebe ustvarjal mir, slogo in vzajemnost! Če si molil „Pridi k nam tvoje kraljestvo“, zavihaj si pogumno rokave in začni graditi to kraljestvo! Če si molil za pravico, moraš postati pravičen. Če si molil za trpeče, ne pozabi, da te čakajo! Če si molil za oddaljene, potrudi se, da zmanjšaš razdalje, da se jim približaš, da jim postaneš bližnji! Če si molil očenaš, si si naložil zelo težko nalogo. Z vsemi moraš navezati bratske odnose, svoj kruh moraš deliti s tistim, ki ga nima, ljubiti moraš svoje sovražnike in jim odpustiti. Povrhu pa moraš izpolnjevati božjo voljo. Se ti zdi malo?

Vidiš, kam te pripelje molitev... Če se ti dela vrtoglavica, drugič premisli, preden začneš moliti, preden začneš Bogu nekaj pripovedovati.

Človek, ki moli, si nakoplje težko odgovornost pred Bogom in pred ljudmi. Če si hočeš pridobiti izkaznico „vernega človeka“, ni dovolj, da ponavljaš razne molit-

vice. Pozdrav „Hvaljen Jezus!“ je npr. prav grobo norčevanje, če ga ne opravičujejo dejanja. Ali misliš, da zadoščajo besede? Hvali ga z življenjem, z velikodušnostjo, z žrtvami. Posnemaj ga v usmiljenju, dobroti, v odpusčanju. Hvali ga tako, da uresničiš v življenju njegovo poslanstvo odrešenja! Takrat bo upravičen tvoj krščanski pozdrav. Če pa tvoje življenje postavlja „hvalo“, ki jo „pobožno“ izrekajo tvoje ustnice, na laž, potem lahko rečem, da si krivoverec.

Ni dovolj, da vse „prav“ pove-mo, moramo tudi „prav“ delati.

da ne bo prepirov

1. *Ne mislite, da ste vi odgovorni za obnašanje drugih. Če vas razjezi razmetana delovna soba vašega moža, zaprite vrata in je ne glejte! Vaša osebna in zakonska sreča sta več vredni kot pospravljenana soba. Ne brskajte po stvarih, ki vas vznemirjajo!*

2. *Kadar vas skušajo drugi v pogovoru pobiti, uporabljajte stavke, ki se pričenjajo s „ti“, ne pa z „jaz“. Recite rajši: „Ti si prizadet, ker ti nisem*

Nekateri se obtožujejo: „Nisem izpolnil svojih dolžnosti, pozabil sem moliti.“ Mnogi pa ne povedo, da so pozabili živeti po molitvah. „Ne tisti, ki pravi Gospod, Gospod...“

Ne moremo reči, da je pošten

tisti, ki kar tjavdan podpiše kupenic, marveč tisti, na svoj podpis nekaj dá. Pravi človek molitve se ne zadovolji z govorjenjem. Tak zna besedo držati. In zasluži vse naše spoštovanje.

— — —

rilo pristno versko ozračje. Posamezne skupine so izrazile te-le glavne misli: od sebičnosti k smislu za bližnjega, za svet bede in pomanjkanja; od potrošniške miselnosti k duhovnosti, k zdravju telesa in duha; od kriminala in nasilja k spoštovanju človekove osebnosti in svobode; od morečega pesimizma k vedremu optimizmu odrešenih, k pristnosti krščanskega življenja; od greha v svobodo božjih otrok.

● Več tisoč romarjev iz Savinjske doline in od drugod je na praznik sv. Jožefa delavca obiskalo svetišče na gori Oljki. Maševal in pridigal je škof dr. Grmič. Cesta, ki je speljana na vrh Gore, je bila zablokirana z vozili. Stari Polzelčan je ob tem takole povedal: „Osem križev imam. Veliko sem prepešočil, planinril, vzpenjal se na naše velikane, sedemnajstkrat sem prelazil Triglav. Danes pa ljudje kar nočejo pokazati smisla za pešačenje. Pa je vendarle tako prijetno med tem zelenjem, med

pripravila svežega perila.“ Ne pa: „Jaz tega nisem dolžna!“ Če so razburjeni drugi, je to „njihova“ stvar in ni treba, da se jim še vi s svojo jezo pridružite.

3. Ne bodite zaradi drugih osebno prizadeti! Če so dobili otroci slabe ocene, jim skušajte dopovedati, da bodo sami trpeli posledice! Otroci ne smejo biti razlog za vašo jezo, zlasti če zanje storite vse, kar je v vaši moči in kar ste dolžni storiti.

4. Kadar vidite, da je nemo-goče, da bi drugega o stvari prepričali, ga pustite samega, da lahko premisli! S tem velikokrat preprečimo prepir.

5. Namesto dolgih in „obrabljenih“ pridig rajši učinkovito ukrepaite! Če vam otrok nesramno odgovarja, mu odločno povejte, da takega govorjenja

ne boste poslušali! Na tem vztrajajte in ne pričenjajte prepira! Ko pa bo na primer otrok hotel, da mu naredite uslugo, ga mirno zavrnite, da nevljudnim ljudem ne izkazuje usluge!

6. Kadar ste razburjeni, se ne prepirajte! Če otrok zamudi kosilo, ne začnite kričati: otrok se vam bo nagonsko postavil v bran. Rajši se z njim kasneje pogovorite!

7. Kadar vam kdo nalašč nagaja, ga poučite, da zaradi nje-ga ne mislite zapravljati časa! Če se mož v soboto zvečer namer-no zmrduje, češ: „Ne vem, če bi šla v kino,“ ga preprosto zavrnite: „Odlročila sem se, da bom šla ta film gledat.“ Potem pa pojdite! Če boste nekajkrat tako storili, se bo mož kmalu nehal tako vesti.

8. Premaguajte jezo! Kadar ste jezni, počakajte šestdeset

sekund! Spomnite se, da ved-nje drugega ne sme biti povod za vašo jezo! Medtem boste lahko tudi premislili, ali se de-jansko hočete pripraviti ali ne.

9. Kadar preti kakšen prepir, skušajte biti z nasprotnikom prijateljski! Spoznali boste, da težko ostanete jezni, kadar ste mu naklonjeni. Kaj vas muči, mu povejte šele takrat, ko se boste umirili!

10. Vedno se zavedajte, da je trditev drugega lahko tudi zmotna. Če vam mož reče, da ste neumna gos, boste to res postali, če boste njegovemu mnenju pripisovali več pomena kot pa mnenju, ki ga imate sami o sebi. Če vam bo uspelo, da boste šli mimo takih sodb, bo tudi on prenehal s takimi robati-timi dovtipi, ker ne bodo rodili zaželenih učinkov.

Ana

krošnjami dreves. Povsod samo s temi pločevinastimi škatlami, s tem bencinom. Vse bi radi onesnažili. Vredno pa je bilo danes priti na vrh Oljke."

● Skoraj 200 udeležencev veroučnih srečanj s celjskega pastoralnega področja se je zbralo 2. maja k mašni daritvi v svetinjski cerkvi nad Celjem. Večina deklet in fantov je pristopila k obhajilu. Sestavni del srečanja je bila tudi akademija, ki jo je pripravila skupina mladih iz Ljubljane z ansamblom iz župnije sv. Štefana. Srečanje je v vseh udeležencih okrepilo povezanost s Kristusom in s slehernim človekom.

● V Marijinem svetišču na Ptujski gori se je v začetku maja zbralo kakšnih 1300 bralcev in sodelavcev mladinskega lista Mavrica. Iz Štajerske in Prekmurja so prišli k mašni daritvi in podelitvi priznanj za sodelovanje. Med mašo so uredniku Mavrice pomagali pridigati otroci sami. Naštevali so, kdo vse jih ima rad: starši, svetniki, tete, strici, bratje, sestre, pa tudi Mavrica in Družina. Med mašo je sodelovala s petjem vsa romarska družina. K obhajilu so pristopili skoraj vsi. Po maši je bil še koncert verskih popevk. Urednik Mavrice je povedal, da je v vsej Sloveniji okrog 4000 sodelavcev Mavrice.

● 7. maja se je 250 fantov in deklet iz raznih krajev Slovenije udeležilo verskega srečanja v Stični. Večurni meditaciji je sledil odmor, temu pa mašna daritev, ki so jo opravili mladi duhovniki iz Ljubljane in drugod. Vseh 250 mladincev je pelo psalme in druge verske pesmi, brali so berila in premišljevali. Domiselno so oblikovali prošnje za vse potrebe, v katere so vložili svoja spoznanja in doživetja. Flavte in kitare so popestrile to lepo srečanje.

Nočem te motiti. Skril si se za vrata, jaz pa te bom mirno in potrpežljivo čakal pred vrati. Nič me ne zanima, kaj delaš in kako se obnašaš v cerkvi. Ne briga me, ali klečiš, ali si zbran, ali imaš roke sklenjene, ali je tvoj obraz zamaknjen — to so razmeroma lahke stvari, s katerimi me lahko preslepiš.

Čakam te pred cerkvijo. Ko boš zunaj, te bom neusmiljeno opazoval, zasledoval, ogledoval, presojal in morda celo obsojal. Imam vso pravico vedeti, ali si zares molil in se nisi morda le igračkal z neokusnimi obrazci. Pravico imam, da se prepričam, ali molitev kaj pomaga. In to bom preskusil prav na tebi.

S tistim, ki moli, se je treba srečati na cesti in ne v cerkvi. Tam te bom neusmiljeno prerešetal. Prepričati se hočem, ali si ostal tak kot prej ali pa si se spremenil. Če bom videl, da si sebičen, trd, krivičen, brezbrizen, malenkosten, zamertljiv, lažnjiv, nevoščljiv, klepetav, ošaben, prevzetan, bom moral reči, da ni tvoja molitev nič prida.

Nikar se ne opravičuj: blebetal si molitvice, nisi pa molil. Nisi se srečal z Bogom. Srečal si le njegovo zmaličeno podobo, ki si si jo po svoje zamislil. Morda si srečal

le samega sebe in si to srečanje izrabil, da si se ponovno pobotal s svojimi napakami in hibami. Bogu nisi pustil, da bi te predrugačil, ali pa si se mu krčevito branil.

Nikar ne misli, da se bom pustil voditi za nos. Nisi se znal prav vesti zunaj cerkve, na trgu, v družini, v pivnici, v tovarni, v šoli. Tvoja molitev je zgrešena, ker je tvoje obnašanje zgrešeno. Slabo si molil, ker se slabo obnašaš. Ne znaš občevati z Bogom, ker ne znaš občevati z ljudmi. Pomni, da postane tisti, ki moli, javna oseba in je „izpostavljen“ očem vseh ljudi.

Torej, čakam te zunaj. Tam se bo pokazalo, kakšna je tvoja molitev. Kdor tvega, da gre v cerkev molit, mora priti ven spremenjen, drugačen, z eno besedo, spreobrnjen. Sicer ...

Nočem reči, da bi bilo boljše, ko ne bi bil šel več v cerkev. Niti tega, kar nekateri svetujejo, da bi manj molil in bi se rajši poboljšal. Nasprotno: še več moraš moliti in predvsem boljše moliti.

Vztrajaj! Ne odnehaj! Tvoje molitev sem obsodil, ker so bila tvoja dejanja slaba. Bistvo molitve je v tem, da dovoliš, da te prevzame, ozdravi in prenovi božja svetloba.

Izpostaviti se moramo božji svet-

lobi, čeprav na ta svetloba vzemirja, slepi in pronica do zadnjih koticov našega srca, kjer je skrta nepopisna zmeda. Ne smemo se bati tiste prodirne in sitne svetlobe.

Če se bomo dolgo časa in večkrat izpostavljali tej svetlobi, bo padla nagnusna maska z našega obraza, bo zdrobljena trdota našega srca in bomo popolnoma prenovljeni, drugačni, kratka, spreobrnjeni. Potem bomo kar mirno stopili na pot.

In takrat bodo vsi razumeli, da ni prava molitev prav nič škodljiva, marveč nasprotno, da ima v sebi korenito in prevratno moč. Morda je najboljši dokaz za pristnost molitve njena nevarnost, oziroma nevarnost za tistega, ki moli, ker je prisiljen sprejeti najbolj boleče spremembe, bridke odpovedi in neprestano poboljševanje. Nevarna je tudi za druge, ki so prisiljeni priznati take spremembe in izredne učinke.

Zgrešena molitev je tista, ki nič ne škoduje in nič ne spreminja.

Umakni se torej hrupu! Otrsi se malenkostnih skrbi! Uprizni se zmešnjavi! Stopi v tak kraj, kjer bo tišina, mir, zbranost in primeren prostor za molitev!

Našel boš spet samega sebe. Spet boš bogat.

Potem pa pojdi in živi po spoznanem!

In ob večeru življenja ne boš ostal praznih rok.

Alessandro Pronzato

Franc Bole

pisma uredniku

Koper 1977

„Pobuda, da bi pisma bralcev mladinskega verskega mesečnika Ognjišče in urednikove odgovore nanja izdali v knjigi, je prišla s strani duhovnikov. Odločili smo se za izbor važnejših in pogostejših problemov, ki jih obravnavajo pisma od začetka izhajanja lista (1965) pa do leta 1974, torej eno desetletje.“ Tako pojasnjuje urednik Ognjišča Franc Bole nastanek knjige Pisma uredniku. In še dodaja: „Pismom smo odmerili v Ognjišču še več prostora. Tako smo dovršen del verske tematike zaupali prav tej obliki, ki je življenjska, saj nastaja ob konkretnem srečanju mladih z njihovimi problemi; živahna, ker je problem, doživet na ‚svoji koži‘, podan plastično in sveže; sodobna, ker je neposredni izraz tistega časa in okoliščin.“

Pisem je v knjigi 66, njih vsebina je zelo različna. V informacijo nekaj naslovov: Z mammo se ne znava več normalno pogovarjati; Bila sem mu samo snežinka; Ti si tak bedak, da veruješ v Boga? Kakršno življenje pred zakonom, tako v zakonu; Kako vemo, katera vera je prava?; Ne morem sprejeti Boga, ki je tako krut; Ali ne bi bilo boljše, da nas ne bi bilo na svetu?; Ali ni stvarjenje velika polomija?

Kot primer navajamo del odgovora na pismo Mirjane, češ da se ne znata z mammo več normalno pogovarjati:

Starši si nalagajo nemogoče breme, da bi čim dlje odločali o svojih otrocih in mislili namesto njih. To je pa seveda zgrešeno. Tako kot ko bi inštruktor v avtošoli rekel učencu:

„Veš, promet je nevaren, ceste polne avtomobilov, najboljše bo da kar jaz vozim, tako se ti vsaj nič ne bo zgodilo.“ Inštruktor ne bo mogel biti stalno z učencem, zato ga mora čimprej posaditi za volan in mu reči: „Zdaj pa poskusi!“ Avto bo sicer morda res nekoliko hreščal in ječal, tudi voznja ne bo najbolj prijetna. Inštruktorju bi bilo mnogo lažje, ko bi vozil sam, toda ravno tega ne sme.

Ko so otroci majhni, jih starši „vozijo“ na „sedežih za potnike“. Sami niti ne opazijo, da so ti „potniki“ postali odrasli in da morajo postati samostojni „vozniki“. Tudi tvoja mama spada v to vrsto staršev.

Kaj storiti? Poskusiti voziti „na šverc“, kot včasih delaš ti? Prepričati „inštruktorja“, da spremeni svoje ravnanje?

Kako bi uredila svoje odnose z mammo?

Hočeš, da bi te mama razumela. Potrudi se, da boš tudi ti razumela njo, jo opravičila. Sicer marsikaj ne dela prav, zlasti, da je nekoliko ljubosumna nato. Toda lahko razumeš: če imaš nekoga rada, bi ga hotela vsega zase. Ti si v marsičem bolj razgledana kot ona, zato jo skušaj razumeti!

Tudi če se s kakšno njeno idejo ne strinjaš, ni treba iti na nož. Danes se toliko govori o dialogu. Tak dialog naj bi stekel tudi v naših družinah. Če se ona ujezi, se ti nasmehni, bodi prijazna, tudi če ostaneš pri svojem prepričanju in tudi če nje ne moreš „spreobrniti“. Išči to, kar vaju družijo, in tega je veliko.

Mami povej, da jo imaš rada! Velikokrat. Mame to rade slišijo. Skušaj se pogovoriti z njo in ji povej, da si v svojih načelih glede poštenosti trdna!

**no,
to pa
od doma**

(nadaljevanje s 3. strani)

vsako gospodinjstvo v Sloveniji televizor — se je število obiskovalcev slovenskih kinematografov zmanjšalo za polovico. V poprečju si Slovenec ogleda letno pet predstav, zasedenost dvoran pa je 48-odstotna.

BLIZU 13.000 PRIJAV ZA ŠTUDIJA NA UNIVERZI — V razpisnem roku za oddajo prijav — od 8. marca do 8. aprila — se je za vpis v 1. letnik študija na višjih šolah, visokih šolah, fakultetah in akademijah v študijskem letu 1978—79 prijavilo 12.762 srednješolcev. Največje zanimanje je za študij medicine.

SOBE ZA AMERIKO — Za slovensko lesno industrijo je ameriški trg še vedno najpomembnejši vzpodbujevalec izvoza, toda poseg je na tem trgu vsak dan zahtevnejši zaradi izredno ostre konkurence proizvajalcev pohištva iz dežel Srednjega vzhoda. S temi proizvajalci gre slovenska lesna industrija čedalje težje v korak, ker so cene naših izdelkov že previsoke. Slovenski proizvajalci načrtujejo, da ne bi prodajali na ameriški trg samo stolov, gugalnikov in miz, ampak tudi sobe in spalnice.

STOLETNICA ROJSTVA ZOFKE KVEDER — Pred kratkim so se spominjali, v slovenskem kulturnem prostoru, stoletnice rojstva pisateljice Zofke Kveder. Predsednik društva slovenskih pisateljev Ivan Potrč je položil venec k spominski plošči na pisateljčini rojstni hiši v Ljubljani.

SREBRNI JUBILEJ AVSENIKOV — Tivolska dvorana v Ljubljani je bila v petek, 21. aprila zvečer, vsaj trikrat premajhna, da bi sprejela pod streho vse, ki so želeli slišati in videti priljubljene Avsenike v nji-

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

Katoliski GLAS

KDOR SE MORE, NAJ KRICI!

Dostojanstvo človeške osebe ni bilo morda še nikoli v zgodovini tako teptano kot v zadnjih desetletjih. Združeni narodi so sicer sprejeli listino o človekovih pravicah, v Helsinkih so jo potrdili, toda dejstva govorijo, da „pravice so zapisane, izvajajo se pa ne“.

So primeri državljanov z vsega sveta, katere režimi preganjajo, zapirajo, sodijo zgolj zaradi tega, ker so kritizirali režim svoje države, povedali svoje mnenje. Imamo namreč na svetu malike, ki so nedotakljivi: smeš jih samo moliti. To se pravi: smeš jih samo hvaliti.

Danes oporečnike, ki nočejo častiti modernih malikov, vržejo v samico, pošljejo na prisilno zdravljenje v umobolnico, jih izženejo iz države in jim odvzamejo državljanske pravice, pošljejo na prisilno delo, največkrat pa jih tiho likvidirajo. Mrtvi namreč ne morejo oporekati.

Kar človeka najbolj žalosti, je ravnanje množic, posebno še politikov. Ljudje slišijo o pokolih v Kambodži, v Ugandi, v El Salvadorju, pa so tiho, kakor da bi ne šlo za človeška bitja, temveč za opice. Ko pridejo voditelji takih držav na sedež Združenih narodov, se jim vsi klanjajo v upanju, da bodo lahko navezali trgovske stike z njih deželo.

Ljudje slišijo o oporečnikih, ki živijo leta in leta v umobolnicah, ki so preživeli desetletja po ječah, na prisilnem delu, pa hvalijo tiste režime, prižigajo svečke v čast takim voditeljem.

Zakaj smo ljudje tako pasivni spričo tolikšnega nasilja, teptanja človekovih pravic, zanikanja človekovega dostojanstva?

Morda iz strahu. Strah je nekaj tako človeškega in mnogi se potuhnejo, kot da ne vidijo in ne slišijo. Vendar nočejo priznati, da se bojijo, temveč pravijo temu „previdnost in pametnost“.

Potem je tu interes in egoizem. Interes pri politikih in diplomatih, egoizem pri množicah. Politiki pravijo, da morajo skrbeti za interese svoje države. Ti interesi so pa trgovina, dobiček, vojaška varnost. Spričo teh interesov je človek v tuji državi ničla.

Pri množicah je kriv egoizem. Kaj me brigajo ljudje v državi X ali Y? Tudi če jih nekaj milijonov postrelijo ali pozaprejo, da le pri nas ni tega.

Morda je še hujše to, da delajo politiki in množice razliko med terorizmom in terorizmom. Če prihaja ta iz določene strani in z določenimi nameni, ni terorizem, če prihaja z nasprotne strani, pa je terorizem. To je silno nevarno početje, ker terorizem je kot kužna bolezen, ko nič ne veš, kje se bo pojavil in kdo bo njegova žrtev. Njegova posledica je zmeraj smrt svobode in demokracije, s tem pa nastanek novih totalitarnih režimov in kršenje človekovih pravic.

Ali ni čas, da kdo zakriči? Tega gotovo ne bodo storili ne politiki ne množice. To delajo redki oporečniki v Rusiji in v mnogih drugih državah s totalitarnimi režimi. Totalitarni režimi so rdeči, so črni, so rjavi, vseh barv so, a imajo isto lastnost: s terorjem so se prikopali na oblast, s terorjem se na oblasti držijo.

Oporečniki so živa vest v takih državah. Toda kdo je danes med oporečniki v totalitarnih državah? Včasih je bilo med njimi veliko škofov,

duhovnikov, krščanskih vernikov. A danes? Iz Češkoslovaške je prišlo pismo, ki je v tem oziru silno pesimistično: „Krščanska sol se je spredila. Molimo malo in se malo stavimo na razpolago Sv. Duhu in zato nimamo več kaj povedati sedanjemu svetu.“ To je napisal češki duhovnik, ki potem prosi: „Vsaj vi kričite, ki ste še svobodni!“

Dolžnost nas kot kristjanov in svobodnih ljudi je, da pred nasiljem ne molčimo, da nas ne zadene prerokova beseda: „Gorje vam, mutasti psi!“

Katoliški glas, Gorica-Trst, 13. aprila 1978, str. 1.

V RUSIJI NE VERJAMEJO VEČ V MARKSIZEM

Angleški pisec Bernard Levin ugotavlja v vrsti člankov v listu *Times*, da v Sovjetski zvezi nihče več resno ne verjame v marksistični nauk. Zadaj za nekaj oporečniki, katerih imena so na Zahodu znana, se nahaja milijonsko gibanje krščanstva in ljubezni do svobode.

Glede ravnanja sovjetskih funkcionarjev piše Levin naslednje: „Še ubogajo, opravljajo svojo dolžnost in zavzemajo ne le uradnega ampak tudi zasebno stališče proti oporečnikom. Ne kujejo nikakih zarot, niso v zvezi z zahodnimi tajnimi službami in ne delajo nikake sabotaže. So zgledni sovjetski državljani v vsakem oziru razen v enem: sami sebi so že priznali resnico o svoji deželi in si prisegli, da proti tem razmeram nekaj ukrenejo. Nekega dne se bodo pojavili v politbiroju (vodstvu partije) novi obrazi, ki se gotovo že nahajajo v občinskih in pokrajinskih upravah, in postopoma se jim bodo pridruževali še drugi, dokler se nekega dne ne bodo spogledali in spoznali, da v njihovih srcih ni treba več skrivati resnice.“

Katoliški glas, Gorica-Trst, 6. aprila 1978, str. 1.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

IZ PISMA MIHAJLOVA DELEGATOM BEOGRAJSKE KONFERENCE

Spoštovane dame in gospodje!

Svetovna javnost je označila mojo izpustitev iz zapora pred tremi meseci (skupaj z desetimi drugimi političnimi obsojenci v Jugoslaviji) za doslej največji uspeh te konference.

Ne obračam se na vas zato, da bi izrazil hvaležnost v svojem imenu in v imenu tistih maloštevilnih političnih obsojencev, izpuščenih obenem z menoj, čeprav je okoliščina, da se vrši ta konferenca v Beogradu, vsekakor pripomogla k naši izpustitvi (na žalost pa ne tudi k izpustitvi stotin drugih, ki so ostali v zaporih). Daleč večjo hvaležnost dolgujem neštetim znanim, pogosto pa tudi povsem neznanim ljudem širom po svetu, tako na Vzhodu kot na Zahodu; ti niso pustili, s tem da so žrtvovali svoj čas in denar ali tvegali svojo svobodo, niti za hip, da bi svetovna javnost pozabila, da sem bil obsojen na sedem let strogega zapora zaradi štirih kratkih člankov, objavljenih v najuglednejših zahodnih listih, in to

hovi jubilejni izdaji — na koncertu ob 25-letnici uspešnega nastopanja doma in na tujem. Program, ki ga je občinstvo prekinjalo z navdušenim ploskanjem, sta vodila in povezovala Milanka Bavcon in igralec Janez Hočevar — Rifle. Ob koncu tri in pol ure trajajočega koncerta je tovarna Helidon-Obzorja podelila jubilarom 25. zlato ploščo. Predstavniki radovljiške občine pa so jim poklonili plaketo „Antona Tomaža Linharta“.

LEPŠA IN VARNEJŠA VZPENJAČA — Najstarejša žičnica v Sloveniji, pohorska vzpenjača, je te dni v splošnem popravilu, saj ji bodo zamenjali nosilno vrvo, uredili avtomatsko upravljanje in s tem povečali zmogljivost za več kot 140 potnikov na uro. Ob tej priložnosti bodo namestili tudi nove kabine, saj so stare že popolnoma odslužile.

DR. VEKOSLAV GRMIČ DESET LET ŠKOF — Pred desetimi leti, 21. aprila 1968, je bil župnik na Vranskem in profesor dogmatike na teološki fakulteti v Ljubljani, dr. Vekoslav Grmič posvečen za škofa. Na nedeljo obletnice so po vseh cerkvah mariborske škofije brali kratko pismo, ki ga je za desetletnico škofovskega posvečenja svojega pomožnega škofa napisal mariborski ordinarij dr. Maksimilijan Držečnik.

*

AJDOVŠČINA — Veroučna mladina ajdovske župnije je pestro praznovala nedeljo duhovnih poklicev. Na popoldansko bogoslužje božje besede so povabili tudi duhovnike in dve redovnici, ki so bili rojeni in so odrasli v njihovi župniji.

ARTIČE — Prosvetno društvo „Oton Župančič“ iz Artič je pred kratkim namenilo kulturno prireditev 100-letnici rojstva slovenskega pesnika, po katerem nosi društvo ime. Program so izvajali domači pevski zbori, mladina in šolarji z recitalom Župančičeve socialne in otroške poezije.

BLLED — Biser slovenskega turizma se ne svetí tako kot se je nekdanj. V hitrih turističnih spremem-

bah je malo zaostal. Bled je kljub prizadevanjem počasi tonil v pozabo in v turističnem svetu ne pomeni več toliko kot je nekdanj.

BOVEC — Tu je bila brez posebnih zunanjih slovesnosti nova maša. Novo mašo je obhajal rojak Anton Čujec, ki se je v zrelih letih — 54 let — kot profesor kemije in matematike v Kanadi odločil za duhovniški poklic. V intervjuju z bovškim župnikom, je pred zbranimi verniki utemeljil svojo odločitev z naslednjimi besedami: „Postal sem duhovnik, ker sem tistran in onstran oceana doživel duhovno revščino modernega, bogatega človeka. Temu osiromašenemu bogatino bi rad pomagal.“

DIVAČA — Tu so slovesno odprli 380 kV razdelilno postajo. Postaja je eden najpomembnejših členov 380 kV prenosnega omrežja, ki bo, ko bo dokončno izgrajeno, povezalo vsa večja energetska središča v Jugoslaviji.

GORNJA RADGONA — Slovensko narodno gledališče iz Maribora, ki sodi med stalne obiskovalce obmejne Radgone, je zopet nastopilo v tamkajšnjem kulturnem domu. Tokrat so se predstavili z dramo „Pozdravljen in zbogom“.

JESENICE — V Prešernovi in Finžgarjevi rojstni hiši, se je lani v primerjavi z letom poprej, obisk močno povečal. Tako je prišlo v Dolslovc 7.369, v Vrbo pa 42.246 obiskovalcev.

KRANJ — Kranjsko občino je obiskala delegacija „Združenja obrtnikov“ iz italijanskega mesta Pordenone, ki jo je vodil predsednik združenja Vittorio Calligaro. Z direktorjem „Gorenjskega sejma“ Francijem Ekarjem so se dogovorili o sodelovanju na 3. sejmu drobnega gospodarstva, ki je bil v Kranju od 8. do 15. maja.

LAPORJE — Tu so delavci „Graničar“ Slovenska Bistrica zgradili telovadnico, ki bo neposredno povezana z osnovno šolo. Telovadnico bodo razen šolarjev lahko uporabljali tudi odrasli.

v najbolj liberalni in brez dvoma najmanj totalitarni deželi komunističnega dela Evrope. Predvsem zaradi naporov teh neštevilnih nesebičnih in pogumnih ljudi sem ostal v zaporu samo tri leta.

Tudi se ne obračam na vas zato, da postavim kakšne nove dokaze o pomenu spoštovanja človekovih pravic za mir in varnost modernega sveta. Vse, kar bi lahko o tem povedal, poznate vi boljše kot jaz. Težki trenutki moje življenjske skušnje so mi pokazali, da v našem življenju resnice ne pozna le tisti, ki je noče poznati.

Vsem je jasno, da sta konferenci v Helsinkih in Beogradu v določenem pomenu zgodovinska novost, ker se pri diplomatskih razgovorih svetovne narave prvokrat razpravlja tudi o spoštovanju človekovih pravic posameznika: pravice do svobode govora, pravice do nekontrolirane izmenjave misli in informacij, pravice do svobodnega potovanja v druge države itd.

To dokazuje, da najdeva žalostna skušnja 2. svetovne vojne, ki so jo izzvale totalitarne dežele, pri še vedno svobodnem delu človeštva svoj smisel. Danes je vsem jasno, da ni bilo preganjanje Judov v Nemčiji „notranje vprašanje“ tretjega rajha, kakor tudi ni to v Južnoafriški republiki današnje rasno zapostavljanje črncev. In prav tako je že vsem jasno, da nista zapostavljanje in duhovni rodomor zaradi miselnega boja, ki se vršita v vseh enostrankarskih državah, nič bolj opravičena kot zapostavljanje zaradi barve kože. Tudi to je jasno, da tiste pravice, ki v totalitarnih družbah dozvedno ostajajo — pravica do dela, stanovanja, bolniškega in socialnega zavarovanja — ne pomenijo brez drugih človekovih pravic nič in da imajo te pravice vsi zaporniki po vseh zaporih sveta.

S tem, da res prvokrat v zgodovini poudarjajo v prvi vrsti posameznikove človekove pravice, so postavljene stvari na pravo mesto in se ustvarja nova razdelitev držav, blokov in sistemov; v tej novi razdelitvi stojijo kajpada vse enopartijske komunistične dežele na isti strani kot južnoameriške diktature ali Južnoafriška republika. In samo s tem je prvokrat zares sproženo vprašanje vojne in miru, ker v našem času lahko izzovejo svetovni spopad samo nedemokratske, enostrankarske, totalitarne dežele. Totalitarizem se pa drži edino s tem, da v imenu rase, razreda, svetovnega nazora, naroda ali države uničuje ravno posameznikove človekove pravice, zapisane v helsinški listini, v prvi vrsti pravico do svobode govora.

V tem smislu je konferenca, ki se je udeležujete, zgodovinsko pomembna, ker se loteva korenine stvari. Samó uničenje posameznikovih temeljnih pravic odpira nemoralnim monopolnim organizacijam rdečim, rjavim, črnim — možnost boja za oblast nad svetom. Na poti ustvaritve edinstvene svetovne skupnosti bo samo spoštovanje človekovih pravic odločilo, ali se bo človeštvo zedinilo ob načelih svobode, demokracije in pluralizma na vseh življenjskih področjih, ali pa bo doživelo neslavni konec kot enostrankarsko, totalitarno truplo. In Evropa je še vedno srce in mozeg naše zemlje!

Jaz nisem predstavnik nikakršne stranke, države, razreda, cerkve, naroda, rase, organizacije ali društva. Mene ni nihče na nobenih svobodnih volitvah pooblastil za svojega govornika (kot tudi nikogar drugega, za državnim predsednikom vred, v nobeni enostrankarski deželi).

Jaz sem samo poedinec, ki se noče tu v Evropi odreči osnovni pravici — dani človeku od Stvarnika in ne od zemeljskih oblasti — pravici, da drugim ljudem svobodno govorim, kaj mislim o najvažnejših vprašanjih sedanjosti, in to ne kot politik (sem popolnoma sam!), marveč samo kot neodvisni in trezni opazovalec, za katerega je svobodni razgovor z drugimi ljudmi — versko vprašanje in ne samo družbeno.

Tudi jaz vem, kakšno moč ima svobodna človekova beseda, in vem, da ne more nobena monopolna državna, strankarska ali policijska sila človeka primorati, da bi se odrekel pravici govora, če je pripravljen za svojo besedo zastaviti najdragocenejše, kar ima: telesno svobodo, gmotni obstoj, pa tudi življenje.

To je, vidite, dame in gospodje, razlog, da sem se odločil, da se javno obrnem na vas. Hotel sem vam na živem primeru pokazati možnost uresničenja tistih načel helsinške listine, ki se nanašajo na človekove

pravice, v prvi vrsti na svobodo javnega govora; hotel sem še enkrat dokazati silo poedinca nasproti organiziranemu zlu, sedaj ko so oči svetovne javnosti uprte v to, ali so spoštovane človekove pravice, zlasti tiste, od katerih, kot se mi zdi, nameravate vi danes v sklepni listini konference odstopiti.

Trenutno ni tako važno, kaj govorim. Važnejše je dejstvo, da govorim kljub trinajstletnim neprekinjenim naporom nosilcev oblasti v moji deželi, da bi mi to onemogočili. Že trinajst let je edini kraj, kjer sem lahko svojim sorojakom javno govoril, sodna dvorana. Že trinajst let me jugoslovanski tisk občasno ali klevetá ali zamlčuje in več kot polovico tega časa sem prebil v zaporu. Pa vendar, kakor vidite, javno govorim glasneje kot kdajkoli. Danes sem eden od peščice najbolj prevajanih pisateljev, član penkluba in mojo besedo je čuti ne le v Evropi.

Use to mi daje pravico, da vam tole povem:

Če nameravate v sklepni listini beograjske konference pristati na dejansko odklonitev zahtev po natančnem izvajanju in kontroli spoštovanja tistih točk, ki govore v helsinškem dogovoru o človekovih pravicah, potem bi bilo neprimerno boljše, da se razidete brez kakršnega koli sklepnega dokumenta. Boljše, da propade ena konferenca, kot da ljudje v Evropi izgube vero v možnost popuščanja napetosti in v vrednost in učinkovitost mednarodnih dogovorov.

Vaš neuspeh v Beogradu bo pomenil sorazmerno malo. Razgovori se bodo prej ali slej nadaljevali. A odpovedati se dosledni obrambi človekovih pravic bi pomenilo *konec popuščanja napetosti*, okrepitev totalitarizma in prvi korak k jutrišnjim evropski, to je, tudi svetovni vojni.

Medtem ko se vi posvetujete v kongresnem središču Sava ali pijete koktajle na sprejemih, se nahajajo neštevilni zaporniki, ki so krivi le tega, da se niso hoteli odreči pravici do svobodne besede, za rešetkami vseh enostrankarskih dežel. Ljudje, ki so se zavzemali za iste točke helsinškega dogovora, okrog katerih se sedaj dajete vi v Beogradu in ki so jih na papirju sprejele vse dežele udeleženske, čakajo v zaporu na navidezno sodbo, saj so bili obsojeni, še preden so bili aretirani.

O kakšni svobodni izmenjavi misli in informacij je mogoče govoriti tam, kjer razglašajo vsako izgovorjeno besedo ali misel, ki ni v skladu s sklepi zadnjega plenuma vseodrešujoče monopolne partije, za „idejno diverzijo“ in sodijo zaradi nje kot za podtikanje dinamita?

Če ostane moja izpustitev iz zapora zares največji in skoraj edini uspeh helsinške listine in beograjske konference, potem je boljše, da me ponovno odvedejo v temnico, kot da mečejo javnosti pesek v oči in kot da milijoni navadnih ljudi širom po Evropi izgubijo vero v možnost ustvaritve *normalnega človeškega življenja*: življenja, v katerem je možno zvedeti, kaj mislijo najpomembnejši domači književniki, misleci in publicisti, ne le prek tujih obveščevalnih sredstev; življenja, v katerem je možno normalno potovati po vsej zemlji, ustvarjeni za nas, in ne biti vezan na košček zemlje po volji monopolnih „borcev za kraljestvo svobode“; življenja, v katerem ne bodo ljudje zato sojeni, če so javno povedali, da ni dovolj svobode besede.

Brez dvoma ima znani državnik in predsednik Socialistične internacionale prav, da je prazno pričakovati od neke diplomatske konference odpravo enopartijske diktature v eni polovici Evrope. Boj za demokracijo se vodi daleč bolj v sodnih dvoranah in zaporih komunističnih dežel in prek nastopov oporečnikov, kot pa za mizami konferenc. A ne smemo podcenjevati same svobode javne besede, kot je ne podcenjujejo tisti, ki se proti njej z vso silo bojujejo. Že v svetem pismu je zapisano: „V začetku je bila beseda.“ En edini od monopolne partije neodvisni list v komunističnih deželah bi za mir in varnost v Evropi pomenil daleč več kot vsi možni meddržavni in medblokovni dogovori o razorožitvi ali trgovskih posojilih. Povsem gotovo je, da ne bo natančno izpolnjevanje helsinških dogovorov pripeljalo do pluralistične, demokratske družbe v današnjih enostrankarskih, totalitarnih deželah, lahko pa pripelje do dejanske svobodne besede in informacije, do pluralizma na področju misli in idej.

Tudi to ni malo in že to bo oddaljilo nevarnost vojnega spopada v

LIBOJE — Nedavno so v Libojah odprli novo, sodobno tovarno topilnih loncev za železarsko industrijo. Liboje bodo še naprej edini proizvajalec teh topilnih loncev v Jugoslaviji.

LJUBLJANA — Dve močni eksploziji druga za drugo, sta do tal porušili starejšo hišo na Vodnikovi cesti 198. V eksploziji, ki jo je povzročil nakopičeni plin, je pod ruševinami izgubila življenje 23-letna Mira Štifter.

LJUTOMER — Dogovor o izmenjavi koncertov med pevskimi zbori iz Ljutomera, Murske Sobotne in Rogoške Slatine, predstavlja zanimivo novost, saj na ta način z medsebojnim gostovanjem popestrijo kulturno življenje v teh mestih.

MARIBOR — V Mariboru je bilo množično srečanje folklornih skupin. Na srečanju, ki je bilo v „Unionski dvorani“ je sodelovalo 16 folklornih skupin. Za srečanje je bilo veliko zanimanje, saj je bila dvorana premajhna za vse, ki so se želeli udeležiti te zanimive revije folklornih skupin. Posebno sta navdušili folklorna skupina: KUD „Jože Hermanko“ in akademska folklorna skupina KUD „Študent“ iz Maribora.

MARKOVCI — Tu je bila že tretja revija tamburaških orkestrorov. Nastopili so tamburaši iz Apač, Cirkovce, Gorišnice, Vitomarcev in Ptuja, gostoval pa je tudi tamburaški orkester „Bistrica“ iz Reteč pri Škofji Loki.

MEŽICA — Z uprizoritvijo igre „Hura soncu in dežju“ v izvedbi „Pionirskega kulturno-umetniškega društva“ osnovne šole iz Maribora, so v Mežici sklenili letošnjo področno revijo mladih in plesno baletnih skupin iz severovzhodne Slovenije imenovano „Naša beseda 78“.

MURSKA SOBOTA — Tu je bila revija otroških in mladinskih pevskih zborov. V dvorani kina „Park“ v Murski Soboti, se je številnim poslušalcem predstavilo kar devetnajst pevskih zborov osnovnih šol

te občine. Nastopilo je okoli tisoč mladih pevcev.

MOZIRJE — Konec aprila so v Mozirju odprli nov park, „Savinjski gaj“, ki je v nekaj letih zrasel na nekdanjem zapuščenem delu Savinjskega nabrežja. Ta park je prva domača razstava cvetja v naravi.

PIŠECE — Za nekoč znamenite, pred kratkim pa pozabljene pišeške marelice, se vse bolj zanimajo strokovnjaki. Že lani so začeli narčno cepiti in pripravljati sadike za plantažne nasade.

POLZELA — Dramska sekcija pri kulturno-prosvetnem društvu „Svobodi“, na Polzeli, je pripravila premiero operete Vinka Vodopivca, „Kovačev študent“. Tovrstna prireditev je bila na Polzeli po 25. letih in je bila zato še bolj toplo sprejeta. Režiser in dirigent operete je bil Ciril Jagrič.

POLZELA — Na Polzeli je bilo v dvorani doma „Svobode“ prvo medobčinsko srečanje pevskih zborov odraslih celjskega okraja. Skupno je nastopilo 14 zborov, ki so zapeli po tri pesmi. Nastop 420 pevcev je zbudil veliko zanimanje med poslušalci, saj je bila dvorana nabito polna.

PREBOLD — V telovadnici osnovne šole v Preboldu so priredili revijo mladinskih zborov. Nastopilo je deset zborov. Največ kvalitete pa so pokazali zbori: dvoglasni iz Petrovč ter troglasna iz Šempetra in Griž. Vsi trije zbori so bili povabljeni na mladinski pevski festival v Celju.

RADENCI — Na mednarodni razstavi „Hrana Evrope 78“ v Barceloni, so v navzočnosti predstavnikov prehranske industrije in evropskih distribucijskih služb, podelili posebno priznanje za mineralno vodo iz Radenc, kot najboljšemu proizvajalcu v branži polnilnic slatine.

SELNICA OB DRAVI — V začetku maja so v Selnici ob Dravi slovesno odprli novo bencinsko črpalko „Istra benz“ iz Kopra. V okviru črpalke je tudi najnovejša avtomobilska

Evropi. Moj primer in primer celotne Jugoslavije na nekaterih življenjskih področjih kaže, da je to uresničljivo in ustvarljivo.

Še enkrat vas pozivam: ali rešite pojevanje napetosti, s tem da ne odstopite od spoštovanja človekovih pravic, ali pa se razidite brez rezultata, da bo vse človeštvo jasno videlo, kdo je nasprotnik spoštovanja temeljnih pravic vsakega posameznega od nas ljudi, da bodo vsi jasno videli, kdo je človekov sovražnik.

V Beogradu, 24. februarja 1978

Mihajlo Mihajlov

Naša reč, Harrow, maj 1978.

JUGOSLAVIJA BUDNO NADZIRA SVOJE OBČANE V ŠVICI

(Pod tem naslovom je objavila „Neue Zürcher Zeitung“ 18./19. 2. 1978 članek o tem, da jugoslovanski konzulati v Švici kontrolirajo svoje občane. Na članek je odgovoril „Koordinacijski odbor jugoslovanskih klubov v Švici“, češ da je članek pristranski in da je v njem ves čas čutiti sum, da „nas konzulat manipulira. Smo zreli ljudje in nihče nas ne more manipulirati“. „Neue Zürcher Zeitung“ je 11./12. 3. 1978 ta odgovor objavila, obenem pa sledeče pojasnilo):

Koordinacijski odbor jugoslovanskih klubov v Švici objavlja uradno mnenje svojih društev. Po njem se jugoslovanski klubi in dopolnilne šole prav nič ne razlikujejo od podobnih izobraževalnih in skrbstvenih ustanov, ki jih vzdržujejo zahodne dežele za svoje zdomce v Švici, pa tudi Švica v svojem zdomstvu.

Pomisliki v članku 18./19. februarja pa niso usmerjeni proti skrbstveni in šolski dejavnosti kot taki, o katere koristi ni nobenega dvoma, če se ta vrši na zares svobodni osnovi. Kritično ocenjen je le poskus, ta prizadevanja voditi prek ustreznih kontrolnih mehanizmov v ozadju na strogo uradno linijo jugoslovanskega režima.

Zanimivo je, da jugoslovanski klubi v odgovoru o tem molčijo. Ne omenjajo namreč primerov, ko jugoslovanske občane špijonirajo njihovi rojaki; dalje seminarjev za aktiviste klubov z nedvomno politično tematiko, ki se vrše pod pokroviteljstvom konzulatov; dogajanja pri podaljšanju potnih listov; praznovanj ob sprejemanju otrok jugoslovanskih delavcev v mladinsko organizacijo jugoslovanske komunistične partije, ki se vrše v Švici; in poskusov, da bi uveljavili jugoslovanske predpise glede poučevanja verouka v švicarskih šolah.

Ta kontrola s strani domače države se morda zdi režimu zvestim Jugoslovanom v Švici samo po sebi umevna in z ozirom na ureditev v njihovi domovini celó koristna. Kljub temu pa nasprotuje svobodnemu duhu švicarske družbene ureditve. Svoboščin, ki jih zagotavlja švicarska zakonodaja tujcem, ne sme država, od koder ti prihajajo, omejevati. „Družbena samozaščita“ po jugoslovanskem vzorcu trči, tudi če jo uresničujejo na videz povsem neodvisne zasebne organizacije, končno ob neodvisnosti Švice in je zato nesprejemljiva.

Neue Zürcher Zeitung, Zürich, 11./12. marca 1978.

GRENKOBA IN UPANJE V PRAŠKI STOLNICI

Kar se bo letošnji veliki četrtek zgodilo v praški stolnici, je zgodovinskega pomena: nadškof kardinal Tomašek bo „prevzel“ svojo stolnico in svojo nadškofijo. Po cerkvenih informacijah naj bi se tega dogodka udeležili vsi duhovniki praške nadškofije. Prvič od 1948 se sme v prestolnici komunistične Češkoslovaške nadškof svojim vernikom javno pokazati.

Novi nadškof je upravljal svojo škofijo kot apostolski upravitelj že od leta 1965, ko so takratnega nadškofa Berana skrivno dobili v Rim, da je lahko po letih preganjanja vsaj v miru v Vatikanu umrl. Tako nastopa Tomašek, ki je postal medtem 77 let star, službo češkega nadškofa v starosti, ko morajo drugi službo odložiti. Pa tudi to bodo katoličani preboleli, kot je moral Tomašek sam prenesti, da je bil že več kot eno leto kardinal, ne da bi smel svet za to zvedeti. Šele sedaj sme potovati v Rim kot član vatikanskih ministrstev.

Vseh navzočih duhovnikov verniki ne bodo veseli. Nekateri od njih so namreč obteženi s kolaboracijo z državnimi oblastmi čez mero, ki jo imajo na Češkoslovaškem glede zvez z oblastniki za dopuščeno. Občestvo v stolnici se bo moralo odpovedati navzočnosti zbora ostalih češkoslovaških škofov, kajti tega sploh ni. Praške oblasti so se doslej upirale, da bi dobilo vseh 13 škofij škofa. Le na Slovaškem vodita dva redna škofa svoji škofiji. Sicer je pa nastavila Cerkev le upravitelje. Proti temu, da bi bili povzdignjeni v redne škofe, ima največkrat pomisleke država, včasih pa tudi Vatikan in verniki.

Kar se tako žalostno dogaja na vrhu, to najdeva odmev v splošnem življenju Cerkve. Z versko svobodo je na Češkoslovaškem slabo. Komaj kakšen dan mine, ne da bi prišle v tujino vesti o državnih ukrepih proti veri. Tako je poročala katoliška novičarska agencija KNA te dni iz Breslave: represalije so se zadnje mesece še pomnožile; državni uradniki in učitelji izgubijo delovno mesto, če gredo k božji službi; mladim zdravnikom in drugemu bolniškemu osebju grozijo zaradi njihovega verskega prepričanja s takojšnjo odslovitvijo; v zdravništvu na Slovaškem so uvedli tedenski pouk „v ateizmu“; duhovnikom je dostop v bolnice že itak zabranjen; šolarji, ki hodijo k verouku, so izključeni od višjega šolanja in od študija, zadnji čas celó od vajeništva v poklicih, ki si jih mnogi žele; poučevanje verouka, ki je zajelo še 1971 na Slovaškem 80 % otrok, je zatrto; dalje so oblasti ukinile fare in še delujoče duhovnike prek uradne samovolje telesno in duševno preobremenile.

A na skrivnem je čuti, da krščansko življenje podtalno utripa. Država ne more vseh naporov za uresničitev človekovih pravic v skladu z verno vestjo zadušiti. Opazovalci, ki kljub sedanji stiski Cerkve gledajo na daljšo dobo, celó menijo, da je boj, ki ga vodi češkoslovaška država proti veri in Cerkvi, zakasnel.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 23. marca 1978.

O veliki noči so praznovali v Pragi ustoličenje novega nadškofa kardinala Tomašeka. Avstrijski škofje imajo že po običaju ozke zveze s Cerkvami sosednjih vzdolžnih dežel. Kot njihov zastopnik se je hotel redni nadškof Jachym udeležiti teh slovesnosti. Zaprozil je za vizum zase in za svojega šoferja. Dobil je le enega: ne zase, marveč le za vozača. To je politika do Cerkve po praškem vzorcu.

10. aprila pride na državni obisk v Bonn Husak, po milosti Moskve češkoslovaški partijski šef. Praga potrebuje Bonn, potrebuje zahodno gospodarstvo in diplomatsko priznanje, ne le pravno, marveč tudi dejansko.

In politika je kupčija. Ali potrebuje tudi Bonn Prago in Husaka? Ob tem vprašanju se ločijo duhovi. Predvsem tistih, ki vidijo v češkoslovaškem partijskem šefu zatiralca pravic človeka, Cerkve in vesti. Ti kličejo k prostetu.

Nobenega dvoma ni: kot komaj kakšna druga dežela krši ČSSR človekove pravice, še posebej pravice kristjanov. Biti tam kristjan pomeni, odpovedati se osebnemu napredovanju v službi, in prinaša s seboj mnogoter pritisk. Škofe, dušne pastirje in redovnike ne le ovirajo v njihovem delu, ampak jih dobesedno preganjajo.

Upajmo, da ne bodo Husakovi sogovorniki v Bonnu ob mrzlem gospodarstvu in vljudni diplomaciji pozabili na človekove pravice v Husakovi deželi. Drugače bodo pustili upanje mnogih tamkajšnjih ljudi na cedilu.

Husak prihaja v svobodno deželo. Naj si vzame svobodo — nihče ga ne bo pri tem oviral — da si ogleda to deželo, življenje in ljudi, kolikor mu čas dopušča. Naj si vzame svobodo, da si ogleda svobodo. In naj primerja tukajšnje s tamkajšnjim.

Mnogi ljudje na Češkoslovaškem pričakujejo tudi našo solidarnost. Husak naj ob povratku ne pozabi, da je tu mnogo ljudi, ki z budnim očesom opazujejo krivice v njegovi deželi, zatiranje ljudi in Cerkve. In da je tu mnogo ljudi, ki niso pripravljeni z obtožbo odlašati.

Münchener Katholische Kirchenzeitung, München, 9. aprila 1978.

pralnica, okrepčevalnica in skladišče za celotno severovzhodno Slovenijo.

SEMIČ — V začetku maja je bila v semiškem „Prosvetnem domu“ druga razstava belokranjskih vin. Razstavili so 98 vzorcev vin. Podelili so deset zlatih, 6 srebrnih in 9 bronastih medalj.

ŠMARTNO NA POHORJU — Pred nedavnim so mladinci v Šmartnem na Pohorju, po 18 letih, prvič pripravili dramsko delo. V režiji Marije Jesenek, so uprizorili v gasilskem domu na Šmartnem, Finžgarjevo igro „Divji lovec“.

ŠKOFJA LOKA — Znani škofje-loški oktet „Jelovica“ je predstavil v tovarni „Jelovica“ svojo novo (long-play) veliko ploščo z naslovom „Spomini na zimski večer“, ki so jo posneli pri RTV Ljubljana. Ob tej priložnosti je oktet prejel tudi priznanje „Zveze kulturnih organizacij“ Škofja Loka, za dolgoletno in plodno delo.

TRBOJE — Bohinčevi iz Trboj, so po štirih letih premora ponovno usposobili nekaj zelo priljubljeno gostišče „Zarja“ v Trbojah, ki je slovelo po dobrih jedeh in pijačah.

TRNOVO — Mladinski pevski zbor „Trnovo“, ki ga vodi Majda Hauptman, se je pred nedavnim vrnil iz Neerpelta v Belgiji, kjer je bilo veliko mednarodno tekmovanje pevskih zborov mladine. Udeležilo se ga je nad 90 zborov iz različnih evropskih držav. Ljubljanski zbor, ki je bil na tej prireditvi edini iz Jugoslavije, je zaslužen prejel eno izmed prvih nagrad.

VELENJE — V tovarni „Gorenje“ bodo letos proslavili svoj srebrni jubilej. Od nekaj milijonov dinarjev vredne proizvodnje pred 25. leti, je Gorenje lani ustvarilo 12 milijard dinarjev, izvozilo pa za 108 milijonov dolarjev izdelkov.

VERŽEJ — Letošnji 11. „Mesec narcis“ v tem pomurskem kraju, je razgibal vso Prlekijo, vrstile so se številne kulturne, folklorne, športne in družbene prireditve.

...da iščeš in tvegaš

(iz knjige *Naše vedenje*)

Gospod Kambič je bil duhovnik. Poslali so ga k nam za kaplana. Če prav vem, je bila to njegova prva služba.

V svojem petdesetletnem življenju nisem poleg njega srečal nikogar, ki bi bil lepšega vedenja do ljudi in sploh do vsega, kar je prišlo v stik z njim. Nikogar, ki bi se tako srečno ujel z ljudmi in jih imel tako samoumevno in tako preprosto rad.

Ljudje so brž opazili njegovo skromnost, nevsiljivo prijaznost, vedrino. Kar je naredil, kar je povedal, je bilo pristno, odkrito, pristrčno. Med ljudmi ni delal razlik: gospod hotelir ali zadnja sirota — ni važno: vsem je prišel za tovariša, zato dal vsakemu lepo besedo, spoštovanje, ljubezen.

Prav nič ni bil lep: srednje postave, naočniki, otroški obraz. Govoril je naglo, celo prav rahlo sesljal. A bil je urejen in človeški, kar pa ni prišlo samo od sebe, ampak od truda s samim seboj, od vedenja do sebe.

Ni bil prevzetan, vendar se je spoštoval in — kot pravimo — „nekaj dal nase“.

Ni pustil, da bi se (samega sebe!) poniževal s hlapčevanjem, posnemanjem (tujih misli, navad, oblačenja, nastopanja, gibov) ali hinavstvom. Ne, mask ne bo nosil za vsako priložnost drugačnih — zmeraj bo kazal svoj pravi obraz. Le tak bo lahko obrodil svoj sad, plačal svoj dolg ter sprejemal svoj delež v življenju.

Odkrit bo do sebe, ne bo slepil z lažno podobo o svoji telesni, нравni, umski in duhovni veljavi. Ne bo domišljav, ker potem ni razvoja, le puhlost in votlost, same praznote.

o

Zelo se je trudil, da se ne bi notranje pohabil. Da bi vzdržema

rasel v svoji človeški nalogi. Da bi ujel ravnovesje med sabo in svetom, med telesom in dušo, med svobodo in dolžnostjo, med pravico in odgovornostjo.

Ujeti se — to je najtežje. Da se ne delaš. Da si, kar pač si. Za to sta potrebni odkritost in moč.

Najgrše vedenje do sebe pa je lenoba. Če si len, ne boš ničesar naredil iz sebe. Ne boš ničesar naredil za druge. Ne boš dopolnil načrta, ki ga ima Usoda s teboj. Na voljo ti je, da sodeluješ, se trudiš — ali pa prekrižaš roke in ostaneš torzo za zmeraj, po svoji krivdi in volji.

In hotel je *biti*, zavestno živeti vsak hip. Kadar je delal, kadar je molil, se družil s človekom ali naravo, če je bil prost in je gledal vodo v potoku — *zmeraj je bil, zmeraj je vedel, da je*.

In še nekaj je hotel v odnosu do sebe: da bi bil čist. Rad se je kopal, prhal, snažil zobe in se bril, rad je bil zmeraj v čistem in svežem perilu; še bolj pa ljubil notranjo snago, čistost namenov in misli, snažnost duha in srca. Za to opravilo je zmeraj dobil dovolj časa, zato je zmeraj dišal po svežem in lepem.

Stopil je v naš razred, drugi ali tretji, ne vem. Šel je pred nas in nas gledal. Ves obraz se mu je razlezel v nasmeh, posebno mešički.

Kako smo ga gledali, kako poslušali, radi imeli! Da bi on koga kregal, koga udaril! Zmeraj je božal naše kuštrave glave.

Dva dni pred smrtjo mi je dejal:

„Oh, Mirko, otroci, otroci, lepšega ni. Še zdaj te vidim, kakšen si bil, ko si bil majhen. Vseh se vas spomnim. Oh, kakšne dušice! Zaradi vas sem še bolj verjel v Boga. Ni bilo zmeraj lahko. Ampak kaj tako lepega lahko dá samo Bog. Kolikokrat sem želel, da bi imel svojega otroka. Pa sem se potolažil: saj ga imaš, ne enega, vsi so tvoji. Oh, kakšna lepota!“

Nikoli ga ne bom mogel izdati — njegove vere, njegove ljubezni.

humor - uvožen od doma

Spremenimo besedilo narodnih pesmi!

Prej: „Leži, leži ravno polje.“ — Zdaj: „Leži, leži ravna arondirana kmetijska površina.“

Prej: „Moj fantič se izmed vseh spozna.“ — Zdaj: „Moj bodoči zakonski partner nek je izstopa iz množice.“

Prej: „Vsak kmetič ima svoje veselje.“ — Zdaj: „Vsak individualni kmetijski proizvajalec ima svoje veselje.“

Prej: „Kje so tiste stezice?“ — Zdaj: „Kje so tiste minule komunikacije nižjega ranga?“

Prej: „Žabe svatbo so imele, ženin bil je Dolgokrak.“

— Zdaj: „Žabe so sklepale zakonsko zvezo, potencialni kandidat je bil Dolgokrak.“

Prej: „Pastirica žgance kuha.“ — Zdaj: „Delavka visokogorske pašne skupnosti žgance kuha.“

Prej: „Mica Kovačeva pila, nič plačala.“ — Zdaj: „Mica Kovačeva konsumirala alkohol, pa ni poravnala svojih finančnih obveznosti.“

Po Pavlihu

„Praviš, da sem brez smisla za humor?“ reče žena možu.
„Ko bi bilo to res, zakaj bi te bila pa potem vzela?“

„Mama, ali bom lahko gangster, ko bom velik?“
„Lahko, če boš priden.“

Med zakoncema.
„Kako to, da si tako lepa, pa obenem tako neumna?“
„Ker sem lepa, si se ti vame zaljubil. Ker sem neumna sem se pa jaz vate.“

Soseda sosedi: „V zadnjih petih letih sem doživela toliko težav, da sem se postarala za najmanj dve leti.“

Strupene gobe lahko jemo samo dvakrat: prvič in zadnjič.

„Kakšen je pa otrok vašega šefa? Ali mu je kaj podoben?“
„Pa kako! Ves dan se dere.“

Avtomobilist mehaniku: „Popravite mi, prosim, hupo: zavore mi ne delajo.“

„Kriminalko začnem brat! vedno od zadaj. Tako zvem, kdo je morilec, prej kot policija.“

„Zakaj se Nace in Polona ne poročita, saj hodita že dvajset let skupaj?“

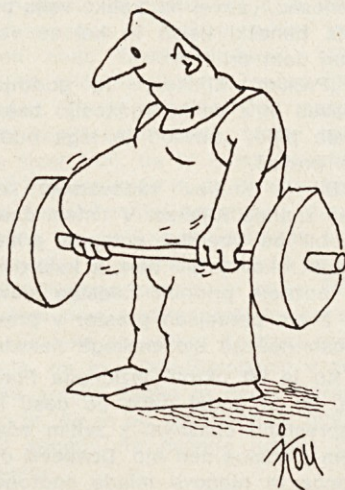
„Ona ga ne mara, kadar je pijan, on pa nje ne, kadar je trezen.“

„Rad bi govoril s šefom.“
„Ga ni.“
„Kako da ne, saj sem ga videl pri oknu?“
„On pa vas.“

Zdravnik Škotu: „Vaši ženi bi bili morali odstraniti mandeljne že v otroški dobi.“

Škot je nesel takoj račun tas-tu.

ščepec smeha

Po družinskem prepiru ona: „Priznajva, da sva oba neumna! Posebno še ti!“

„Veš, o Neži bi ti lahko veliko povedala.“
„Kaj pa?“
„Škoda besedi!“

Ko se so v krčmi stekli, jih je dobil Boštjan s steklenico po glavi. Čez en teden mu reče žena: „Pojdi že k zdravniku, da ti pobere črepinje iz glave, saj mi boš vso blazino raztrgal!“

Kitajska modrost: Če vodi pes moža, je mož slep. Če pa vodi mož psa, je mož poročen.

Poveljnik vojaku: „Splezaj na drevo in opazuj okolico! Na kaj moraš posebno paziti?“

Vojak: „Da ne padem z drevesa.“

Mimo trgovine z živalmi pride pes. Pa mu zavpije iz svoje kletke ptiček: „Blagor tebi, ker imaš samo gobec v kletki!“

„Moja žena kar naprej govori.“

„O čem?“
„Tega pa še ni povedala.“

Pijanček pijančku ob kozarcu: „Veš, zame je najboljšee belo vino ali pa črno.“

V lekarni.
„Tu so vaše odvajalne svečke.“
„Kje so pa vžigalice?“

Na sodišču. Osumljenec: „Kako more okradeni trditi, da sem bil ponoči med tatovi na njegovem stanovanju tudi jaz, če je pa ves čas skrival glavo pod blazino?“

„Jaka, ali te že plačujejo po delu?“

„Daj no mir! Ko bi me plačevali po delu, bi že zdavnaj pustil službo zaradi premajhne plače.“

Natakar gostu: „Kakšno juho ste imeli?“

Gost: „Ne vem. Smrdela je po milu.“

„Potem ste imeli paradižnikovo. Grahova smrdi po bencinu.“

Janez vstane in odide iz kuhinje v kopalnico. Takoj za tem pade v kuhinji s stene na stol, na katerem je bil Janez sedel, težka stenska ura.

Janezova žena: „Oh, ta ura! Že spet zamuja.“

„Ugotovili so, da se ob rdeči barvi ne razjezijo biki ampak krave.“

„Zakaj pa potem pri bikoborbah biki ob rdeči ruti tako pobesnijo?“

„Jezi jih, da so jih zamenjali s kravami.“

janez sonce

zgodovinska novela

Julija 1660 se je v Ljubljani poročil vitez Janez Sonce z lepo Ano Rozino, hčerko bogatega ljubljanskega ranarja. Ranarji so bili takrat zaničevani, zato je nastalo zaradi te poroke v Ljubljani in na deželi veliko razburjenje, posebno še med plemenitaško mladino.

Štiri tedne kasneje so pozvali mladi plemiči viteza Janeza Sonca na dvoboj. Prvi se je z njim bojeval turjaški Jurij Ljudevit, ki se je bil zaljubil v njegovo ženo. Pri dvoboju mu je Janez odsekal palec na desni roki.

Jurij Ljudevit je skoval skrivni načrt. Zanj je pridobil rokovnjača Kljukca z Gorenjskega, ki mu ga je pripeljal Kljukčev nečak študent Vid.

V začetku septembra 1660 se je napovedala v Ljubljano hrvaška konjenica, da bo sodelovala pri sprejemu cesarja. Ljubljčanji so šli v trumah gledat konjenico na Dolenjsko cesto. Mednje sta se pomešala tudi Janez Sonce in njegova žena.

Kot zadnji radovednež je prihajal po cesti iz Ljubljane Kljukec. Občinstvo na bregu ob cesti se je iz njega zaradi njegove smešne postave norčevalo. Tudi krčmar Janez Plavec mu je postregel z nekaj opazkami. A Kljukec ni ostal Plavcu dolžan. Vprašal ga je, ali ni prej-

šnji dan v pijanosti trdil, da je deželni glavar največji bedak in da visoki deželni stanovi niso vredni, da bi jih nabasal v top in izstrelil.

Janez Plavec je obledel kakor sveča; v vidnem strahu je zajec-ljal: „Molči, kljuka lažniva, in pusti pametne ljudi, ki ti ničesar nočejo, pri miru!“

„He, Plavec,“ je kričal óni zmagonosno, „povej mi, koliko velja pri tebi beneški cekin in kaj se vse zanj dobi pri tebi?“

„Prekleti Kljukec,“ je godrnjal Plavec in z veliko ročnostjo basal malo pípo, „povsod je tega hudiča preveč.“

Bil je kruljavi radovednež res naš znanec Kljukec. V tistem času je bil pa imenitni potepuh pričel svojo rokovnjaško obrt, s katero si je pozneje pridobil žalostno slavo in ž njo precejšen prostor v pravljicah našega slovenskega naroda.

Ko je bil ukrotil jezičnega Plavca, se je gugal dalje po cesti in neprestano opazoval z zvitim očesom gledalce nad njo. Dospevši do Sonca in njegove mlade soproge, jo je krenil s ceste in sedel v zeleno travo.

„Tu se bo dalo gledati po božji volji,“ je zadovoljno dejal.

„Nikar mi ne zamerite, gospod!“ S temi besedami se je obrnil k vitezju, ki je nekako strme opazoval svojega soseda. „Prišel sem iz dalje in sedaj me noge bole kakor konja, ki je nosil Hrvatu tovor čez Gorjance. Moral sem na zelesno travo, da se malo odpočijem, ker človek ni iz železa. Gotovo ni iz železa, oj preljubi moj Jezus!“

„Od kod pa si?“ je vprašal Janez Sonce.

„Ne verujem, da bi poznali kraj, če vam ga prav imenujem. Iz Davč sem, daleč tam zadaj za loško graščino, kjer ni drugega kot gozd in skala. Gozd in skala, o j ti preljuba moja Devica Marija!“

„To je pobožen mož,“ je izpregovorila Ana Rozina k svojemu soprogu. „Morda nama ga Bog pošilja, da mu izkaževa kako dobroto, sebi v zaslužjenje. Vprašajte ga, kaj hoče v Ljubljani!“

„Kaj hočeš v mestu?“ vpraša Sonce, pokoren želji svoje ženice.

„Vidite, preljubi moj gospod, to je pa takole!“ Kljukec je nabral

svoj obraz v vdane in pobožne gube in zasukal svoje lisjaško oko proti nebu, prav kakor kak pobožen menih, ki noč in dan premoli in pretpa svoje telo. „Lansko jesen so pri nas v naših gozdovih lesnike in drobnice prav močno obrodile. In polhov je bilo kakor kobilic po vaših zelenih poljih okrog Ljubljane. Da nam ta živad ni požrla vsega, smo morali lesnike in drobnice še prej otresti, preden je sad dozorel.“

„Moj Bog, ali tisto jeste potem?“ je Ana Rozina sočutno vprašala. Pobožni tujec je bil v hipu očaral njeno srce in to toliko bolj, ker se mu je časih izpod plašča prikazovalo debelo čišlo, ki je jasno pričevalo o veliki gorečnosti svojega lastnika.

„Seveda je mo lesnike in drobnice, samo če jih le imamo in če nam jih polhi poprej ne snedo. Tako je, preljuba moja gospa,“ je Kljukec licermersko odgovoril.

„Kako je bilo lansko leto?“

„Lansko leto so bile drobnice — kakor sem že dejal — zelo polne in veje so se lomile. A tudi polhov je bilo kot bučel na satju. Morali smo zgodaj tresti, sicer so nam vse pošli in pobrali. Zlezel sem na drobnico, ki raste ravno nad Tomaževčevim breznom, ki je tako globoko, da bi se skrili šenklaški zvonik v njem. Že sem pričel obirati veje, kar se je zalomilo pod menoj, da sem se s hruščem zavrtil z drevesa v prepad. Že sem mislil, da mi je preljubi naš Gospod poslal zadnjo, prebridko uro, in že sem mislil, da se bom sedaj pa sedaj razbil po pečevju. V duhu sem vzdihnil: Oj presveta Marija dobrega sveta, če mi pomagaš bom romal k tebi, k očetom jezuitom v Ljubljani, kjer imaš ti svojo dobrodejno kapelico. In vidite, Mati dobrega sveta me je slišala in mi je pritekla na pomoč. Pri zadnji veji sem se ujel, ravno nad črnim breznom. Tako je bilo, o j presladki moj Jezus!“

„Recite mu, dragi gospod, da naj pri nas ostane. Pripesnel bo v hišo božjega blagoslova,“ je izpregovorila Ana Rozina, ki je licermerscu vse verovala, meneč, da ima opraviti s pravim svetnikom.

„Letos v jeseni sem napravil to-

rej peko in spekel dva velika hleba ovsenjaka. V bisago pa sem si nabasal suhega sadja in se napolil na hožjo pot k očetom jezuitom v Ljubljano, da počastim svojo rešiteljico, Mater predobrega sveta. Hleb in sadje pa sem že použil in sedaj moram lakoto trpeti. A rad jo trpim, samo da sem smel moliti in klečati na nagih kolenih v kapelici očetov jezuitov, kjer se je že zgodilo toliko svetih čudežev. Oj presladka Mati božja, kako ti vendar milostljivo skrbiš za nas, svoje pregrešne otroke!“

„Spi lahko v sobici pri vratih,“ je šepnila Ana Rozina, „in jedel bo pri deklah v kuhinji. Molil bo za nas.“

Zopet je hotel naš kruljavi poštenjak kaj pobožnega odgovoriti, kar zapoje glas trombe in se začuje hripavo šumenje turškega bobna. Okrog hriba je zavila po beli cesti hrvaška konjenica in prihajala bliže.

Na čelu je jezdila generalova telesna straža: zvečine samo plemiči iz Karlovca. Bili so orjaških postav in napravljali bleščeč vtis. Zapovedoval jim je junak Krištof Simonović, o katerem so si gledalci po bregu pripovedovali, da je tako močan, da zvije konjsko podkev in srebrnjak med prsti.

Na velikem žrebcu sedeč je bil Simonović krasen jezdec in vobče je bil všeč ženskam ob cesti, ki so si ga ena drugi kazale in na videz povešale pogled pred njegovim bistrim pogledom. Načelnik telesne straže je takoj opazil, da vzbuja pozornost. Zategadelj je pričel mučiti svojega konja, da se mu je moral sedaj vzpenjati, sedaj skokoma dirjati. Bil je odličen jezdec in z močno svojo roko je krotil žrebca, da mu je služil kakor jagnje. Strmeče občinstvo je glasno hvalilo junaka in njegovega konja. Moškim je bil všeč zadnji, ženskam pa prvi, prav tako kakor bi se še dandanes zgodilo, če bi prihajala konjenica po Dolenski cesti v belo Ljubljano.

Nastalo pa je splošno navdušenje, ko je Simonović razkazoval različne vratolomne spretnosti pri jezdenju. Med največjim dirjanjem je skočil na primeru iz sedla na zemljo in zopet bliskoma v sedlo nazaj. Tudi stoje je jezdil in pri

tem svojo dolgo sulico sukal v roki, da je bilo grozno gledati. Če povemo, da si je junak Simonović na mah pridobil srca vseh gledalcev in da se je še nekaj tednov pozneje po vseh ljubljanskih pivnicah, čevljarnicah in šivalnicah govorilo samo o tem, kako da je Deli-Simonović v mesto jezdaril, povemo nekaj, kar je naravno in samo ob sebi umljivo. Za ljubljansko mesto je postal važna in imenitna oseba in je imel priliko požeti obilo ženske ljubezni, tako da je bilo marsikatero žensko oko rošno, ko je zapuščal čez mesec dni zopet belo mesto. Moški spol je sicer trdil, da je junak Simonović prečne kože in da bi sicer pač ne zaslužil tolike pozornosti, da ni ravno tak velikan v umetnosti jezdarjenja. Ljubljanska dekleta pa so bila drugega mnjenja, ki se je šele potem prav močno omajalo, ko se je pozneje po poti iz Karlovca zvedelo, da ima Deli-Simonović v zeleni granici ženko in deco. Naravno je, da je od tedaj v hipu ugasnil spomin na našega junaka po mestu.

Za telesno stražo, ki jo je tako spretno vodil Krištof Simonović, se je prikazal general Herbart s Turjaka. Nosil je železni oklep in na glavi čelado, dasi je sonce vroče pripekalo. Pred njim pa se je nosil prapor, katerega sta spremljala trobentača ter sedaj nastavljala dolge trombe k ustom, da so se začuli tisti zavlečeni glasovi, ki se še danes čujejo tu in tam po slovenskih pašnikih.

Generala je spremljal Volk Engelbreht s svojimi kavalirji. Za njimi pa je prišla konjenica kakih sto in petdeset jezdecev, vsi s tigrastimi kožami ob ramah in z dolgimi sulicami v rokah.

Vse to je med piskanjem in trobentanjem počasi jezdilo mimo, da so imeli strmeči gledalci polno priliko opazovati bleščečo opravo, divje obraze in orjaške postave tujih jezdecev.

Za to vojniško četo, katere prihod so tistega dne tako željno pričakovali v belem mestu, so se usuli gledalci; vsak je hotel biti prvi za jezdec, da bi videl, kako bo pri mestnih vratih pozdravilo generala mestno starešinstvo. Nastala je prava gneča po ozki cesti,

tako da skoro ni bilo mogoče storiti koraka in da so bili prvi za jezdec v nevarnosti, da bi ne bili potisnjeni pod konjska kopita.

Tedaj se je že mračilo in z močvirja se je dvigala tanka megla, ki je potem v noči prepregla celo pokrajino. Bilo je prav samotno na cesti in ker je vse odhitelo proti mestu, v hipu ni bilo videti več človeka.

Samo vitez Sonce je bil še na poti. Ostal je z Ano Rozino v ozadju, da ne bi zagazila v gnečo, ki se je vlekla za vojaki generala Herberta. Za njima je taval Kljukec prav počasi in neprestano sam pri sebi ponavljal: „Vidiš, sedaj si dobil prenočišče. Bogu in presveti devici Mariji bodi zahvala, da so še dobri ljudje na svetu. To bom molil za dobrega gospoda, za dobro gospo. Oče naš.“

In lopov je pričel res moliti polglasno s tisto znano gorečnostjo, ki jo kažejo prosjaki ob romarskih stezah.

„Vidite, kako moli za naju,“ je šepnila Ana Rozina svojemu soprogu in občutila veliko srečo, da bo imela pod svojo streho to pobožno dušo.

Ko je oni nekaj časa molil, se ga je prijela nakrat velika radovednost. Opustil je pobožno molitev in hotel vedeti, komu so posvečeni

dalje na 35. strani

slovinci po evropi

anglija

„Grob za grobom se vrsti“, tako poje naša pesem. Od novembra lani pa do maja letos smo imeli tu na „Otoku“ tri *smrtne slučaje* in sicer *Barbara Juš*, vdova po pok. Jušu Feliksu, ki je *umrl* tu v avgustu l. 1969. Pokojna Barbara je bila stara 74 let in umrla v bolnišnici v Burnleyu-Lancashire po dolgotrajni bolezni. Pokojna je bila rojena na Koroškem in do leta 1945 živela z možem v Mariboru.

Planinšek Leopold, poročen, rojen l. 1916 v Mirni na Dolenjskem. *Umr*l 15. februarja letos na svojem domu v Bradfordu in pokopan v Rawdonu-Yorkshire. Pokojni je bil globokoveren in zaveden Slovenec in med našimi ljudmi in med domačini zelo priljubljen. Dolgo let je bolehal na srcu. Zapušča ženo in sina, ki je že tudi poročen.

Carli Stanko, doma z Mrzlega vrha v Spodnji Idriji, ima doma še dva brata in tri sestre, v Italiji pa brata in dve sestri — njegov oče

je bil rudar v živosrebrnem rudniku v Idriji. *Umr*l je nenadoma 22. aprila v Altopisu — zapadni Yorkshire, kjer je z ženo in hčerko tam stanoval — skoraj 20 let je delal v rudniku, a zaradi sladkorne bolezni je moral opustiti delo v rudniku in delal zunaj. Bolehal je več let, oslabil je na srcu, nato se je pridružila pljučnica in mu uničila življenje. Zapušča ženo in hčerko. Lani je nameraval iti na obisk v Idrijo, a bolezen mu je vse to preprečila, in sedaj upajmo, da iz nebeških višav zre v sreči rojstni kraj.

V začetku marca letos je v Nemčiji blizu Kölna *umrla* 72-letna *Rotova mama*, mati našega bodočega župnika g. Rot Ljudvika. Kar nenadoma jo je Bog poklical k sebi. Truplo je bilo zaradi strogih zdravstvenih predpisov upepeljeno in pepel bil prepeljan v Bovec in položen v grob poleg moža oz. očeta g. župnika. G. župniku naše iskreno sožalje, dobra mamica pa že uživa pri Bogu večno srečo in blazenost in tam v planinskem raju, goriškega slavčka, čaka svojo poslednjo srečno Veliko noč.

Vsi pokojni naj v miru božjem počivajo na tujih tleh, nekoč pa vsem srečno veselo Veliko noč.

P. S.

LONDON

V Londonu, v prostorih Našega doma, so se 9. aprila, zbrali člani Slovenskega kulturnega društva, Velike Britanije k prvemu rednemu zasedanju. Zborovanje je potekalo zelo živahno. Seveda tudi kritike ni manjkalo. Društvo je v preteklem letu želo velike uspehe, zato tudi ni čuda, da je bilo kaj za kritizirati. Število članov se je v preteklem letu povečalo za celih 20 %, kar pomeni, da se Slovenci zavedamo, da je v dobri organizaciji moč. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da bo v letu 1979 — „Slovenski dan“ v okviru društva. Prav tako je bilo sklenjeno, da društvo povabi dijake s Celovške gimnazije, ki bodo prišli na izlet v London, — v Bedford, kjer bodo tudi nastopili s svojo pesmijo. Prav tako je bilo sklenjeno, ko pride gospod Rot, da

povabimo v Bedford Slovence z drugih krajev, da se bomo tako medsebojno spoznali. Vse drugo pa je prepuščeno društvenemu odboru; ako bo letošnje leto tako živahno kot je bilo preteklo, potem je čisto sigurno, da se bo število članov še povečalo.

V Bedfordu bo v cerkvi na Midland Road, 9. julija, ob 4. uri popoldne *slovenska sv. maša*. Daroval jo bo dr. Čegovnik, ki vodi dijake svojega razreda. Po maši pa bodo dijaki nastopili s svojo pesmijo v dvorani *KONVENTA*; ta je samo 500 metrov oddaljen od cerkve. Vse Slovence prav prisrčno vabimo, tudi z drugih krajev Anglije, da s svojo udeležbo podprejo te mlade ljudi, ki so bodoči steber Slovenstva na Koroškem. Pridite in pripeljte s seboj tiste, ki radi slišijo slovensko besedo in pesem, pa nimajo prevoznega sredstva. V Bedfordu je vedno lušno, kadar se Slovenci zberemo, tokrak pa bo še bolj, ker bomo imeli med seboj mlade ljudi.

V Našem domu pridni ljudje nadaljujejo z obnovitvijo stanovanj. Vsem, ki pomagate, najlepša hvala!

Ako kdo želi pristopiti k Slovenskemu kulturnemu društvu, naj se prijavi tajniku društva, g. Filipu Vidmarju, 103 Dudley Street, Bedford, ali pa kliče štev. 0234768488.

F. R.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Letošnji maj je bil za naše sezonce zelo ugoden zaradi številnih praznikov. Ker je prvi maj padel na ponedeljek in je bil v četrtek vnebohod Gospodov, so mnoga podjetja uredila delo tako, da je bil ves teden prost in so sezonce lahko bili doma kar 10 dni. Saj jim je prav prišlo, ko je spomladi dosti dela doma na polju. Pa tudi za binško in Telovo so lahko šli domov. Saj z avtomobili so v 5. urah doma, če izberejo pravi prehod čez mejo.

Odsotnost sezoncev se je seveda pri mašah poznala. Ves maj smo imeli po mašah takoj *šmarnično pobožnost s petimi litanijami*, ki naše ljudi še vedno pritegnejo. Če imajo drugod težave z oblikovanjem šmarnic, se mi zdi, da to za Slovence ne velja, pod pogojem seveda, da ohranijo stari način pobožnosti in ne iščejo novih načinov pri tujcih. Slovenec hoče peti. Prav je, da mu pustimo v tem svobodo in se ne hodimo učiti na tuje, kako naj oblikujemo naše pobožnosti.

Tudi v centru se je občutila odsotnost sezoncev. Zbirali smo se vsako nedeljo, le preje smo zaključili. Posebno živahno je bilo na prvo nedeljo v maju, ko smo praznovali naše *godovnike*, kar štiri skupaj. Naš gospodar g. Stanko Duhanič, njegov sin Stanko, inženir Stanislav Vrečar in še ga. Gizela Kerec. Mize so bile lepo pogrnjene, na mizah pomladno cvetje, šmarnice in tulipani. Pivo, vino, klobase in potica, vse je bilo zastoj. Plačali so vse godovniki, katerim se za darežljivost vsi zahvaljujemo. Ko smo postali dobre volje, smo začeli peti in se je pesem za pesmijo vrstila. Prav veseli smo se razšli.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Aprila smo se umaknili Hrvatom, ki so imeli ob istem času napovedano mašo kot mi in ker jo imajo vsako nedeljo, mi pa le enkrat na mesec, k sestram. Ker je bila večina Hallajncanov tisto nedeljo v Tennecku, nas je bilo bolj malo. Sicer se je pa število naših v Halleinu po odpustu tujih delavcev v celulozni tovarni precej zmanjšalo. Zato bo treba, da se bodo preostali tem bolj skupaj vzeli in prihajali k maši. Za peščico ljudi bi bila pot misijonarju predolga. Sami smo ga prosili, da je začel prihajati k nam, zato moramo gledati, da bomo k maši res prihajali, če jo hočemo še naprej imeti.

SALZBURG — Aprila smo pogrešali pri maši bogoslovce, da bi nam po treh mesecih spet obli-

kovali mašo. Kljub vsemu se nas je nabralo kar lepo število. Predvsem nas veseli, da pridejo med nas čez mejo rojaki iz Freilassinga. Razveselili smo se tudi obiska g. Jožeta Freliha, ki je bil na obisku v Salzburgu in je našel čas, da je prišel med nas in se srečal s starimi znanci.

Na binško nedeljo je bila *krščena* v Galiciji na Koroškem mala Tanja Plesnik. Družina živi v Salzburgu. Ker je pa oče g. Jože tam doma, je želel, da bi tudi prvorojenka bila krščena tam, kjer je on doma. Mi samo želimo, da bi bila polna Sv. Duha vse življenje, ko je bila krščena prav na binško.

TENNECK — V aprilu smo imeli kar dvakrat božjo službo, redno na drugo nedeljo, in izredno na četrto nedeljo. To nedeljo je bil namreč v Tennecku ustanovni občni zbor društva „Oton Župančič“. Pravila pravijo, da ima društvo dvojni namen: kulturno, in športno udeleževanje med Slovenci na Salzburškem. Izrecno je rečeno, da društvo ni politično in versko neopredeljeno. Gotovo je hvalevredno, da se nekdo hoče zanimati za ljudi na tujem, posebej še za tiste, ki jih naša verska skupnost ne zajame. Predsednik je postal zastopnik „Liublianske banke“ g. Ban. V odboru je tudi nekaj rojakov, ki se redno udeležujejo našega verskega življenja. Po občnem zboru je bila najprej kulturna prireditev s petjem, prizori, recitacijami, ki so jih oskrbeli kulturniki iz Trbovelj in Inqolstadta. Nato je sledila prosta zabava s srečolovom in plesom. Na voljo so bile prave kranjske klobase, manikalo je pa, na žalost, domače vino. Če bo društvo delovalo res v okviru pravil in se izogibalo političnega delovanja med rojaki, in gojilo res ljubezen do slovenstva na tujem, bo gotovo naredilo veliko dobrega. Pri kulturnem programu se je marsikdo vprašal, zakaj so vnesli v program „Kozaro“, ki nima s slovenstvom nič skupnega in je čisto političnega značaja.

Maša je bila ob pol šestih. Čas

res ni bil najbolj primeren, toda misijonar preje ni mogel priti. Udeležba pri božji službi je bila bolj poprečna. Res je, da so bili nekateri v dvorani takrat zaposleni. Res je pa tudi, da mnogih, ki drugače prihajajo redno, ni bilo zraven. Za mašo je bil misijonar naprošen po pripravljalnem odboru. Zato je bil strah maše se udeležiti neupravičen. Okrog 200 ljudi je bilo v dvorani, v cerkvi pa le nekako 15 % od teh.

Med mašo je prejela *krst* Darja Ružički, tretji otrok v družini Antona in Štefanije, roj. Polegek, ki sta po rodu iz Slovenskih Konjic. Mala Darja se je zlasti med obilivanjem z vodo zelo modro držala in z odprtimi očmi gledala, kaj se z njo godi. Naj jo vodi Sv. Duh skozi življenje in napravi dobro kristjanko!

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES JUBILEJNA SLOVENSKA PRIREDITEV V GILLY-HAIES

Prostorna župnijska dvorana „Familia“ v Gilly-Haies, Charleroi, se je do zadnjega kotička napolnila s pretežno slovensko publiko (vsaj 85 %) v nedeljo, 30. aprila 1978, ko smo imeli jubilejno „25. SLOVENSKO PRIREDITEV“. Prišli so rojaki in rojakinje iz Charleroa in okolice, Monsa in Borinage, Bruslja, Antwerpna in daljnega Limburga, pa tudi nekaj družin iz Nemčije in Slovenije. Lepo sončno vreme ves dan, je tudi po svoje pripomoglo k prazničnemu vzdušju.

Dvorana je bila lepo okrašena s slikami slovenskih pesnikov in pisateljev ter škofov: na častnem mestu velika slika dr. Franceta Prešerna, največjega slovenskega pesnika, in plakat letošnjega vabila v barvah. Veliko navzočih si je pripelo rdeč nagelj in rožmarin na prsi — v znak veselja! Vsem udeležencem je bil na razpolago umetniško izdelan program te jubilejne prireditve.

Kulturni del programa se je za-

čel ob 16.45 s pesmijo našega pevovodje Franca Gjoreka: „Dvignimo zdaj srce svoje, pesem naj doni krepko. Z bratom brat vesel naj poje, petindvajset obhajamo let! Živio! Bog živi vas!“ Nato je pozdravil vse navzoče v imenu odbora „Zveze“, izs. duhovnik g. Kazimir Gaberc, ki je poudaril, da je to jubilej vseh: tistih, ki organizirajo in tistih, ki prihajajo na te prireditve. Ker „smo prinesli v srcu svojo domovino v tuji svet“ (Mausser), nam je uspelo leto za leto, do danes, napraviti te prireditve, ki se bodo nadaljevale tudi v bodoče! Glosiral je tudi misel pesnika Otona Župančiča: „... čvrst most nam sezidajte čez prepad, da zopet mogel bo do brata brat!“ rekoč, da so bile naše prireditve v resnici most, da smo si bili bratje in sestre med seboj, sinovi in hčerke istega naroda in jezika. Vedno smo spoštovali osebno prepričanje vsakogar, da se je mogel sleherni počutiti med nami kot doma!

Sledila je prva točka programa: Venček slovenskih narodnih pesmi v izvajanju slovenskega pevskega zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja (mešani zbor), pod vodstvom Franca Gjoreka. Pevci in pevkice so zapeli, vsi slavnostno okrašeni z nageljčkom in rožmarinom na prsih, sledeče pesmi: „Hišica očetova“, „Dekle na vrtu“, „Luna sije“ in „Škrjanček poje“. Ljudje so v tišini in z velikim zanimanjem sledili vsaki pesmi in navdušeno ploskali.

Na koncu nastopa je izs. duhovnik obdaril vse pevce in pevke, z lastnoročno izdelano sliko Simona Gregorčiča, in še posebej dal lepo darilo Vilitu Kotniku, ki je pel na prvi slovenski prireditvi leta 1945 in je pel tudi na jubilejni 25. prireditvi! Tudi Lojzko Krajnc je bil obdarjen, ker je pel na prvi prireditvi in je tudi pomagal na jubilejni. Z lepo umetniško sliko „Bleda“, naslikano na platno z oljnatimi barvami, sta bili še obdarjeni Ema Goljevšček in Tončka Keše, ki polnih 25 let pomagata, brez prekinitev v restavraciji. Na koncu se je še zahvalila Malka

Struna iz Marcinelle izs. duhovniku za njegovo kulturno delo, dobesedno takole: „Naš duhovnik g. Gaberc, daje hvalo vsem — prav vsem! V resnici pa gre njemu prvemu vsa hvala, da se to ni končalo z 20-letnico. Hvala vam g. Gaberc, da ste premagali vse težkoče in ovire — da smo danes v tako lepem številu dočakali 25-letnico. Bog vas živi!“

Naslednja točka je bil nastop naših najmlajših: edini od najavljenih sta prišli Mariette in Josiane Moyaux iz Charleroi. Iskrena hvala!

Glavna točka programa je bila seveda veseloigra v treh dejanjih z naslovom: „Kadar se nevesti jezik ne suče“ ali „Po sili zdravnik“, ki jo je nalašč za to priliko priredil in režiral Kazimir Gaberc, upozoril pa dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi. V začetku so se nam kar sami predstavili vsi igralci in igralkice, potem so se pa potrudili, da so vsak svojo vlogo res mojstrsko podali in veseloigra je uspela v zadovoljstvo vseh. Zgledna tišina v dvorani je znak zanimanja publike za veseloigro, pri kateri je bilo veliko smeha...

To je bil prvi, tradicionalni del programa, ki je končal ob 19. uri. V drugem delu so nastopili naši gostje: slovenski pevski zbor „Slomšek“ iz Eisdena in „Vesela mladina“. Pod vodstvom Poldeta Cverle so zapeli tri pesmi: „Planinar“, „Napitnina“ in „Pozdrav“ in želi lep uspeh. „Vesela mladina“ pa nam je dovršeno podala več narodnih plesov, pod vodstvom učiteljice Varzsak-Kos. Res lepa sklepna točka tega kulturnega programa.

Pri „prosti zabavi“ nam je že tretje leto zaporedoma igral priljubljeni „Študentovski ansambel“ iz Genka, ki je z mladostnim navdušenjem podal lepoto slovenskih polk in valčkov, vmes tudi nekaj moderne glasbe. Zadovoljili so staro in mlado. Igrali so nepretrgoma od 20.30 do 1.30 po polnoči.

Tudi letos je na tej jubilejni prireditvi vladala domačnost in prisrčnost in smo se res vsi počutili kot ena družina med seboj,

čeprav nas je bilo vseh skupaj navzočih kakih 400 ljudi.

Iskrena zahvala vsem članom in članicam „Zveze slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“, ki je že petič organizator teh prireditev (1974, 1975, 1976, 1977 in 1978) ter ostalim sodelavcem in sodelavkam za njih požrtvovalnost!

Za prihodnje leto je že določeno datum naše prireditve: v nedeljo, 29. aprila 1979, v isti dvorani „Familia“ v Gilly-Haies.

Na „Binkoštno srečanje“ v Neuss pri Düsseldorfu — 14. maja 1978 — smo šli tudi iz zapadne Belgije z velikimi „avtokarjem“, kjer je naš slovenski pevski zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja zapel več pesmi.

Majniško pobožnost, „šmarnice“, smo imeli na dveh krajih: v Flenu 21. maja in v Pironchampsu 28. maja 1978.

LIMBURG-LIEGE

Veliko noč smo praznovali po starem običaju. Hvaležni smo „Slomškoveму“ zboru, ki nam je v Eisdenu in v Waterscheju tako občuteno prepeval pesmi Gospodovega zmagoslavja. Po „vstajenju“, ki je bilo v Eisdenu ob 6. uri zjutraj, smo se zbrali v slovenski dvorani, kjer smo izmenjali voščila in okusili velikonočni žegen.

V soboto, 15. aprila, je „Vesela mladina“ imela svojo prireditev s pestrim programom. Nastopili so naši najmlajši v dveh skupinah, „Vesela mladina“, „Slomškov“ zbor in kot dragi gostje še folklorna plesna skupina „Ljubljana“ iz Essena. Prireditve je odlično uspela. Posamezne skupine so se polne mladostnega zagona sprostile v ritmičnem rajanju. Poseben aplavz so doživeli gostje iz Nemčije, ki so v kratkem času zelo napredovali. Zelo so ugajali tudi njihovi najmlajši, ki so bili zares ljubki v narodnih nošah. Prosto zabavo je vodil naš „Študentovski ansambel“, ki je tudi pokazal lep napredek.

Vsem, ki se žrtvujejo za našo mladino, iskreno čestitamo. Vsa naša skupnost jim dolguje hvaležnost. Nadaljujmo s skupnimi napor! Z božjo pomočjo, ob sodelovanju naših družin in celotne skup-

Novomašniški blagoslov g. Draga Ocvirka v Parizu.

Del gostov pri slavu po novi maši v Parizu.

nosti vzgajajmo iz naše mladine *odgovorne osebnosti*, ki se bodo zavedale svojega poslanstva kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani. Ne pozabimo, da nič ne zraste samo po sebi. *Dober zgled* je najboljšo vzgojno sredstvo.

Druga slovenska dvorana: Nismo še poročali, da imamo že nekaj mesecev poleg slovenske dvorane v Eisdenu na uslugo tudi dvorano v Genku, katere lastnik je g. Ackovič Aleksander. Tu se tedensko zbirajo naši najmlajši pa tudi „Vesela mladina“. Na uslugo imamo kar dva prostora in še velik vrt, kjer se mladi lahko mirno zabavajo v prostem času. Tako nismo več odvisni od milosti tujih ljudi. Gospodu Acu in družini se za dejansko (ne samo besedno) naklonjenost iskreno zahvaljujemo.

Jubilej: Konec aprila je g. Pušnik Vinko iz Opglabbeeka slavil 50. obletnico rojstva. Za to priložnost je v slovenski dvorani v Eisdenu za prijatelje in sosede pripravil gostijo s pečenim prašičkom, (siromačka je odlično spekel Oštirjev Viktor), pri dobri pijači in drugih dobrotah se človek prav rad pomudi... Za prijaznost se iskreno zahvaljujemo. Bilo je prav prijetno. G. Vinku k jubileju iskreno čestitamo. Ker mu je v teh dneh priznana tudi pokojnina, mu želimo, da bi jo dolgo užival pri dobrem zdravju. Njemu, soprogi ge. Angeli ter hčerkama gdč. Jožici in

gdč. Magdi se zahvaljujemo za zanesljivo sodelovanje na vseh naših področjih.

V Eisdenu je nenadoma umrl g. Jean, Mathieu Fieten, zakonski mož ge. Ivanke Salmič, vdove Jurca. Bil je dober mož. V farni skupnosti je bil znan kot zanesljiv delavec. Rad se je udeleževal tudi naših prireditev. Naj počiva v miru! Ge. Ivanki izražamo krščansko sožalje!

V Houthalenu je množica rojakov in flamskih sosedov, 29. 4. 1978, spremljala na *zadnji zemljski poti* go. Viktorijo Hrašan, vdovo po Francu Musgerju, roj. 1893 na Taboru v Sloveniji. Rajnka je dolga leta preživela v tujini. Bila je poznana po svoji dobroti in prijaznosti. Zadnja leta je bila vsa srečna pri vnukinji, ge. Ireni in njenem možu g. Antonu Mrgoletu. Dóma ni zapuščala, a je bila vesela obiskov. Ohranili jo bomo v lepem spominu. Številni družini izrekamo krščansko sožalje!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedelo popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau:

- prve tri nedelje v juniju *ob petih popoldne*,
- zadnjo nedeljo v juniju, ves julij in avgust, prve tri nedelje v septembru *ob šestih*

popoldne, nato zopet ob petih popoldne.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenbeerg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Opozarjamo na *ново telefonsko številko* g. Čretnika: 361-80-68.

Slovenska nova maša v Parizu — Nova maša g. Draga Ocvirka, v nedeljo, 9. aprila, je bila res lepa slovesnost, katere pomembnosti so se rojaki tem bolj zavedali, ker nove maše Slovenci v Parizu ne praznujemo vsako leto. Polna cerkev je iz vseh grl zapela „Novomašnik bod' pozdravljen“, ko je g. Drago v spremstvu 6. duhovnikov prišel pred oltar, kjer sta ga pozdravila Allain in Jožica in mu podarila novomašniški križ in slovenski šopek. V pridigi je g. Čretnik prikazal poslanstvo, odgovornost in težave duhovnika v našem času. Po maši je „Društvo Slovencev“ vse ljudi povabilo v dvorano poleg cerkve, kjer je novomašnika pozdravil predsednik „Društva“, g. Drenik, in mu izročil darilo, nato pa so bili vsi pogoščeni, za kar sta mojstrsko in okusno poskrbela gospa Ana in gospod Karlo ob pomoči drugih. Pozno v noč smo se gostili ob dobri kapljici in drugih dobrotah ter odlični potici, za katero se moramo zahvaliti našim gospem.

Vsakemu bo ta lepa slovesnost

ostala v trajnem spominu, ko smo Draga z molitvijo in veselo slovensko pesmijo pospremili na njegovih prvih duhovniških korakih, ki naj ga vodijo, tako vsi želimo, v plodonosno duhovniško življenje.

Prvomajsko srečanje je bilo leto pravo doživetje. Prvič smo se zbrali v prostorih športnega kluba „Alsace de Bagnolet“, kjer je lepa kapela, prijetna dvorana, moderen bar in prostorno dvorišče. V svoji sredi smo imeli goste iz Stuttgarta pod vodstvom g. Cirila Turka, ki so se deloma odpovedali obisku Pariza, da so prišli med nas. „Pariški slavčki“, ki so nas zabavali cel večer in katerih umetniška raven se dviga od nastopa do nastopa, so prišli v novih narodnih nošah, ki jim jih je s toliko skrbjo pripravila naša šivilja gđc. Ančka Tomec. Razpoloženje je bilo res prijetno, čeprav smo morali končati že ob 10. uri zvečer. Vsem, ki so srečanje pripravili, se moramo toplo zahvaliti, zlasti vsem odbornikom društva, vsem barmanom in barmanom, za katere je tak večer pravzaprav delovni dan, in seveda vsem gospem, ki so pripravile in prinesle potice in krofe.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Meseci, ki so pred nami, bodo odločilni za našo akcijo, ko urejamo papirje za nakup hiše in zemljišča v najbližji okolici Pariza in ko pripravljamo načrt za gradnjo kapele in dvorane, za kar moramo predhodno dobiti gradbeno dovoljenje, od česar pa je odvisen dokončni podpis. Pri tem pa seveda moramo misliti, kje in kako bomo dobili sredstva, ki so potrebna za gradnjo. To zadnje je pa vse popolnoma odvisno od dobre volje in dobrega srca naših rojakov, od Tebe, ki bereš te vrstice...

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na čekovni poštni račun:

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7 rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

MELUN (Seine-et-Marne)

K *skupni maši* se bomo zbrali v nedeljo, 18. junija, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie, 81 rue Adrien Chatelain.

LA MACHINE (Nièvre)

Mašo bomo imeli drugo nedeljo v juliju, 9. julija, ob devetih dopoldne. Vsi prijazno vabljeni!

PAS-DE-CALAIS in NORD

Zadnja nedelja v majniku in prva v juniju sta bili nedelji *prvih obhajil*. Naj evharistični Kristus ohrani v veri in milosti vso našo mladino!

V Mericourtu je *krstna voda prerodila* tri naše najmlajše: na tiho nedeljo Hervé Collaintier, na belo nedeljo pa Petrika Glodeka in Franka Groharja. Staršem in botrom naše čestitke! Naj jih spremlja božji blagoslov!

7. junija je predviden *izlet prvooobjancev* v Dadizel, Belgija. Prijavite se za romanje v Lourdes od 14. do 22. julija!

Romanje v Loretto bo kot vsako leto 15. avgusta. Ob 10. uri slovesna služba božja za vse žive in umrle rojake. Popoldne ob 15. uri pete litanije z nagovorom! Prisrčno vabljeni!

Slovenske službe božje ne bo v nedeljo, 20. in 27. avgusta.

Vsem rojakom želimo zdrav in uspešen oddih, in srečno vrnitev s počitnic!

VZHODNA LOTARINGIJA

Konec meseca aprila in v začetku maja so razni narodi v naši okolici z velikim spoštovanjem govorili o Slovencih: 30. aprila zvečer je kolonija Habsterdick doživela krasen uspeh, cerkev v tej koloniji — vsa prenovljena — je proslavila orgle, katerih cerkev še ni imela; francoski proslavi so se pridružili Poljaki in seveda še naši rojaki, „Slomšek“ je pod odličnim vodstvom g. Emila Šinkovca zapel

4-glasno Alelujo (Haendel) v slovenski prestavi. Velika, polna cerkev je z navdušenjem pozdravila slovensko petje.

1. maja pa je bila kolonija Habsterdick polna življenja, od vseh strani so prihajali avtomobili k slovesnosti 1. maja in nove maše g. Draga Ocvirka. Pred vrati je pozdravila slovenska godba „Triglav“ novomašnika in g. administratorja tržaške škofije g. Škrla, 17 duhovnikov in na stotine romarjev iz Francije in sosednih dežel. Dopoldansko sveto mašo je po vstopnih molitvah otvoril g. Čretnik iz Pariza v slovenskem in francoskem jeziku. Razložil je jasno in navdušeno poklic novomašnika, ki je z veseljem sprejel krasno štolo od tukajšnjih rojakov. Z zadovoljstvom smo gledali v naši sredi g. župana velike občine Stiring-Wendel, g. Botz Remyja, ki je vztrajal pri vseh slovesnostih. Ob 11. uri je bila še ena sv. maša z ljudskim petjem. Vse poslušalce pa je navdušil že pred prvo sv. mašo pomemben pozdravni nagovor g. Jankoviča, ki je dolgo časa plodonosno deloval v Habsterdicku in v okolici.

Ko smo že skoraj končali naš program, je prihitel s svojimi izletniki naš dragi g. Turk iz Stuttgarta. Predno so se odpeljali s svojim avtobusom domov, so počastili z lepim petjem in molitvijo Marijo z Brezjij.

Obisk je bil naznanjen, ko so bile slovesnosti v cerkvi že končane. Podpisani je žal moral odpotovati in tako ni mogel govoriti z našimi prijatelji iz Stuttgarta.

Iskreno se zahvaljujem za vso pomoč duhovnikom in rojakom, našemu cerkvenemu dirigentu, godbi „Triglav“, našim pevcem in pevkam.

Lepo se zahvalim za krasno darilo Slomška za moj god in rojstni dan; celo leto občudujem Vašo navdušenost za lepe mašne pesmi! Bog naj Vam vse bogato poplača!

Z veliko skrbjo smo zvedeli takoj po tem dnevu, da je nevarno zbolela začetnica našega cerkve-

nega petja v Creutzwaldu, gospa Pavla.

V mesecu juniju bodo v Merlebachu in po kolonijah svete maše naznanjene v domačih časopisih.

Z žalostjo smo pa spremljali na pokopališče v Hochwald, 15. 4. našega dragega pevca Alojzija Moltara. Siromak je imel težko bolezen, kamen na pljučih, pa je še z veseljem prihajal k pevskim vajam in k sveti maši, kjer je s svojimi zadnjimi močmi prepeval, kot da bi ne bil bolan.

Spomnili smo se ga na binkoštni ponedeljek, 15. 5., ob 10. uri v Merlebachu.

Z veseljem še sporočamo, da sta se 19. 4. poročila v kapeli St. Elisabeth naša bivša cerkvena pevka, Pascal Neusius in Jean Claude Flauder; v isti kapeli pa 27. 5., ob 17. uri, Jean Claude Eyermann, sin Marije, roj. Urbas, bivše naše cerkvene pevke, z Brigito Nazaryk.

Naj božji Ženin spremlja vaše življenje!

O obisku koroškega pevskega zbora „Jakob Petelin-Gallus“, bomo poročali pozneje.

Za moj god in 77-letnico rojstva ste mi, dragi rojaki in domačini, mnogo darovali. Moja dolžnost je, da se zahvalim „Slomšku“ iz Merlebacha in našim dragim cerkvenim pevkam iz Creutzwalda, za krasna darila, pa tudi drugim želim vse dobro in veliko božjega blagoslova!

Vaš Stanko iz Merlebacha.

NICA

V nedeljo, 16. aprila, je bila tukaj v Nici proslava 100-letnice cerkve „Notre Dame de Nice“. Ob tem jubileju je bila cerkev od papeža povzdignjena v čast, da se imenuje „bazilika“. Za to proslavo je prišel v Nico tudi pariški kardinal Marty. Cerkev so zgradili pred 110. leti daleč ven iz Nice na poti do žel. postaje. Takratni škof msgr. Sola je hotel, da bi ta cerkev bila potnikom, ki prihajajo v Nico, duhovni kašipot in zaštitnica mesta Nice. Pozneje se je mesto tako raz-

širilo, da danes cerkev stoji v središču in večina turistov, ki prihaja v Nico, misli, da je to katedrala.

Teden dni pozneje po tej slovesnosti, smo se v baziliki „Notre Dame de Nice“ zbrali vsi tuji delavci jugovzhodne Francije k skupnemu srečanju pri eharističnem slavju. Tudi mi Slovenci smo bili lepo zastopani in nas je prišlo veliko več kot običajno, skoro vsi, ki se poznamo in smo med seboj v stiku.

Škofijska cerkev ali katedrala pa je v starem delu Nice. Ta je že l. 1949 dobila častni naziv „bazilike“, ob svoji 250-letnici posvetitve. V njej vrši službo zakristana naš rojak iz Škofje Loke, g. Jakob Oblak. On požrtvovalno skrbi za cerkev in obiskovalci hvalijo njegov naravni talent za krašenje oltarjev. To je zbudilo pozornost tudi kardinalu Marty-u, ko je obiskal katedralo, in je našega rojaka pred vsemi pohvalil, da tako lepo skrbi za snago in okras katedrale. Tudi mi smo veseli te javne pohvale.

Kaj je „bazilika“? — Stari Rimljani so tako imenovali pokrit kraj, ki je služil za javne potrebe in življenje. To je bila pravokotna stavba, ki se je končala z eno ali več apsids. Imela je navadno tri ladje,

srednja pa je bila navadno višja kot drugi dve. — Ko so kristjani dobili svobodo, so začeli po istem vzorcu graditi stavbe za svoja srečanja in bogoslužje. Navadno so jih gradili nad grobovi apostolov. Danes so po vsem svetu znane velike bazilike v Rimu: Lateranska, bazilika sv. Petra, bazilika sv. Pavla izven zidov, in bazilika Maria Magiore.

Počasi, zlasti od 19. stoletja naprej, so začeli dodeljevati naziv „bazilika“ tudi drugim cerkvam po svetu, zlasti tistim, ki so pomembne kot duhovno in versko središče kakega naroda ali kraja. Tako je tudi v Sloveniji, božjepotna cerkev na Brezjah, dobila častni naziv „bazilika“.

Nekateri boste že v juliju, drugi pa v avgustu šli na počitnice. Prosti čas je za to, da se odpočijemo in okrepimo, da se pošteno razvedrmo, da izpolnujemo svojo poklicno izobrazbo, da gojimo ljubezen do bližnjega in da Boga slavimo.

TUCQUEGNIEUX — MARINE

Najprej se moramo lepo zahvaliti monsinjorju Stanku Grimsu, ki vsako leto pripravi romanje v Habsterdick na prvega maja, da tako ne samo mi, ampak tudi Slovenci

Pri Bizjakovih 1. 4. 1978 v Haute de Cagnes po blagoslovu hiše.

V poletnem času se v prostih dneh v Hildnu včasih takole popraznuje.

iz sosednih držav, lepo začnemo Marijin krasni mesec maj.

Dalje moramo čestitati gospe Jankovičevi, ki bo junija izpolnila 80 let. Vsi, ki jo poznamo in ni nas malo, vemo koliko dobrega je ta žena storila odkar je v Franciji. Še

V Krefeldu pokažejo otroci, kar so jih mamice naučile...

ko je bil č. gospod Švelc živ, je zbirala nas žene, da smo pod njegovim vodstvom molile in razpravljale o verskih zadevah vsak teden enkrat. Organizirala je za žene in dekleta gospodinjske tečaje, možu pa pomagala pri režiji gledaliških iger in pevskih vajah. Na njenem domu se je vedno vsak počutil in se še počuti kakor bi bil doma. Enako ljubezniva je zmeraj bila do učenih višjih oseb kakor do preprostega delavca. Bali smo se za njo, ko je pred 10. leti težko zbolela za infarkt. Peljali so jo v

Lurd, kjer jo je Marija skoraj čudežno ozdravila.

Ko je letos prvega maja romala v Habsterdick, jo je tam čakalo veselo presenečenje. Našla je tam svojega nečaka Zdenka, ki je župnik v Sloveniji.

Še dosti bi vedeli in morali napisati, toda njena skromnost bo še letih par vrstic težko prenesla.

Naj vam gospa Vsemogočni obilo povrne vse vaše dobrote in naj nam vas ohrani zdravo do skrajnih mej človeškega življenja!

Antonija Rože

nemčija

KÖLN

Majski izlet po reki Ren smo letos opravili že zadnjega aprila. Jutro se je kar kislilo držalo. Potem pa se je prismejalo sonce. Ladjo smo napolnili do zadnjega kotička. Gotovo je ostalo doma več kot sto rojakov, ki so se prepozno prijavili za izlet. Najprej smo imeli na ladji nedeljsko mašo. Poleg vseh ostalih prednosti, ki jih tak skupni izlet ima in podari, se nam zdi, da je bil to glavni dobiček: skupaj smo razumeli Gospodovo povabilo in se potrudili, da smo ohranili medsebojni mir in naklonjenost. Nobenega preprička, brezpotrebne besede. Potrpeli smo drug z drugim in tako dejansko drug drugemu darovali prav lep dan. Iz prejšnjih let vemo, da še nikdar ni bilo tako. Neka gospa se je tako izrazila, — da počasi pa že moramo razumeti, da bodimo dobri drug z drugim. Hvaležni smo pridnim muzikantom za domače viže. Da so res priljubljeni „Sirenarji“, je bilo slišati.

Na ladji sta praznovala *petnajstletnico* skupnega življenja Anka in Jože Božičević iz Krefelda. Naj še tu ponovimo naše prisrčne dobre želje!

Z veseljem in hvaležnostjo pozdravljamo med nami našega novega župnika, g. Martina Mlakarja. Pomagajmo mu z našo molitvijo in

žrtvijo. Saj ni lepšega in imenitnejšega dela, kot trud, da bi imeli živega Boga med nami, ga odkrili v vsakem človeku. Mati Terezija se je nedavno v Zagrebu tako izrazila: — biti v Jezusovi prisotnosti, Jezus pa je rekel: kar storite najmanjšemu izmed mojih bratov, to storite meni. Jaz sem lačen ... Ni rekel, da je nekdo drug lačen. Jaz sem gol, jaz sem brez hiše, jaz sem nesrečen ... To meni naredite.

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

Pomlad nam je prinesla zopet nekaj novega življenja. *Tri krste* lahko javljamo: 9. aprila je bila krščena v župni cerkvi v Baintdu Sonja Gunčar. Pridružila se je štiriletnemu bratcu Stanku. Oče je tudi Stanko, mati pa Rozika, roj. Pavlin, stanujoči v Baintdu; 25. aprila v župni cerkvi Liebfrau v Ravensburgu Anita, hči Viktorja in Marije Prevec, roj. Čuk, stanujočih v Weingartnu; 30. aprila v frančiškanski cerkvi v Ulmu Alojz Fabijan, sin Radivoja in Ane, roj. Leskovar, stanujočih v Ulmu.

Naraščaj v družinah pomnoži delo, a upamo, da tudi veselje, prav gotovo pa božji blagoslov.

Rojaki iz našega južnega dela, zopet vam priporočamo, da se za nedeljo, 24. septembra „šparate“ za romanje v *Einsiedeln*, kjer bo leto še posebno slovesno, ker bo proslava desetletnice obstoja Slovenske katoliške misije ob navzočnosti ljubljanskega pomožnega škofa dr. Leniča.

STUTTGART-okolica

Proslavili smo „dan očetov“: Na vnebohod, 4. maja, smo na Württemberskem proslavili „dan očetov“ z romarskim izletom na Hohenrechberg (Šmarno goro). Za to priliko nam je Bog naklonil lep sončen dan in pobočja Hohenrechberga so se šopirila v majski krasoti, ko so se od vseh strani vzpenjali slavljenci s svojimi družinami na goro praznovanja. Iz domala vseh koncev Württemberske si opazil znane obraze naših delavcev. Ko je ob treh popoldne poklical

izletnike romarski zvon, se je Marijino svetišče napolnilo za sveto mašo in šmarnice.

Pred in po cerkveni slovesnosti so na robu hriba pečenice privabile 180 lačnih želodcev in na zeleni trati so si udeleženci v gručah izmenjali marsikatero novico. Otroci so seveda doživeli na Hohenrechbergu košček prostega raja, ki ga v mestih tako pogrešajo.

Prvomajski izlet v Pariz: Za prvomajske praznike smo priredili izlet v Pariz. Trozvezdni mercedesov avtobus je 29. aprila popeljal 46 slovenskih turistov v francosko prestolnico. Med potjo tja smo si ogledali evropski parlament in znamenito stolnico v Strassburgu. Še istega dne zvečer smo se podali v Versailles, da si ogledamo svetovno znani grad, ki je bil 100 let sedež francoskih kraljev. V nedeljo, 30. aprila, je bil na sporedu obisk znamenitih točk Pariza: cerkev Notre Dame, Eifflov stolp, Napoleonov grob, vojaški muzej, trg „De la Concorde“, slavolok na De Gaulovem trgu, znamenita cesta „Champs Elysees“, Montmartre z zaobljubljeno cerkvijo Sacre Coeur. Seveda smo med potjo opazovali še mnogo drugih znamenitih stavb mesta.

Zvečer je bilo posebno doživetje srečanje s pariškimi Slovenci pri sveti maši in na družabni priredit-

„Obiskovalci 1. in 2. razreda imamo v Sobotni šoli in Stuttgartu svoj oddelek. Če bi bili to pot vsi navzoči, bi nas našteli 20. Sestra Silva Makovšek, nas uči verouk, pa tudi slovensko brati in pisati. Včasih pa tudi kaj zapojemo.“

vi v Bagnoletu. Da smo si mogli v tako kratkem času ogledati toliko znamenitosti Pariza, gre zahvala vodičema, gospodu Flisu in gospodu Gaberščku ki sta nam bila ves dan na razpolago. Hvala jima!

Med potjo domov smo si prvega maja ogledali tudi bojne poljane Verduna z okostnico 130.000 neznanih padlih vojakov. Pot po Franciji smo zaključili pred podobno brezijanske Matere božje v Habsterdicku, kjer so imeli lotarinški Slovenci svoje prvomajsko romanje.

Uspešen tečaj nemškega jezika: V šolskem letu 1977/78 smo v slovenski skupnosti na Württemberskem prvokrat organizirali tečaj nemškega jezika za odrasle. Pouk se je vršil ob petkih v Slovenskem domu v Stuttgartu pod spretnim vodstvom profesorice Angelike Brett. Tečaj, ki se je pričel 11. novembra lani, smo zaključili s majem. V 46. urah pouka so udeleženci spoznali temelje nemške slovnice ter se vadili v izgovarjavi in

pisanju. Tistim, ki so vztrajali do konca (od 26 javljenih je vztrajalo do konca 16 tečajnikov), je profesorica izstavila potrdilo o obisku tečaja. Gotovo jim bo prej ali slej prišlo prav, ko bodo menjavali ali iskali delo. Znanje jezika je le važna zadeva!

Osem čestitk h krstom: v Stuttgartu Lorbek Valentinu in Ivanki k hčerki Moniki; Žagar Stanku in Jožici k hčerkici Darji; Štumberger Ivanu in Tončki k hčerkici Aniti; Vračko Jožefu in Majdi k sinku Romanu; v Hattenhofenu Jenko Jožefu in Vidi k hčerkici Helenci; v Neckargröningenu Belšak Francu in Dragici k hčerkici Jasminki; v Sindelfingenu Živič Justini k hčerkici Aleksandri ter Škufca Ladislavu in Mariji k sinku Robertu.

„Schaffe, schaffe — Häusle baue“, pravijo Švabi. Na Württemberskem velja to tudi za Slovence. V deželi boš našel že nekaj ducatov slovenskih domov. Končanovi so spravili svojo hišo pod streho letos spomladi. „Če ne bi imel dobrih prijateljev, bi se delo zavleklo,“ pravi gospod Pavel, ko je pridnim zdarjem ponudil kozarček domačega vina.

Pokojni Zlatko Jurko.

BAD ABBACH pri Regensburgu

Za vedno nas je zapustil komaj devetnajstletni Zlatko Jurko iz Bad Abbacha pri Regensburgu. Iz Cirkovcev pri Velenju, se je s svojo materjo priselil v Nemčijo leta 1969. Osnovno in poklicno šolo je končal v Nemčiji. V Bad Abbachu je bil kot pošten in družaben fant, ter član gasilskega društva, zelo priljubljen med svojimi nemškimi vrstniki. Med njimi je imel dobrega prijatelja Karla-Heinza Ehrla iz bližnjega Regensburga. Skupaj sta obiskovala in končala poklicno šolo za avtomehanike. In skupaj sta se

Pokojni Karl-Heinz Ehrl.

za letošnjo véliko noč odpravila z Zlatkovim avtom na počitnice v Slovenijo. Ob povratku sta skupaj tragično končala v prometni nesreči, 29. marca, pri Sv. Florijanu (Schärding) v Avstriji.

Zlatkovo truplo smo položili k

večnemu počitku na pokopališču v Bad Abbachu, ob številni udeležbi slovenskih in nemških znancev v ponedeljek, 3. aprila. Žalujoči materi ob tej nenadomestljivi izgubi izrekamo iskreno sožalje in ji prosimo božje tolažbe!

MÜNCHEN

Dan naših mater — letos je bil sredi aprila — je dobil pri nas v zadnjih letih že določeno strukturo, ki pa je iz leta v leto napolnjena vedno z novo vsebino. Program skuša biti izviren, prisrčen in topel, izvedba je pa odvisna od nastopajočih.

Moški zbor „Doneči zvon“ nam je zapel tri pesmi, dekle v narodni noši in mlad mož sta prebrala vsak po eno črtico z materinskim motivom iz slovenske klasike, ostali program pa so izpolnili otroci našega predšolskega in šolskega tečaja: malčki so povedali vsak nekaj verzov in zapeli nekaj pesmi, veliki so podali kratek prerez skozi slovensko zgodovino in nekateri od njih zaigrali na različne inštrumente, oboji pa so na koncu zapeli nekaj pesmi. Mlajši mož je točke med seboj povezoval. Seveda so na koncu otroci obdarili svoje mame z rdečimi nageljčki, pa tudi vse druge mame, ki so bile v dvorani, so prejele šopek.

Če upoštevamo, da je včasih male otroke že težko pripraviti, da sploh samostojno nastopijo na odru in da so dalj časa pri miru, in da marsikomu od večjih otrok tuja beseda bolj gladko teče kot slovenska, moramo reči, da je bil nastop otrok lep uspeh. Celotna prireditev je izzvenela v iskreno ljubezen do naših mater — kar je bil končno edini njen namen.

Od vsega našega dela naj iz zadnjega časa posebej omenimo *delo z mladino* (razgovor z mladimi, sestanek z ministranti, priprava birmancev in oba slovensko-veroučna tečaja) in *šmarnice* (poleg petih litanij po nedeljski maši se zbiramo vsak dan v kapeli župnijskega urada k šmarnicam).

Tik pred nami je *birma*, potem pa oba *izleta*: splošni in šolski.

Novi slovenski duhovnik v nadškofiji München g. Marijan Bečan je rojen Ljublančan (20. marca 1940). Želimo mu mnogo zadovoljstva in uspehov med rojaki na Bavarskem!

Krščeni so bili: Korina Vabič, hčerka Marjana in Božene, roj. Turčič, in Patrick Bizilj, sin Stanislava in Sabine, roj. Dominko. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

WALDKRAIBURG

Bavarsko mestoce Waldkraiburg šteje lepo skupino naših rojakov, zaposlenih v različnih podjetjih. Vsakih štirinajst dni se zbiramo k slovenski božji službi. Včasih nas

Polovico predšolskih otrok na dnevu naših mater v Münchnu je fotograf ujel na sliko.

Pokojna ga. Johana Drevenšek iz Waldkraiburga.

je več, včasih manj, upanje pa je, da se bo počasi udeležba pri maši povečala. Radi se srečujemo drug z drugim, saj nas vežeta ista kri in jezik. Pa tudi čast, ki ju dajemo Bogu z mašo v materinem jeziku, je zato bolj doživeta.

30. marca nas je Slovence v Waldkraiburgu pretresla vest, da je umrla ga. Johana Drevenšek.

Pokojnica je bila rojena 5. aprila 1895 v vasi Gruškovje, župnija Sv. Trojica v Halozah. V življenju se je srečavala z mnogim trpljenjem, vendar ni omahovala, saj je trdno zaupala v božjo pomoč. Po zadnji vojni je živela v Waldkraiburgu. Preživela je šest svojih otrok. Vsem nam je zapustila lep zglede plemenitega življenja.

Za rajnko žalujejo njeni otroci, šestnajst vnukov in nekaj pravnukov. Vsi, ki smo jo poznali, so-

čustvujemo z domačimi. V molitvah pokojnice ne bomo pozabili.

ROSENHEIM

Po dvakrat na mesec se zbiramo Slovenci k maši v tukajšnji kapucinski cerkvi. Nekateri pridejo od precej daleč, pa menda te poti niso v posebno breme, saj je Bavarska tako lepa, da je potovanje skozi njo pravi oddih. Tudi če nas je kdaj manj, zapojemo pri maši slovensko. Oboje, maša in petje, pomeni doživetje božjega in nam spet da moči za življenje po Kristusovi volji in zgledu.

nizozemska

Lindenheuvel: Ko je tukajšnji nogometni klub imel svoj praznik, so vso postrežbo v šotoru za en dan zaupali Slovcem, ki so poznani kot spretni in pošteni ljudje. Čestitamo!

Heerlerheide: Vreme nam je tudi letos bilo naklonjeno za velikonočno slovesnost, čeprav je deževalo prej in poslej. Nekdo je pri slovesnem velikonočnem obhodu vzkliznil: „Vedno manj nas je, a procesija je vedno daljša.“ Hvala Bogu! Pa tudi „Zvonu“ se je videlo, da ni pel prvič.

Nieuw Einde: „Zvon“ se pridno pripravlja na svoj zlati jubilej, ki bo prihodnje leto.

Del šolarjev na münchenskem materinskem dnevu.

Maastricht: G. Jožef in ga. Jožefa Lubšina tu srečno preživljata jesen življenja. G. Jožef je bil 32 let cenjen delavec v cementni tovarni. Preložil je okrog 3 milijone cementnih vreč. Že 37 let obdeluje vrt in stalno zanj prejema prve nagrade. Gospa Jožefa je pred leti bila operirana na očeh in ker je operacija uspela, se smatra za najsrečnejšo ženo na svetu. Ko je v Heerlenu kakšen večji slovenski praznik, sta Lubšinova vedno med nami. Sin, ki je bančni uradnik, ju pripelje. Oba Lubšinova sta pri 80. letih. Vsi Slovenci jima kliče mo mnoga leta!

Heerlerheide: Postna akcija je prinesla gl. 500.— Iskreno se zahvaljujemo vsem, posebno pa g. Grilu in sodelavcem, ki so za postno akcijo hodili po hišah.

Heerlen: Vseslovensko romanje na Sittarderweg bo v nedeljo, 4. junija. Cerkveno opravilo se bo začelo ob pol štirih popoldne. Eno uro po službi božji se bo začela materinska proslava v dvorani v Heerlerheide. Pridite v čim lepšem številu. Tisto jutro ne bo službe božje v Haxenbergu.

švedska

Pomlad prihaja tudi v to deželo, toda le počasi, nekam zadržano, čeprav se bo maj skoraj prevesil v drugo polovico. Suša ji ne da, da bi vzbrstela. Že od vélikega tedna naprej je nebo „škrtarilo“ z roso od zgoraj.

Duhovna suša pritiska še močnejše. Božja milost se nam ponuja, a le prerediti hodimo zajemati k virom žive vode, ki nam priteka po zakramentih. Enkrat na dva meseca imamo mašo tudi v domačem jeziku. Ne vem, ali nam je to v prid ali pa samo v potuho. Pozabljamo, da Jezus obnavlja med nami svojo daritev tudi druge nedelje — vselej ko se v našem mestu obhaja spomin Njegovega odrešilnega dela. „Ah, k švedski maši pa že ne grem.“ Jezus me vseeno pričakuje. Jezus, ki je tu zame, za vse ...

Le kaj bi slepomišil z izgovori o nerazumljivi in tuji govorici, saj tudi k slovenski maši ne grem, če se mi slučajno ne da ali če morda jaz in moj sosed pozabiva.

Tako torej, nekaj o letošnji švedski suši. A ne bodite zaradi tega čemerni. Pomlad bo kljub vsemu prišla in skoraj se bo prelevila v razkošno skandinavsko poletje.

VÄSTERAS

Ponosni smo na svojo župnijo. Imamo lepo novo katoliško cerkev z župniščem in vsemi pritliklinami, ki spadajo zraven: lepimi učilnicami, sodobno župnijsko dvorano in podobno.

Slovenci, ki nas je v tej obsežni župniji kar veliko, se pridno vključujemo v farno življenje svojega kraja. Tisti iz bolj odročnih krajev — recimo iz podružnic — so najbolj pridni, predvsem iz Köpinga, pa tudi iz Hallstahammarja in Surahammarja.

Tudi za Västeras velja stari pregovor: „Blíže cerkvenega praga, bliže ...“

9. aprila smo imeli *birmo*. V veri je bilo potrjenih tudi nekaj naših mladih rojakov.

Na soboto, 22. aprila, je bila *slovenska maša*. Tudi tokrat so se najbolje odrezali iz Köpinga. 35 kilometrov sicer lepe poti zanje ne predstavlja nobene ovire. Tudi za nas iz Västerasa ne bo, saj so vsaj nekateri obljubili, da 25. junija ob 4. uri popoldne pridejo k maši v Köping, Brunnsvägen 2.

Po maši smo izkoristili čas kave ter si ogledali filmske posnetke zadnje birmo. Zanimiva sta bila tudi filma o predzadnji birmi ter o posvetitvi cerkve. Nehote smo ugotovili, da nas tudi na tukajšnje kraje veže že mnogo spominov.

Pri maši smo se spomnili pokojne Nade Stopar iz Hallstahammarja, ki je *dotrpela* ravno na véliki petek — 24. marca letos. Rak je zahrbtno napadel njeno zdravje in izpil njene moči, čeprav je pred kratkim dopolnila komaj 53 let.

Najbolj boleče občutijo njen od-

hod njeni trije otroci: Silvija, Vojko in Stanko, ki vsi živijo v Hallstahammarju. Iskreno sožalje!

Naši rojaki, ki jih je več v tem kraju in so zaposleni predvsem v kovinski industriji, zlasti v tovarni navojev „Bulten“, pravijo: „Čutimo se osirotele, saj smo izgubili svojo mamo.“

Pokojna Nada je bila doma iz Gabrja pri Vipavi, rojena 24. januarja 1925.

OLOFSTRÖM

30. aprila, je bila v Olofströmu med mašo *krščena* Helena-Anita, prvorojenka Cirila in Silvane Stopar iz Kallinge. Čeprav je bila maša v t. i. „Södra-Hallen“, tovarniški dvorani podjetja „Volvo“, — smo se počutili kot v cerkvi. Zavedali smo se, da smo Cerkev predvsem mi sami, ki se obenem z veseljem nad novim članom, vedno globlje zavedamo tudi odgovornosti, ki ga do njega sprejemamo kot skupnost verujočih.

GÖTEBORG

Leopold Kuhar in Valentina, roj. Rodin, sta prvega maja s sprejemom *zakonskega posvečenja* svoje družinsko življenje še močnejše vključila v Jezusovo odrešenjsko delo. Njuna cerkvena poroka in *krst* njune hčerke Sabine, je bil praznik nas vseh. Sporoščeno petje domačih napevov s kora je slovesnost še olepšalo. K ubrani domačnosti je pripomogla tudi narodna noša poročencev. Imela sta vsak svojo. Polde, doma v senci Kamniških planin, gorenjsko; Valentina, ki je z otoka Prviča pri Šibeniku, pa dalmatinsko.

Poročencema, staršem in novokrščencem iskreno čestitamo in jim želimo vse dobro!

švica

V mesecu aprilu se je naše število precej zmanjšalo, ker je odšlo veliko naših domov za prvomajske praznike. Nekaj pa se jih je iz Slovenije vrnilo nazaj obujat spo-

mine na leta, ki so jih preživali v Švici. Lepo je to, če se človek rad vrača vsaj tja, kjer mu je bilo lepo in kjer ima prijatelje.

V Olteno smo 23. aprila praznovali *materinski dan*. Obisk je bil kar zadovoljiv, saj smo skoraj napolnili dvorano, ki tudi ni bila ravno velika. Začeli smo s sv. daritvijo, ki je bila obenem že duhovna priprava na to praznovanje. Otroci iz raznih krajev so se zbrali in v ve-

zani besedi ter pesmi počastili ta praznik svojih mamic. Skupina iz Oltena nas je veselo presenetila z igrico „Rdeča kapica“, ki so jo lepo odigrali in je pritegnila predvsem otroke.

Sedaj se pripravljamo še v Zürichu na ta praznik, ki ga bomo obhajali 21. maja popoldan s istim sporedom. Iz Števerjana pri Gorici (Italija) bo gostoval v Zürichu ANSAMBEL „Lojze Hlade“, ki bo za

ta praznik imel koncert domače slovenske glasbe.

V Švici so prejeli sv. krst: Marc Patrik, sin Dušana in Estere Čerev; Smrekar Gabrijel, sin Miroslava in Angele Sintič; Dukić Natalija, hči Smiljke Dukić; D' Amico Katrin, hči Jožefa in Ivanke Krajnc; in Šalamun Monika, hči Šalamun Marije.

Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

slovinci ob meji

KOROŠKA — Prof. dr. Theodor Veiter, ki je strokovnjak za manjšinska vprašanja, je predaval v Celovcu in ugotovil, da člen 7 avstrijske državne pogodbe z zakonom o narodnih skupinah ni bil izpolnjen. Mnoga določila pogodbe pri tem zakonu niso bila upoštevana. — „Slovenska prosvetna zveza“ je v celovškem mestnem gledališču praznovala 70-letnico ustanovitve „Krščansko socialne zveze“, prve kulturne organizacije na slovenskem Koroškem. Nastopilo je čez 500 ljudi. Škoda je le, da „Prosvetna zveza“ nima več naziva „krščanska“. Odvisna je od levo usmerjene politične organizacije koroških Slovencev „Zveze slovenskih organizacij“. — Celovski zbor „Jakob Petelin Gallus“ je izdal LP-ploščo z ducatom narodnih in ponarodelih pesmi ter s Tomčevo kantato „Janičar“. Plošča stane 100 šillingov in se dobi pri „Krščanski kulturni zvezi“ v Celovcu (Viktringerring 26). — Ob 35-letnici usmrtnice selskih žrtev nacizma, je bila prirejena 22. aprila na Dunaju spominska proslava, ki se je udeležil tudi državni predsednik dr. Kirchschräger, ki je v govoru izjavil, da so obglavljeni vredni spomina republike Avstrije. Spominsko proslavo sta organizirali obe slovenski politični koroški organizaciji. — V nedeljo, 30. aprila, so se tudi Selani spomnili svojih mučnikov iz leta 1943. Najprej je bila maša zadušnica, nato na farnem pokopališču spominska svečanost. — V okviru „Koroške dijaške zveze“ deluje „Oder Mladje“, katerega člani so se naučili igro

„Plešoči osliček“ in so jo zaigrali v Pliberku, Vogrčah, v Selah in Bilčovsu. — Avstrijski državni predsednik je s pomilostitvijo ukinil sodnijske postopke proti štirim Selanom; Petru, Nanteju in Marjanu Olipu ter Florijanu Jugu, ki so preprečili v Selah štetje posebne vrste s tem, da so ugrabili žaro z volilnimi listki. Slovenska javnost je vest sprejela z odobravanjem, prav tako tudi avstrijska, z izjemo vseh treh nemških strank na Koroškem. — „Cirilsko društvo“ ljubljanskih bogoslovcev je gostovalo v Celovcu, 25. aprila, v veliki dvorani „Marijanišča“. Prireditev slovenske besede in pesmi je bila namenjena predvsem dijakom. Udeležil se je tudi celovski škof dr. Köstner. —

SLOVENSKA BENEČIJA — Slovenski štirinajstdnevnik „Novi Matajur“, je nedavno dosegla stoto številko. — V Buiji pri Vidmu je bila dijaška risarska razstava, na kateri so sodelovali dijaki iz vse Italije, Avstrije in Jugoslavije. Prvo nagrado „ex aequo“ je dobil Igor Devetak, dijak III. razreda srednje šole „Ivan Trinko“ v Gorici. V Vidmu so vpeljali tudi slovensko mašo. Maša je vsako drugo soboto ob pol osmih zvečer v kapeli videmskega semenišča. —

GORIŠKA — V katoliškem domu v Gorici je Katoliško prosvetno društvo „Mirko Filej“ priredilo marca Župančičevo proslavo ob 100-letnici njegovega rojstva. — Italijanska televizija je v aprilu prikazala delovanje slovenskih otroških vrtcev na Goriškem. — Nabirka za katoliški tisk je med Slovenci na Goriškem zbrala 1.672.265 lir. — Edina velikonočna procesija v Gorici je slovenska. Procesijo, ki se je razvila po maši iz polne stolnice v nedeljo zjutraj, je vodil slovenski

župnik msgr. dr. Močnik. — Goriško koncertno sezono je zaključil nastop orkestra „Akademija za glasbo“ iz Ljubljane. Dopoldne je isti orkester igral dijakom v kapeli malega semenišča v Gorici. — Na velikonočni ponedeljek praznujejo v Doberdolu „Praznik pomladi“. Na programu sta bila nastopa zbora iz „Prvačine“, in zbora „Fantje izpod Grmade“. Brez navedbe razloga je zbor iz Prvačine sodelovanje odpovedal, verjetno pod pritiskom političnih oblastnikov. Zaradi smrti so izostali tudi „Fantje“. Vendar je praznik ob domačem zboru „Hrast“ in ob sodelovanju openskega ansambla „TAIMS“ in zaradi lepega vremena zelo dobro uspel. — V „Sedejevem domu“ v Števerjanu so, 16. aprila, z lepo akademijo proslavili 10-letnico delovanja ansambla „Lojze Hlade“. — 22. aprila se je vršilo v Gorici srečanje dijakov Primorske. Udeležilo se ga je čez 600 dijakov. — „Marijina družba“ v Gorici je praznovala 70-letnico življenja.

TRŽAŠKA — V „Kulturnem domu“ v Trstu so priredili že osmič revijo „Pesem mladih“. V prvem delu je nastopilo 8 v drugem delu pa 7 mladinskih zborov. — Bolestno je prizadelo cerkvene pevske zbere iz Rojana, z Opčin in iz Škednja, ki so se prijavili k skupnemu nastopu „Primorska poje“, pa jih prireditelji niso sprejeli, menda zaradi tega, ker so to cerkveni zbori; čeprav se je „Primorski dnevnik“ hinavsko sodelovanja pritoževal, da je premalo sodelovanja pri tej prireditvi. — Slovenci na Tržaškem so za katoliški tisk zbrali znesek 1.598.150 lir. — Literarna nagrada „Vstajenje“, je za leto 1977 bila podeljena Ireni Žerjal za njeno pesniško delo. — Nagrada iz sklada „Dušana Černeta“, je bila podeljena „Goriški Mohor-

jevi družbi" za njeno nad 50-letno delovanje. — Posebnega slovenskega sestanka za prenavo tržaške Cerkve se je udeležil tudi škof Bellomi. — V „Mladinskem domu“ v Rojanu so organizirali aprila skavtski popoldan, ki se ga je udeležilo nad 300 udeležencev. — V Šklednju so neznanci napisali na muzeju preko slovenske table: „Smrt Slovincem“. — 3. maja je umrl v Miljah nekdanji openski župnik msgr. Natal Silvani. —

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Slovensko versko središče v Merrylandsu (Sydney), ima obsežne načrte za bodočnost. Prvo, kar hočejo postaviti je, farna dvorana. Dobiček pri „pirhovanju“ (1578 avstralskih dolarjev) je bil dan v sklad za dvorano. Drugi cilj je zidava doma počitka, ki bo nosil ime p. Ambrožiča, ki je bil pionir med avstralskimi Slovenci. — Aprila so priredili poseben piknik s čevapčiči in razniči, s sodelovanjem članic društva „S. Ane“. Dobiček je šel v sklad za zidavo farne dvorane. — Versko središče v Kewu (Melbourne), je nabralo med velikonočnimi prazniki 2663 dolarjev. Ves denar je šel v sklad za Dom počitka. — V začetku leta 1978 so začeli tudi na otoku Tasmaniji s slovenskimi radijskimi oddajami. Oddaje so bile enkrat tedensko po četr ure. V aprilu so oddajo raztegnili na pol ure. — Na velikonočni ponedeljek so slovesno odprli „Slovenski hrib“ v Brisbane. P. Lovrenc je hrib tudi blagoslovil. — Nad 200 rojakov se je udeležilo Župančičeve proslave, ki jo je priredil „Slovenski klub“ v svojem domu v Adelaidi. — Ansambel „Velenje“ iz Melbournea je gostoval pri rojakih v Hobartu na otoku Tasmaniji. —

ARGENTINA — Na Slovenski pristavi v Castelarju so priredili tombolo, ki se je udeležilo 654 rojakov. — Slovensko pristavo popravljajo. Napravili so deloma nove sanitarne naprave, obnovili gostinski salon s kuhinjo, ki lahko postreže 300 gostom. Zraven tega so na voljo še raznjiči, da ni treba nikomur z lačnim želodcem oditi. — Na

željo sanluiskega škofa je „Slovensko gledališče“ iz Buenos Airesa predvajalo na veliki petek „Živi križev pot“, na glavnem trgu pred stolnico v San Luisu. Nad 5000 ljudi je bilo mavzočih pri predvajanju. — V nedeljo, 9. aprila, sta bili v Slovenski vasi dve novi maši, ki sta ju darovala lazarista g. Miloš Sušteršič in Vinko Bokalič. Z njima je maševal tudi Jože Bokalič, ki je bil posvečen leta 1977 v Ljubljani. — V Buenos Airesu je obhajal 75-letnico življenja dr. Tine Debeljak, pesnik, prevajalec, znanstvenik, publicist in kulturni organizator. — Na Slovenski pristavi je Društvo „Zedinjena Slovenija“ praznovalo 30 let dela. Cilj društva je ohranjati med Slovenci v Argentini slovensko narodno zavest. Društvo ima okrog 900 članov. Delo je razdeljeno na štiri referate: na prosvetni, mladinski, šolski in organizacijski referat. Društvo je na pristavi organiziralo „Slovenski dan“, katerega višek je bil gledališki prikaz „Ziljska svatba“. Vse narodne noše so rojaki izdelali sami. —

KANADA — Hranilnica in posojilnica Janeza Evangelista Kreka v Torontu, je imela svoj srebrni občni zbor. V ustanovnem letu 1953 je pristopilo 139 članov; 1977 jih je bilo že 3480. Hranilne vloge so prvo leto znašale 24.400 dolarjev, leta 1977 pa 6.901.939 dolarjev. Poleg te hranilnice deluje v Torontu še župnijska hranilnica in posojilnica „Slovenija“. — Slovenska župnija v Montrealu je imela lani 14 krstov (10 dečkov in 4 deklice), 13 prvoobhajancev, 47 birmancev, sedem porok in tri smrti. — Slovenci v Winnipegu so kupili parcelo s hišo, ki je zraven cerkve. Parcelo bodo spremenili v parkirni prostor. — Okrog 90 otrok se udeležuje slovenske šole v Winnipegu. —

ZDA — Poleg župnije sv. Štefana, je bila včasih popolnoma slovenska župnija sv. Jurija v Chicagu. Letos poteka 75 let, kar je bila ta fara ustanovljena. — Fara sv. Štefana je izgubila svojega organista. Dr. Alfred Fischinger je 24.

februarja nenadoma umrl. Rojen v Gradcu, je študiral v Ljubljani, kjer je bil tudi okrajni sodnik. Po prihodu v Ameriko l. 1950 je bil pevovodja, organist in učitelj glasbe pri sv. Štefanu. — „Jadran“ je tudi letos v marcu priredil pomladanski koncert. Vršil se je v „Slovenskem delavskem domu“ v Clevelandu. — 20. aprila, je za posledicami operacije žolčnih kamnov, umrl v Clevelandu pesnik Marjan Jakopič. Pokojni je bil doma iz Ježice. Bil je mehka duša in silno zavzet za slovenstvo na Koroškem. V ameriškem slovenskem časopisu je stalno pisal o Koroški in nabiral denar za dijake, da so mogli študirati v Mohorjevih domovih. Po Mauterjevi smrti je z njegovim odhodom nastaja še večja vrzel med clevelandskimi Slovenci. —

ZDA — Na povabilo celovške Mohorjeve družbe nameravajo Slovenci v ZDA organizirati počitnice za mladino v Mohorjevih domovih. Cena za pot in bivanje na Koroškem je predvidena na 750 dolarjev. Mladina naj bi se srečala s koroškimi dijaki. — V Fairfieldu (Conn.) je župnija sv. Križa praznovala 65-letnico obstoja, ki se je udeležilo tudi sedem še živečih ustanovnih članov. — Decembrska prosvetna ura pri Sv. Cirilu v New Yorku je kljub snegu in poledici bila dobro obiskana. Prosvetarji so napolnili cerkev na 8. Aveniji in nato dvorano, kjer so zaključili s klobasami, golažem in zeljem. — V Clevelandu Slovenci radi igrajo. Igrali so v župniji sv. Vida in pri Mariji Vnebovzeti. Januarja je pa dramsko društvo „Lilija“ priredilo igro „Svojeglavček“. — Slovenska radijska ura v Chicagu je pripravila na božično nedeljo program s slovenskimi božičnimi pesmimi. Kdaj bo mogoče kaj takega slišati v ljubljanskem radiu? — Društvo „Najsvetejšega Imena“ pri sv. Vidu v Clevelandu je 8. januarja organiziralo družinsko obhajilno nedeljo. Povabili so družine, da skupno pristopijo k božji mizi. — Čikaška televizija je 17. decembra pokazala slovenske božične običaje.

berite in širite „naša luč“!

pisali so nam

PET MRTVIH V STRTI PLOČE-VINI

Pod tem naslovom je poročalo ljubljansko Delo 3. maja tole: „Najhujša prometna nesreča se je zgodila v nedeljo, uro pred polnočjo oziroma prvim majem. Takrat je namreč v hudi prometni nesreči, ki se je zgodila na magistralni cesti Ljubljana—Vrhnika v Lukovici pri Brezovici umrlo pet ljudi, pet pa se jih je huje ranilo. Osební avtomobil znamke mercedes ljubljanske registracije, ki ga je proti Vrhniki vozil 50-letni Ivan Kumer iz Ulice Pohorskega bataljona 165 v Ljubljani, je iz doslej neugotovljenega vzroka v desnem nepreglednem ovinku zapeljal na levo. Tako je zaprl pot fičko ljubljanske registracije, ki je pripeljal nasproti. V silovitem čelnem trčenju so v fičko umrli na kraju nesreče: voznik fička 50-letni Franc Kovač iz Vodnikove 279 in bratje 9-letni Martin, 11-letni Ambrož in 12-letni Miha Kržan, vsi iz Cerkove 24 v Ljubljani.“

Besede v poročilu iz doslej neugotovljenega vzroka sem podčrtal jaz. Znano je namreč, da je voznik Ivan Kumer vozil z 2,8 promila alkohola v krvi in s hitrostjo 140 km na uro. A vzrok nesreče „ni ugotovljen“, ker je bil Ivan Kumer medvojni vosovec in likvidator, po vojni pa znan kot velik nasilnež.

V poročilu tudi ni smelo biti omenjeno, da je bil voznik fička Franc Kovač jezuitski pater, sposoben, delaven in priljubljen pri vseh, ki so ga poznali.

Tako današnje uradno časopisje v Sloveniji izravna osebe. No, kristjani vemo, da bo Bog izrekel o sleherniku „neizravnano“ sodbo.

K. P., Švica

CITATI

Apostol Pavel: „Najsi torej jeste ali pijete ali kaj delate, vse delajte v božjo slavo“ (1 Kor 10, 31).

Apostol Janez: „To je zmagá, ki premaga svet, naša vera“ (1 Jn 5, 4).

Sv. Janez od Križa: „Če hočete imeti Kristusa, ga nikdar ne iščite brez križa!“

Apostol Janez: „In svet prejde in njegovo poželenje; kdor pa vrši božjo voljo, ostane vekomaj“ (1 Jn 2, 17).

Apostol Pavel: „Pravični živi iz vere“ (Rm 1, 17).

Naš Gospod: „Prosíte in boste prejeli“ (Mt 7, 7).

Apostol Pavel: „Molite brez prestanka“ (1 Ts 5, 17).

Apostol Pavel: „Živim pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus“ (Gl 2, 20).

Sv. Avguštin: „Bog ne zapoveduje nič nemogočega; ko nam nekaj zapove, nas vzpodbudi, naj storimo, kar moremo, in prosimo to, česar ne moremo, in nam pomagá, da moremo.“

priporočamo knjigo

Terezija Avilska:

ŽIVLJENJE SVETE TEREZIJE JEZUSOVE

Pri celjski Mohorjevi družbi je izšel dnevnik španske svetnice iz 16. stoletja, ki je po svojih neposrednih doživetjih Boga ena najbolj znamenitih svetnic. Knjiga je zgodba srečanja svetnice z Bogom in ljudmi in z drzno odkritosrčnostjo razgalja notranji obraz pisateljice. To delo ne bi smelo manjkati v nobeni knjižnici zavzete kristjana.

predragi bralci!

Jugoslovanski oporečnik Mihajlo Mihajlov je v svojem pismu delegatom beograjske konference za mir in varnost v Evropi zapisal, da izvira njegov boj za svobodo govora iz njegove vere. Zanimiva je tudi ugotovitev, da se oporečništvo v Sovjetski zvezi spočenja iz verskih iskanj. (O obojem lahko berete več med izrezki iz časopisov.)

Kristjani se zavedamo svoje odgovornosti do resnice. Že naš Gospod nam je naročil, naj bo naš „ja“ „ja“ in naš „ne“ „ne“. „Resnica“ za čehljanje ušes ni v skladu z duhom evangelija.

Kristjani smo obsojeni na oznanjanje resnice. To ni vedno lahko: celó iz domačega tabora nas sem in tja kdo zaradi tega obsoja; da ne govorimo o tistih, ki resnico frizirajo po svojih koristih.

Če nas že hoče kdo uvrstiti v kakšno skupino, potem naj nas ima za tiste, ki opozarjajo na sleherni krivico proti slovenskemu narodu, pa naj ta prihaja od kogar koli.

Iskreno smo prepričani, da z objavljanjem resnice, in samo resnice, izpolnjemo Gospodovo zapoved in služimo svojemu narodu. Zaradi tega prepričanja nas od te poti ne bo odvrnilo prav nič, pa res prav nič.

Lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

„Praznik svetega ...“

Janez sonce

nadaljevanje s str. 19

božji hramovi, katerih je bilo brez števila naokrog po holmih. In ko mu je Ana Rozina z veliko potrepljivostjo naštevala svetnike, ki imajo svoja svetišča po bližnjih hribih, je vedel pobožni Davčan za vsakega posebej posebno molitvico, ki jo je stresel iz rokava. Zaradi tega razlaganja in teh vednih molitev se je družba zakasnila, tako da je moral Janez Sonce svojo ženico pozvati, da bi hitreje stopala. V tistem trenutku je premeril Kljukec kakor jastreb s svetlim pogledom goščo nad cesto. Potem pa je zopet pričel razgovor, a sedaj je govoril o Hrvatih.

„Čudni ljudje so to,“ je izpregovoril, „in moj brat, ki je služil v granici, mi je pravil, da žró še surovo meso, Bog pomagaj!“

„Tudi jaz sem čula o tem,“ je odgovorila Ana Rozina.

„Vidite, dobra gospa, potem bo že resnica. Molitve ne znajo nika-

ke in menda niso dosti boljši od Turkov. Oj sveta Pomagalka, usmili se teh malikovalcev!“

Prišli so na mesto, kjer je segala gošča do ceste. Visoke smreke so stale po bregu in pod njimi je vladala tedaj že črna tema. In to temo je skušal Kljukec prodreti s svojimi pogledi. Nekje v smrečju se je oglašalo tožno ponočno vzdihovanje čuka.

„Aha,“ je Kljukec veselo dejal, „čuk se že oglašá.“

„Noč je, glejmo, da pridemo v mesto!“ je Sonce skrbno izpregovoril.

„To pa morem reči,“ — in tu je govoril Kljukec prav glasno — „orožje nosijo, da sem še malo takega videl. Kaj pravite, koliko pač velja taka težka sablja, kot jo je nosil opasano danes general s Turjaka? Oj, vi gosposki ljudje imate pač dobro na svetu! Kadar se vam zljubi, jeste in pijete in orožja imate svetlega in ostrega.“

Tedaj se je oglašala nočna tica že prav blizu, kakor bi sedela na prvi smreki tik ceste.

„Strah me je,“ je vzdihnila Ana Rozina.

„Saj smo takoj v mestu,“ jo je tolažil vitez.

„In vi imate tudi krasen meč, preblagi gospod,“ — tu je Kljukec pristopil k Soncu in posegel po njegovem meču. „In kdo bi mislil, da je tako lahek kakor kurje perje. A glavo bi stavil, da se je že mnogemu zasadil v trebuh, ali ne? Hi, hi!“

„Ne bodi nadležen!“ ga je zavrnil Sonce in mu poskušal svodj meč izviti iz rok.

„Kaj bom nadležen, ko sem vendar silno pobožen človek,“ se je zasmejal Kljukec in sedaj tudi oponašal glas ponočne tice.

Komaj se je zavedel Janez Sonce svojega položaja, že ga je dušila železna pest okrog vratu. V hipu so se prikazale črne postave iz gozdne teme. Ana Rozina je viknila v smrtnem strahu, a potem so jo odtirale močne roke v gozd pod smreko. V divjem srdu se je penil Janez Sonce in se poskušal otresti zavratnega napadalca. Še je čul, da je zakričal nekdo: „Udari hudiča s kolcem po glavi!“

Potem pa mu je pretresla glavo

čudna bolečina in zapustile so ga moči, da se je zgrudil k zemlji. Njegov napadalci pa so mu zamašili usta in mu zvezali roke in noge, da se ni mogel niti ganiti. Zavlekli so ga v goščo in ga pustili ondi ležati. Naokrog pa je zavladala tiha noč.

VII

Turjačanje, ki so izsesali bogastvo iz slovenske zemlje, so bili tedaj na vrhuncu posvetne sreče in slave. Živeli so v blesku kakor kak despot v Jutrovi deželi, ki se valja po mehkih blazinah in seka s sabljo po sužnjih, če mu količkaj ni po volji njihovo vedenje.

To bogastvo so bili nakopili po gradovih, ki so jim čepeli po slovenskih holmih in posebno tudi v ljubljanskem tako imenovanem knežjem dvorcu, ki so ga bili nekaj let pred časom naše pripovedi Turjačanje na Novem trgu v Ljubljani sezidali. Velikanski in obširni vrt, segajoč od sedanje Zvezde do sedanjih Križank, je obkrožal to palačo in se s svojimi belimi stezami, fazanerijami, vodometi, umetnimi votlinami in s hribčki, kjer so kunci imeli svoja gnezdišča, v tistih dneh občudoval za ponos sveta, predvsem pa za ponos kranjskemu plemstvu. Dandanes je pač izginil, da ni duha ne sluha po njem, malone ravno tako kakor blesk nemških Turjačanov, o katerem v Slovencih malone ni sluha ne duha. Za vrt nam je žal, blesk pa radi prepuščamo zgodovinskemu spominu.

Ravno tiste čase je, kakor že rečeno, Turjačanom cvela najlepša sreča. Herbart Turjaški je bil s svojo junaško smrtjo razlil nekaj poezije po celi rodbini in ji za dolgo časa zagotovil in utrdil hvaležnost slovenske domovine. Za dogmo je skoraj veljalo, da Kranjska ne more brez Turjačanov ničesar opraviti. In tako se je v Kranjski resnično tudi vse sukalo okrog Turjačanov. Na drugi strani pa so tiste dni zastopali rodbino trije bratje, katerih je imel vsak svoj talent. Volk Engelbreht je glavaril z velikim vplivom v Ljubljani, Janez Vajkard pa je bil skoraj vsemogočen minister na dvoru Leopolda.

Tretji, Herbart, general v hrvaški in pomorski granici, pa je tudi bil na svojem mestu in množil slavo mogočne rodbine.

Dva dni pred cesarjevimi dohodom je dospel tudi knez Janez Vajkard v belo Ljubljano in z veliko kavalkado zajezdil v knežji dvorec. Takoj so oblegle številne čete radovednega ljudstva mogočni vhod, da bi ob tej priložnosti vsaj za trenutek zrle v obličje veljaka. Ali Janez Vajkard je popeljal svojo slabotno in bolešno soprogo v njene sobe in se je vlegel v posteljo ter se ni menil za radovedno občinstvo. Bil je zelo truden od dolgega pota, dasi mu je bilo tedaj komaj sedeminštirideset let, torej še v cvetoči starosti.

Knez je prespal celo dopoldne, opoldne pa je jedel sam v svoji sobi. Šele po jedi je prišel k bratoma, ki sta ga pričakovala v veliki dvorani. V kaminu so morali zapaliti ogenj, ker je Janez Vajkard trdil, da je mraz in da ga zebe. Končno je sedel na visok stol ter bil prepričan, da je v svoji s hermelinom obrobljeni obleki vsega občudovanja vreden in da ga tudi občudujeta rodna mu brata. S svojimi belimi prsti je sedaj in sedaj nervozno posegel po zlati verigi, ki jo je nosil okrog vratu. Brata Volk Engelbreht in Herbart sta posedla v bližini istotako na visoke stole ter z nekako ponižno vdanostjo pričakovala, kdaj bo brat in knez pričel razgovor.

Vprašal ju je po tem in onem; ali ta dva sta vpraševala, kako je potoval in kake novice prinaša s cesarskega dvora.

„Da,“ je pričel knez zaspano razgovor o dvoru, „naše življenje ni lahko in prete nam ravno tolike nevarnosti kakor tebi, Herbarte, ki nam braniš granico!“

„Verujem, verujem, Waicharde,“ je odgovoril Volk Engelbreht vdanostno, „ali cesarja najvišja milost je pa tudi plačilo, ki je vredno najnevarnejšega boja.“

„Upajmo, da mu zasije nekdaž tudi ta milost,“ je pristavil general Herbart hudobno. Bil je vojaške, odkritosrčne narave in v hipu se je razsrdil, ker se mu je dozdevalo, da ga hoče brat — knez — pitati z nekako dvorsko milostljivo ošabnostjo. Knez je obrnil nato

pogled proti generalu in ga nekaj časa molče opazoval, potem pa je malone zaničljivo odgovoril: „Upam, da mi že sije. A vi tam pri Turkih ne morete zvedeti vsega, česar je poln cesarski dvor.“

Brat Herbart se je sklonil proti bližnji mizi, kjer je v srebrnih posodah stalo vino. Nalil si je kupo in jo izpil. Potem šele se je lahko-dušno oglasil: „Knezu Lobkovicu — in to se pripoveduje še celo pri nas v Turkih — ima Leopoldus, naš presvetli vladar, baje tudi nekoliko srca odprtega.“

Janez Vajkard je obrnil proti stropu obraz in si napravil okrog ustnic lahan smehlaj, kakor da je hotel reči: saj ti odpuščam, ker ravno ne veš in ne moreš vedeti, kake so reči.

„Knez Lobkovic,“ je potem odgovoril, in to morda še bolj z zapanim glasom, „ta novopečeni tajni svetnik! Kaj mi hoče ta? Kaj mi more ta? Kadar hoče njega veličanstvo po jedi kartati, tedaj kličejo tega tajnega svetnika, tedaj je na mestu ta diplomatič, da vzdihuje, kakor vzdihuje njega veličanstvo, in se vede, kakor so se časih vedli dvorni šaljivci. Nabrušen jezik ima in ženskam ve hvalliti njihova obličja. A kadar je treba v diplomatskih stvareh izpregovoriti besede, tedaj, moj ljubi Wolfgange, tedaj je pa knez Lobkovic kakor skrhan nož, ki ne reže niti najmeknejšega lesa ne. Ha, ha. In takega človeka naj bi se bal vojvoda v Münsterbergu? Tako mi trojice, slabo ste poučeni v vaši granici. Ha, ha.“

„Ha, ha,“ se je smejal tudi Volk Engelbreht in dobro mu je delo, kar je govoril brat knez, o katerem se je v resnici na skrivnem že pripovedovalo, da se mu maja dvorsko stališče.

„Prišel je ta boehajmski žlahčič,“ je knez znova pričel, „in mi hotel nekaj časa vodo kaliti. A njega veličanstvo, kakor je še mlad, je takoj spoznal biser od slabega peska. Doživeli bomo še nekaj slavnih dni, moj Wolfgange, in jaz jim bom stal na čelu, jaz bom vse pripravil, da bodo napočili mojemu presvetlemu cesarju, kakor gotovo mi pomaga Jezus Kristus, naš Odrešenik.“

„Mi, ki živimo neprestano v vo-

Žanjice.

jaških taboriščih in med orožjem,“ je odgovoril general, „mi takih zadev in razmer ne umemo presoja-ti.“

„Zategadelj,“ ga je pokaral knez, „so tudi državni posli različno razdeljeni. Temu je opasal visoki vladar ostro brušeni meč, da seka po sovragih; onega je zopet poklical k sebi in ga postavil na prostor, kjer mirujeta pest in sila, kjer je odkazano duhu širno polje, da skazuje kakor kraljev lev svoje moči. Tako je, moj Herbarte, in zatorej govori vsak o tem, k čemur je poklican.“

„Resnica je to, resnica,“ je pristregel Volk Engelbreht.

Po kratkem premolku je pričel knez znova: „Sedaj vama hočem nekaj povedati, kar mi je do sedaj ležalo v dnu moje duše, kakor leži kamen v najtemnejši globini morja. Moja zvezda je komaj izšla in pred seboj ima še tek kakor večna zvezda na večnem nebu. Moja zvezda bo žarila kakor komet, ki s svojim repom pokriva celo obnebje, da pred njegovim bleskom

dalje na 38. strani

naša lučka

MAČEK MURI

Ko zapoje zvonček v uri,
prebudi se maček Muri.
S taco si oči pomane,
vzdigne rep in hitro vstane.
Mačjo posteljo prezrači,
mačjo suktnjo pokrtači
in na zajtrk se odpravi
v krčmo **PRI VESELI KRAVI**.
Tam ga čaka stalna miza
in točajka muca Liza,
ki prinese lonček mleka
in še mačji kruh od peka.
Ob jedači poglobi se
Muri v mačje časopise,
vse prebere brez razlike,
tudi vejice in pike.
Potlej plača in čez cesto
na sprehod gre v Mačje mesto.

Kajetan Kovič

PRITOŽBA

„Mijav, mijav!“ zamijavka žalostno muca.

Kaj ti je muca, da tako žalostno mijavkaš?

„Av, av!“ odvrne muca.

Boli te? Kdo te je ugriznil?

„Hov, hovi!“ potoži muca.

Kužek, ali si jo res? Pa tudi ti si ves opraskan. Kdo je pa tebe?

„Mijav, mijav!“ odgovori pes.

No, potem je vse prav. Kar sta iskala, to sta dobila!

Josip Ribičič

HRANILNICA

je denarni zavod, v katerega vlagamo prihranke, to je denar, ki ga ne potrebujemo takoj. V sili si ga lahko v njej tudi izposodimo. Zato ji pravimo tudi posojilnica. Podobni denarni zavodi so banke.

Marsikateri otrok ima doma svetlo pločevinasto škatlico, ki jo je dobil v hranilnici. Škatlica je zaklenjena s ključkom, v pokrovu pa ima podolgovato ozko zarezo. Skozi to zarezo meče otrok vanjo denar. Ker v tej škatlici hrani denar, ji pravimo hranilnik. Ključek od hranilnika imajo v denarnem zavodu. Ko je hranilnik poln, ga nese otrok v hranilnico. Tam ga odpro, preštejejo denar, ki je bil v njem, to vsoto vpišejo v posebno knjižico — pravimo ji hranilna knjižica — in jo izroče otroku hkrati s praznim, zaklenjenim hranilnikom. Ko je hranilnik zopet poln, stori otrok tako kot prvič.

V letu ali dveh bo imel v hra-

nilnici toliko denarja, da si bo lahko kupil kolo, uro ali kaj drugega. Zato gre v hranilnico, predloži hranilno knjižico in tam mu izplačajo njegove prihranke. Pa ne le to. Ko prešteje denar, ugotovi, da so mu plačali tudi obresti od njegovega denarja, saj so ga lahko medtem posojali drugim, s čimer so zaslužili nekaj denarja.

božji otroci ubogajo

Kaj je to? Ja, zvonec. Ali ga imate tudi doma? Tudi. Kje? Nad vrati. Kje še? Na budilki, na telefonu, na biciklu.

Kaj storijo domači, ko se oglasi zvonec nad vrati? Vrata gredo odpret. Ali takoj? Seveda. Torej ubogajo zvonec.

In če pozvoni zvonec na uri, na telefonu, na biciklu, v cerkvi? Ubogajo glas zvonca in storijo tisto, k čemur zvonec kliče. Če tega ne bi storili, ne bi bilo prav. Vse bi bilo narobe: nesreče, prepiri, žalost...

Vendar ne kliče samo zvonec, temveč kličeta brez zvonca tudi ata in mama otroka, ki mu dobro hočeta. Otrok naj takoj stori, kar očka in mama želita! Če tega ne stori, bo narobe. Otrok, ki ne uboga, ni dober, ni priden. Jezus je vedno ubogal na prvi klic.

Komu je podoben, kdor uboga starše in dobre ljudi na prvo besedo? Jezus je ubogal, da je pokazal, da imajo z uboganjem otroci Boga in ljudi zares radi.

Tinček ni bil priden sinček. Bil je neubogljivček. Njegov ata in mama sta bila zaradi tega velikokrat žalostna.

„Kaj bo iz tebe?“ je dejala mama. „Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.“

„Kar bo, pa bo,“ je odgo-

IGRE

Vseh iger je toliko, da bi jih v debeli knjigi komaj popisali. V vsakem kraju se otroci drugače igrajo. Za marsikatero igro niso potrebni posebni pripomočki, za druge pa kar posebne priprave. Pri igri se razvedrilo, dostikrat pa se tudi učimo in si krepimo telo. Pri tem moramo paziti na svoje zdrav-

varjal poredni Tinček. Ubogati pa ni hotel.

Nekega dne mu je mama naročila, naj ji prinese drv iz drvarnice. Namesto da bi šel po drva, se je šel potepat.

Ko se je začelo mračiti in je postal lačen, se je vrnil domov. O, joj! Vrata stanovanja so bila zaklenjena.

Tinček je pritisnil na gumb električnega zvonca. Enkrat, dvakrat, trikrat in še in še. Vse zaman. Vrata so ostala zaprta. V stanovanju se ni nič premaknilo. Vse tiho. Za zvonjenje se nihče ne zmeni.

Tinčku postaja tesno pri srcu. Po vratih tolče, razbija, vpije, kliče, tuli, joka ... Nič. Nihče se ne odzove.

Lačen je. Zebe ga. Strah ga je. Boji se, da bo moral ponoči ostati zunaj. Prišel bo velik pes in ga napadel. Joka, da bi se kamnu zasmilil.

Potem pride soseda in pove, da sta odšla ata in mama od doma. Kaj naj bi delala doma, če Tinček neubogljivček zanju nič ne mara?

Tinček še bolj joka.

„Tinček, Tinček, ali si pozabil, kaj ti je pravila mama: ‚Kdor ne uboga, ga tepe nadloga?‘“ mu pravi soseda.

Šele ko je Tinček obljubil, da bo v bodoče pridno ubogal in ne bo z neubogljivostjo žalil dobrega Boga in staršev, ga soseda potolaži, da se bosta ata in mama vrnila in še naprej zanj skrbeli.

je in na zdravje soigralcev. Igra mora biti poštena in prijateljska. Ne smemo se jeziti na druge, če v igri izgubimo.

DOMAČA ŠOLA

● *Postavi pravi predlog (s ali z) v odgovorih:* S čim se brani jež? S čim se brani vol? S čim se brani čebela? S čim se brani konj? S čim se brani mačka? S čim se braniš ti?

● *Beri naglas naslednje besedne zveze:* k večerji, k hruški, h kotlu, k njima, h gospodarju, k hiši, h klopi, k drevesu, h grmu, k bese-dam, k sebi, h kravi, h kovaču, k sosedu, h kmetu.

● *K naslednjim besedam postavi pravilno obliko predloga k ali h:* morje, gozd, globel, češnja, gaber, grozd, kovač, kača, koča, hrib, nebo, oblaki, vreme, hrček, hlod, grm, cvet, veja, klada, gorjača, grozdje, hleb.

● *Naštej k vsakemu glagolu nekaj predmetov:* Koga ali kaj lahko vidimo, slišimo, zbudimo, pokličemo, pobarvamo, raztrgamo, odpremo?

● *Povej tole pesmico v nikalni obliki:* Zajček dolgoušček bel ima

kožušček, mehke tačke, ostre zobke, dolge brke, repček siv. (Pazi: Zajček dolgoušček nima mehkih tačk...)

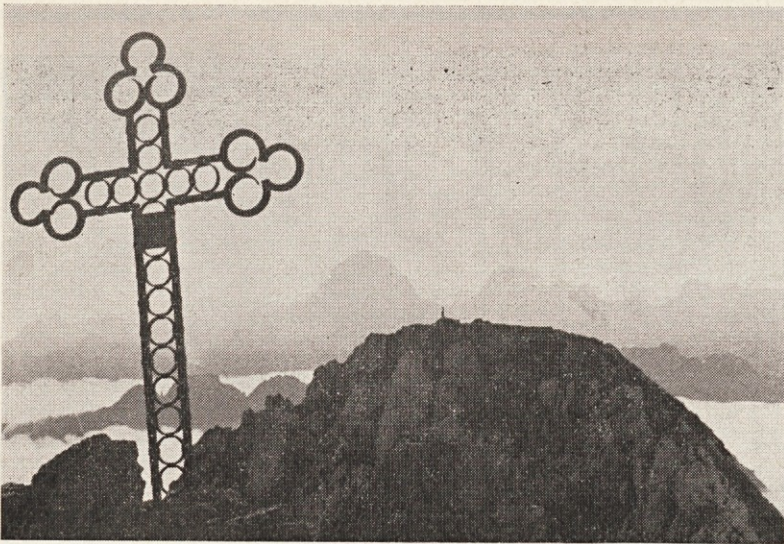
● *Poišči ustrezne povedke k naslednjim predmetom:* hruške, jabolka, zrnje, prijetna igra, zanimska tekma, vesela pesem, naša domovina, prvi šolski dan, pravljica o palčkih.

UGANKA

*Sredi gore velikan,
tri glavé ima,
grom in strela buta vanj.
Kdo ga ne pozna?*

(Ljilja)

**kdor ne
poslušá,
naj okušá!**

Križ na Lovcu. V ozadju Mangart in Jalovec.

JANEZ SONCE

nadaljevanje s str. 35

otemne druge zvezde Stvarniku v rokah. Leopoldus bo imel enkrat kraljestva pod svojo oblastjo, v katerih sonce nikdar ne zaide, in mogočnejši bo, kot je bil Carolus, peti svojega imena. A vse to bom napravil jaz, ki sem, kakor polip, s sto in sto nitkami prepregel nebeško Hispanijo, da se mi ne more več izviti. Koliko noči nisem prespal. V mojih možganih je tolklo in tolklo, dokler ni bila spredena vsaka nit, skovano vsako kolesce. In sedaj mi je jasno vse; sedaj gledam s svojim duhom to velikansko prihodnost, kakor gledam svoj obraz v čistem zrcalu. Da, brata in prijatelja, poklican in izbran sem, da prikujem ime onih iz rodu turjaškega visoko na zvezde, in moje ime ne bo imelo manjše slave, nego jo ima ime kardinala Richelieuja.“

Govoril je ponosno, z velikim navdušenjem. Tedaj se Janezu Vajkardu niti v sanjah ni dozdevalo, da bo nekaj let pozneje pregnan, pozabljen, zaničevan in s prekletstvom najvišje nemilosti obdan umiral od celega sveta zapu-

ščen v tožnem in samotnem žužemberškem gradiču.

„Da se pa vse to doseže,“ je knez nadaljeval, „je treba predvsem, da se z mojo posvetno knežijo združi še ona, ki bi mi dajala veljaven in vpliven glas tudi v božji Cerkvi; v božji Cerkvi, ki še vedno odločuje v naših stvareh. Treba je torej predvsem, da se mi izroči ravno ista oblast, kakor je bila izročena mogočnemu Richelieuju. Postati moram — kardinal.“

„Kardinal!“ Brata, ki sta do tedaj vestno poslušala, sta se dvignila s sedežev in sta prvi hip tako zelo osupnila, da nista znala drugega odgovoriti nego še enkrat vzklikniti: „Kardinal!“

„Da, kardinal!“ in knezu se je prav odločno kazala v glasu nekaka zaničljivost, na drugi strani pa tudi nekaka zadovoljnost, da ta dva pritiklavca, ki sta mu bila vendar rodna brata, tako močno strmita o naklepih njegovega velikanskega duha, „da, kardinal! In svojo besedo in svojo čast vama zastavljam, da bosta še doživela, ko bo knez in vojvoda Janez Vajkard Turjaški tudi knez in kardinal svete rimske Cerkve.“

„Moj Bog, saj si vendar oženjen!“ je zaklical general.

„Resnica je, oženjen sem,“ je lahkodušno odgovoril, „a kaj potem, Herbarte? Sveta Cerkev ima moč razrušiti še trdnejše vezi, kakor je zakon s slabotno žensko. Sicer pa sem imel do sedaj še vedno sre-

čo pri svojih naklepih. Kneginja, moja soproga, je bolehnja in njeno življenje je pojemajoča luč, ki ugasne morda danes, morda jutri. Prepričan sem, da mi umre ravno takrat, ko bo to moja sreča zahtevala.“

Suhotno se je zasmel, vstal in stopil h kaminu, kjer si je grel bele roke.

„Kogar Bog ljubi, ga poviša do nebes.“

Stegal je roke proti plamenu, kakor bi ga zeblo. Brata sta molčala. Knez pa je tudi molčal in se veselil strmenja bratov. Ko bi mu bil kdo tedaj trdil, da bo ta nesrečna ideja tudi njega, vsemogočnega ministra, podrla v prah in da bo zaradi nje moral umreti kakor izdajalec svojega najvišjega gospoda, bi ga bil imel za blaznega človeka in v obraz bi se mu smejal. A vendar se je zgodilo tako. In naš Turjačan je moral umreti, ne da bi mu bil purpur venčal častilakomno čelo.

Ko sta brata le molčala, se je zopet oglasil: „Caraffa je že v mojih rokah. A povej mi, moj Engelbrehte, ima li ta vladika Pédenski kaj vpliva pri kuriji? Časih mali ljudje več dosežejo, kakor bi kdo menil.“

„Vladika Pédenski?“ je odgovoril Volk Engelbreht. „Ne vem, ima li kaj vpliva ali ne. Naš Janez Vaccano je postal sumljivo star in predober je tudi. Kurija se menda pritožuje, da so duhovniške razmere v vladikovini mnogo mnogo slabše od tedaj, ko je vladikoval še zveličavni Tomaž Hren. Menim, da nima obilo vpliva.“

V tistem trenutku se je začel zunaj na hodniku (ki ga še sedaj vidimo pri knežjem dvorcu) hrup in prepir. Čulo se je vpitje, rovanje, plazenje ob stenah, žvenket orožja in vmes kletvice. Končno so se vrata v dvorano s silo odprla. V mračni prostor je sonce svetlo zasijalo in žarno obsijalo osebo, ki je obstala na pragu med vrati.

Bil je vitez Sonce. Lasje so mu razmršeni obdajali blede obraz. Držeč goli meč v roki je premeril s plamtečim pogledom dvorano. Potem je vstopil. Za njim se je pokazalo pri vratih nekaj plašnih obrazov; a ti so takoj izginili, ker ni

hotel nikdo izpiti prve jeze razdraženih gospodov.

Pred kaminom sedeči plemenitaši so vstali in s strmenjem opazovali tujca, ki je z golim mečem pridrl v njihovo sredo.

„Sonce je!“ se je začudil Volk Engelbreht. „Kaj hoče tu ta človek?“

Potem pa je ironično dostavil: „Prosil bi vas, premilostljivi in mogočni gospod, da spravite svoje orožje. Mi vsi trije smo že sivih las in, kakor vidite,“ tu je pokazal v kot, kjer so sloneli trije meči, „tudi brez orožja.“

„Tako,“ je dejal Sonce in potisnil meč v nožnico, „z vami, visoki gospodje, se ne bom pretepal z mečem. Pač pa sem se moral z vašimi slugami, ki ne vedo, kako se je vesti s plemičem moje vrste.“

„Ne štejte jim tega v zlo,“ je prosil Volk Engelbreht zaničljivo, „brez dvoma je vaš tast mojim poštenim slugam obilokrat kri puščal in jim stavil rožiče. Zategadelj so morda menili, da se smejo sedaj nekoliko bratiti z zetom.“

„Sedaj se ni časa šaliti, ekszellenca,“ je vzkipek Janez Sonce.

Knez Janez Vajkard je dotlej mirno poslušal. Sedaj pa je obrnil pogled proti svojemu bratu in mrzlo vprašal: „Kaj hoče ta človek?“

„Odpusti mi, Waicharde, da te nisem takoj seznanil s tem plemenitim gospodom! To je vitez Janez Sonce, preplemenite krvi, katero je pa sedaj nekoliko pomešal. Oženil se je s hčerjo tukajšnjega ranarja. Če imaš ozeblino na nogi, dobiš pri njem najboljša mazila. Nekdaj ti je strigel brado, če se še spominjaš. In naš vitez ima njegovo hčer sedaj.“

„Plemenitaš je, praviš.“ Ministrov bleedi obraz je pri tem vzkliku še bolj obledel. Pristavil je z zaničevanjem: „To niso moje skrbi. A vendar se čudim, da si upa tu sem tak — tak plemenitaš.“

„Bodi uverjen,“ je odgovoril Volk Engelbreht z naglasom, „da bom pravično in ostro kaznoval hlapce, ki so ga tu sem spustili. Ti zajci! — Vprašam vas pri sveti Trojici,“ tu se je obrnil zopet k Soncu in na obrazu so se mu zbirali temni oblaki, „kaj iščete tu? Ali menite, da je tu jahalnica, kjer se nezreli

mladiči tepejo z meči, ali pa pivnica v predmestju, kjer se rujejo pijani mesarji in dijaki?!”

„Pravico dežele imenujejo vas, ekszellenca!“ se je oglasil Janez Sonce. „Pravico in ljubezen dežele! Komur se godi krivica, se sme zanesljivo zateči k vam, pravijo, in jaz menim, da to ni prazna govorica.“

Janez Sonce je govoril ponižno; usodni udarec ga je bil popolnoma pretresel in omamil in vzel njegovemu duhu srčnost in ponos.

„Če se vam godi krivica,“ ga je zavrnil glavar, „napravite vlogo pri deželnem odboru, pritožite se pri vicedomu ali pri mestnem sodniku! Naj vam sodi sodišče plemenitašev ali mestna guardia ali kdor hoče! Samo nas pustite v miru, ker tega pač ne morete in ne smete zahtevati, da bi se moj presvetli brat, vojvoda münsterberški, pečal z malimi skrbmi Janeza Sonca ali njegovega ranarskega sorodništva.“

„In vendar bi vas prosil, visoki gospod, da me samo za malo trenutkov zaslišite. Krivica, ki me ugonablja, je tako velika, tako grozna, da jo more odpraviti samo vaš mogočna roka.“

„Povejte torej že vendar enkrat, kaj hočete!“ se je vmešal general Herbart. „Toliko vsaj vidite, da nas motite v važnih razgovorih.“

„Govorite tedaj,“ je pritrdil tudi glavar, „če se stvar že ne dá odložiti!“

Na Muri.

„Hvala vam, visoki gospodje, da me hočete poslušati, in hvala predvsem vam, svetli general, ki ste izpregovorili besedo zame!“

„Ne bodite pregostih besed, Sonce, nam se mudi,“ je dejal Volk Engelbreht.

„Tako, sem pri stvari. Tisto popoldne, ko je dohajala hrvaška konjenica s svetlim generalom v mesto, je hotela gledati tudi Ana Rozina, moja ženica, ta krasni sprevod. Pregovorila me je in šele pozno zvečer sva se vračala po samotni cesti proti domu. Tedaj, ekszellenca, so me napali neznani lopovi skoraj pred mestnimi vrati, pobili me k tlom in odtirali Ano Rozino v log. Da, skoraj pred mestnimi vrati, prav tako, kakor je to navada v Bosni in Turčiji.“

„Obžalujem vas, Janez Sonce,“ je nato izpregovoril Volk Engelbreht hladno, „dal bom ukaz, da se zlodeji preganjajo in če jih zasačimo, bodo občutili težko pest pravice. Morda pa je samo šala. S svojim zakonom ste stopili v različno sorodstvo. Znano pa je, da preprosto ljudstvo ni izbirično pri šalah. Vse se bo pokazalo, samo čakati morate. S tem, menim, da je naše posvetovanje končano in da boste sedaj s primerno ponižnostjo zapustili to sobano, v katero ste prihrumeli s prav neplemenitaško nespodobnostjo.“

bo še

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● Iščemo DVE POŠTENI ŽENSKI OSEBI takoj za kuho in postrežbo. Sigurno delovno mesto. Ponudbe na: Cafe-Restaurant, Postfach 505, D-757 Baden-Baden, BRD.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam topla priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● DVOSTANOVANJSKA HIŠA, na slovenski obali, nova, z vinogradom, pet minut od morja in središča mesta, z razgledom na morje in Triglav, v izrazito lepi pokrajini ugodno naprodaj.

— Natančnejše informacije daje pisмено: Dr. R. Steidle, Berlinerstr. 5/II, D-8000 München 40, BRD.

● VEČJE POSESTVO z lepim sadovnjakom, gozdom, travnikom, in gospodarskim poslopjem zgrajeno leta 1949 in 1957, voda in elektrika v hiši, prostori so na lepi sončni legi in primerni za vikende, ugodno prodam resnim kupcem, ki si želijo letos vrniti v svojo domovino. Naslov in ostale informacije dobite: Štefanija Majcen, D-5241 Scheuerfeld/Sieg, Hauptstraße 48, BRD. Telefon 02741 /22 150.

● Prodajam po ugodni ceni PRENOVLJENO KMEČKO HIŠO s hlevom in vrtom ter 3,4 ha zemlje v Polički vasi, občina Jarenina. Naslov: Dragica Trunčič, D-7441 Unterensingen, Flügelstr. 9, tel. 6993, BRD.

● Prodajam HIŠO v Valbaldonu pri Pulju - Istra, blizu morja. Hiša je grajena po najmodernejšem vidiku do pete faze, to je fine montaže in slikarije. Kupci naj se obrnejo na naslov: Ivan Pernek, Josef Franklstraße 47, 8 München 50, BR Deutschland.

● HIŠO z gospodarskim poslopjem in 4500 m² vrta v Kresnicah pri Ljubljani ugodno prodajam. Informacije: Tel. Mönchengladbach 02166 - 59 2 36.

● V Rošnji ob glavni cesti, pošta Starše, prodajam veliko STANOVANJSKO HIŠO, enonadstropno, hlev in staro hišo. Cena 1,250.000.— din. Lokacija primerna posebno za obrtnika. Pojasnila: Maks Marčič, Potsdamer Straße 53, 4000 Düsseldorf 13.

● Nujno prodajam dvostanovanjsko NOVO HIŠO z 900 m² vrta in dve garaži s kanalom. Skupne stanovanjske površine 310 m², 1 km od avtoceste I., 7 km od centra Maribora. Hiša in garaži so zelo moderno izdelani! Možnost prodaje tudi po stanovanju dveh složnih kupcev. Cena po dogovoru v DM. — Pojasnila dobite v Nemčiji: Dragica Šilec, Sartoriustraße 34, 7000 Stuttgart 30, BRD. Telefon Stuttgart 0711 - 81 45 70 od ponedeljka do petka od 8. do 12. ure.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslavlani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

Julija in avgusta NAŠA LUČ ne izide!

našimi izseljenci v ZDA in Kanadi v preteklih skoraj osemdesetih letih — saj je bila za mnoge naše rojake edina opora v tujini — ji še za naprej želimo krepkega življenja. Posebno naj odigra vlogo svobodne politične tribune! Marsikakšen naš rojak bo našel v tem časopisu spodbudo za posege na človeških mestih v ZDA v prid matični domovini.

AVE MARIA

1400 Main Street, P. O. Box 608, Lemont, Illinois 60439, ZDA. Izhaja enajstkrat na leto. Letna naročnina zunaj ZDA 3 dolarje.

AVE MARIA je verski mesečnik za naše rojake v Združenih državah Severne Amerike. Izdajajo jo slovenski frančiškani v Lemontu. Izhaja že 70. leto.

Revija je urejevana po vzorcu verskih revij: načelni članki, vprašanja in odgovori z versko-moralnega področja, cerkvene novice (iz vesoljne Cerkve, od krajevnih pa predvsem iz severnoameriške in slovenske Cerkve), knjižni pregled, obletnice, povest, pisma bralcev, pesmi, oglasi za verske prireditve.

Vsaka številka prinese kar precej najrazličnejše snovi in prav gotovo so naročniki vsake številke veseli. Bi pa morda le kazalo počasi revijo tehnično izboljšati (črke, fotografije, risbe, več prostora med vrstami ipd).

plašče

LJUBEZEN POD MARELO
Jugoton Zagreb, LP 1100

Ansambel Toneta Kmetca je na tej plošči posnel valčke in polke, ki jih je uglasbil Tone Kmetec.

A — LJUBEZEN POD MARELO; VOJAK; DOLGI DNEVI; VSE MINE; DANES BOM SLOVO JEMALA; OHCET V HALOZAH; NEGOVSKI VALČEK.

B — ZLATA POROKA; STARI MOŽ; VSE NAJBOLJŠE, MAMA; DETE MOJE; PRI BOMBOKU; TU DI PTUJ IMA TOPLICE.

POPOTNIK

Helidon Ljubljana, FLP- 04-050/1-2

Trio Lojzeta Slaka in Fantje s Praprotna so pripravili ti dve plošči valčkov, polk in treh ljudskih pesmi. Razen zadnjih treh je vse ostale uglasbil Lojze Slak.

A — POPOTNIK; ŠTAJERSKA POLKA; PISEMCE; MAČICE; NE BOM SE ŽENIL; MOJA HARMONIKA.

B — PTIČKI POJO; POZNAM DEKLE; TO JE VESELJE ŠTAJERCA; NE BOM TE ČAKALA; STARI ZNANCI; ZAKAJ BI SE JOKALA?

C — PRODAJALKA; HUDA TAŠČA; ŠE ENKRAT; JAZ HODIM ZA NJO; SIJAJ MI, SONČECE; ŠE BOVA VANDRALA.

D — VASOVALEC; LJUBEZEN VELIKA; K DEKLETU; JUTRO NA DOLENJSKEM; JAZ PA GREM; SREČEN SEM.

OBLAKI SO RUDEČI

Helidon Ljubljana, LD 0310

Vse pesmi, razen ene, so narodne. Posnel jih je „kvartet do“.

A — OBLAKI SO RUDEČI; KAJ BI TE VPRAŠAL?; POD ROŽNATE PLANINO; DEKLE MOJE, PRINESI MI VODE!; POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL?; SIJAJ MI, SONČECE!

B — NOCOJ PA, OH, NOCOJ; NA TRGU; BLEDA LUNA; KAKO BOM LJUBILA?; POJDAM U RUTE; GOZDIČ JE ŽE ZELEN.

TISOČ ŽELJA

Jugoton Zagreb, LSY 61156

Slovenski instrumentalni kvintet je pripravil to ploščo ob sodelo-

vanju pevk Danice Filipič in Inge Brüggemann ter pevcev Vilija Kralja in Franca Korbarja.

A — TISOČ ŽELJA; STRMO NAVZGOR; OČKA MOJ; HOJA, DI-JO; GORSKO JEZERO; ROŽE V GORAH.

B — MOJ FANT; IZ NAŠIH KRAJEV; JA, JA — POLKA; NE JOČI!; JUTRANJI POZDRAV; KO NARCISE ZACVETO.

radio

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah pa od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Südosteuropa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m).

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON (Glas Amerike):

Vsak dan ob 6.00 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 7.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Iľko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14 (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).